NAJER FOLKSBLAT
Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

פרייז 15 גראשען

היינט 12 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 34 | Łódź, Wtorek, 9 lutego 1937 | אדרעס: לאָדז, פעטריקאווער 21 טעל. 224-71 Adres Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. Skrz. poczt.1.06 | לאָדז, דינסטאָג פ' תרומה כ"ח שבט תרצ"ז | 15-טער יאהרגאנג

אויף די חורבות פון מאלאגא

פערצווייפעלטע שלאכט אויף באנגעטעז און האנד-גראנאטען; פאשיסטישער געג. קאלים פערוואונדעט; העלדישער ווידערשטאנד פון רעגירונגס-מיליטער;

ארום מאדריד — קיין ענדערונגען

רוים, 8 (ספ. טעל.)

סטעפאני - אגענטור איז מודיע פון סאן-זשאן ת לי לוז, אז האלב 1 ביטאג האט דאס אויפשטענ־ דיגע מיליטער, נאכ'ן איינפערנעמען די לעצטע פונק־ טען פון ווידערשטאנד, אריינגעדרינגען קיין מא־ לאגא. די לעצטע שלאכט פאר'ן אריינדרינגען אין דער שטאט איז געווען אנ'אויספערנעווענליך - פער־ ביסענע. דערביי האבען די פאשיסטען זיך בענוצט מיט האנד-גראנאטען און בעפאלען מיט באגנעטען די לעצטע קאמפענדע גרופען פון רעפובליקאנישען מיליטער. אויפ'ן פלאץ פון גובערנאטאר איז אריינ געשטעלט געווארען א רויט-געלדענע שפאנישע פאהן. געשטעלען פון אויפשטענדישע ריזיגען אפ די שטאט פון די איבערגעבליבענע מיליציאנטען. גענעראל ...שליס, וועלכער פיהרט א: מיט'ן אויפשטענדיגען מי־ ...טער, איז ביים אנהויב פון די היינטיגע קריגס־ ...אפעראציעס פערוואונדעט געווארען. ער האט אבער ...ט איבערגעריסען דאס אנפיהרן מיט דער שלאכט ...ן צום זיג.

רוים, 8 (ספ. טעל.)

...די צייטונגען מעלדען, אז די איטאליענישע ראַ־ ...דיסטאציע „איטאלקאבלא", וואס געפינט זיך אין ...לאגא, וועלכער האט טעארפיט אין משך פון דער ...גאנצער צייט ווען עס האבען געדויערט די קאמפען ...-שילט מיט, אז 1 א זייגער האבען סירענעטסיג־ ...נאלען פון פארט צו וויסען געטון, אז די שטאט איז פערניכטעט געווארען דורך די אויפשטענדיגע. 2 א זייגער האבען די אויפשטענדיגע בעזעצט די ראדיאָ־ סטאציע „איטאלקאבלע".

פאריז, 8 (ספ. טעל.)

אין דער אקציע הינטער מאלאגא בעטייליגען זיך ביז 30 טויזענד אויפשטענדישע. אויף דער זייט פון רעגירונגס-מיליטער קעמפט אומגעפעהר די זעל־ בע צאהל.

פאריז, 8 (ספ. טעל.)

דער האוואס - קארעספאנדענט איז מודיע פון אלמעריא: די קרייצערס פון די אויפשטענדיגע „קאנאריאס" און „אלמיראנט סערוואוס" באמבאר־ דירען וויטער דעם וועג נאהענט פון מאלאגא. פט־ כינען האבען די קרייצערס שטארק בעשאסען די פלאזשעס קאלאהאנדרא און מאטריל. אויפן אפשניט וועאוטאס און זאפראי-מאלאגא קומט פאר א פער־ ביסענע שלאכט.

מאדריד 8 (ספ. טעל.)

די ראדיא - סטאציע פון די אויפשטענדיגע מעלדעט, אז פאשיסטישע פליהער האבען באמבאר־ דירט די פארטיפיקאציעס פון מאלאגא. געשטיצט דורך די עראפלאנען האבען די פיעכאטע - אפטיי־ לונגען זיך דערנעהנטערט צו מאלאגא, אונטערשטי־ צענדיג דעם אנגריף פון דער דרום-זייט.

מאדריד 8 (ספ. טעל.)

דער קאמוניקאט פון ראט צו פערטיידיגען די הויפשטאט איז מודיע: אויפן מיטלען אפשניט קומט פאר אנ'אויסטויש פון שאסען. די רעגירונגס־ אפטיילונגען האבען אונטערגענומען א רייהע אויס־ שפירונגען און האבען פערשטארקט די פערנומענע פאזיציעס. אויפ'ן אפשניט גוואדאליארא זענען דריי אויפשטענדיגע זעלנער אריבער אויף דער זייט פון רעגירונגס - מיליטער. אייפ'ן מאדרידער פראנט זע־ נען קיין וויכטיגע ענדערונגען נישט פארגעקומען.

מאדריד 8 (ספ. טעל.)

די אפענסיווע פון די אויפשטענדיגע אויפן דרום פראנט פון מאדריד איז געווען א געוואלדיגע, די אפענסיווע איז געפיהרט געווארען פון שטארקע מא־ טאריזירטע אפטיילונגען. דאס רעגירונגס - מיליטער האט אויף דער גאנצער קאמפס-ליניע געשטעלט אנ־ ענטשידענעם ווידערשטאנד. די פערלוסטען פון די אויפשטענדיגע זענען געווען זעהר גרויס. דערביי האבען זיי דערגעמאכט נאר אנ'אומבעדייטענדען זיג.

מאדריד 8 (ספ. טעל.)

די רעגירונגס - ארטילעריע באמבארדירט אוויעדא אויך די באטעריעס פון די אויפשטענדיגע זענען טעטיג אויפן בארג נאראנקא. אין דער נאהענט פון וועג פענאפלאר און טראנרא און אויפן אפשניט פע־ נאפלאר קומט פאר א לעבהאפטע שיסעריי פון מאַ־ שינענגעווער און ביקסען.

אינטערפעלאציע אין ענגלישען פארלאמענט

וועגען איטאליענישע פרייוויליגע אין שפאניען

לאנדאן, 8 (ספ. טעל.)

ענטפערנדיג אין פארלאמענט אויף דער אינ־ טערפעלאציע פון פיהרער פון דער לייבאר-פארטיי עטלי, האט דער מלוכה-סעקרעטאר קראנבארן ער־ קלערט, אז לויט די לעצטע ידיעות, וואס האבען דערגרייכט צו דער בריטישער רעגירונג, זענען אנ־ געקומען קיין שפאניען גרעסערע טראנספארטען איטאליענישע פרייוויליגע. ווי איהם דאכט זיך, — האט ערקלערט קראנבארן — איז איצט די צאהל אויסלענדער, וואס קעמפען אויף ביידע זייטען, מעהר-ווייניגער א גלייכע.

געווארפען א באמבע אין ווילנא

אויף דער וואוינונג פון דעפ. הרב רובינשטיין

ענדעקישע סטודענטען ווידער צושלאגען יודישע אקאדעמיקער אויף דעם ווילנער אוניווערזיטעט

ווילנא, 8 (טעלעפאניש)

היינט 8 א זייגער אין אָוונט האט ביים אריינ־ ...גאנג צו דער וואוינונג פון דעפ. הרב רובינשטיין ...עקספלאדירט א באמבע. די איינגאנגס - טיהרען פון ...דעפ. הרב רובינשטיינ'ס דירה זענען פולשטענדיג ...צעשמעטערט געווארען פון געוואלדיגען אויפרייס. ...צושייבען פון רב'ס דירה ווי אויך פון דערנעבענ־ ...דיגע וואוינונגען זענען פון מורא'דיגען אויפרייס ...צעשפאלטען מיט א שרעקליכען געפראזג. צום גליק ...זענען קינער פון די הויזגעזינד פון דעם באמבען־ ...אטענטאט נישט געליטען.

דער זוהן פון הרב דעפ. רובינשטיין, ד"ר ...אל רובינשטיין, וועלכער איז אנגעקומען אין ...מאמענט ווען די באמבע האט אויפגעריסען איז על ...נס ניצול געווארען פון א זיכערן טויט.

אויפן ארט פון דער פאסירונג איז אנגעקומען ...דער ווייצע-סטאראסטע, דער פראקוראר און אנדער־ ...ע פערשטעהער פון דער מאכט.

עס ווערט געפיהרט א שטרענגע אויספארשונג ...מיט'ן ציל צו ענטדעקען די פערברעכער.

* * *

ווילנא, 8 (טעלעפאניש)

היינט האבען די ענדעקעס אויפן ווילנער אוני־ ...ווערזיטעט ווידער פערשטארקט זייערע אנטי-יודישע ארויסטרעטונגען.

נאך 9 א זייגער איטדערפריה האבען גרויסע גרו־ פען ענדעקעס זיך אוועקגעשטעלט ביים אריינגאנג פון אוניווערזיטעט און נישט אריינגעלאזט די יו־ דישע סטודענטען, יודישע אקאדעמיקער, וואס האָ־ בען זיך געפונען אין אוניווערזיטעטס-פנים זענען מורא'דיג צושלאגען געווארען דורך די ענדעקעס.

אין רעזולטאט פון דער היזיגער ענדעקישער אק־ ציע זענען עטליכע און צוואנציג יודישע סטודענטען שטארק צושלאגען געווארען. אריבער 10 יודישע אקאדעמיקער זענען אזוי שווער פערוואונדעט גע־ ווארען, אז זיי האבען געמוזט אנקומען נאך מעדי־ צינישע הילף.

צוליב די אונרוהען זענען די לעקציעס היינט נישט פארגעקומען.

אין פערבינדונג מיט'ן בלוטיגען ענדעקישען שטיקעל ארבייט האט דעפ. הרב רובינשטיין היינט אינטערוועני'רט ביים רעקטאר פון אוניווערזיטעט.

9 ענדעקישע באמבע-ווארפער

פאר'ן געריכט אין סאסנאוויץ

איין פערברעכער ווילן די פערטיידיגער איינרעדן „משוגעת", כדי איהם ארויסצונעמען פון תפיסה

סאסנאוויץ, 8 (טעלעפאניש)

היינט איז דא פארגעקומען דער פראצעס געגען 9 ענדעקעס, וועלכע זענען אוועקגעזעצט געווארען אויף דער בעשולדיגונגס - באנק אלס אנגעקלאגטע אין צוגרייטען און אויספיהרען באמבען-אטענטא־ טען אויף יודען און יודישע אביעקטען אין סאסנאָ־ וויץ און בענדין. צווישען אנדערען האבען די אנגע־ קלאגטע געווארפען א באמבע אויף א בית-המדרש, וואו עס איז דערהרג'עט געווארען דער מיטדעריעהר־ ריגער יתום האזענבלום.

בעת דער רעוויזיע, וואס איז דורכגעפיהרט גע־ ווארען ביים פיהרער פון די סאסנאוויצער ענדעקעס זענען געפונען געווארען קאמפראמיטירענדע מא־ טעריאלען און אין רעזולטאט דערפון איז ארעסטירט געווארען די אויבען-אנגעוויזענע באנדע.

3 פון די 12 אנגעקלאגטע האבען ביז'ן פראצעס זיך געפונען אין תפיסה, די איבריגע זעקס זענען געווען אויף דער פריי.

די פערטיידיגער מצד די ענדעקעס האבען אין געריכט פארגעלעגט אז איינעם פון די אנגעקלאגטע זאל מען שטעלען אונטער א פסיכיאטרישער אבסער־ וואציע און די איבריגע צוויי, וואס געפינען זיך אונ־ טערן שלאס, זאל מען ארויסלאזען אויף דער פריי געגען קויציע.

אזוי ווי דער הויפט-עדות א פאליציאנט, וועל־ כער האט דורכגעפיהרט די אויספארשונג פון די פערברעכענס, איז קראנק. איז דער פראצעס אפגע־ לייגט געווארען.

מיט'ן פוילישען אינוועסטיציע-פלאן

אינטערעסירען זיך שוין אויסלענדישע קאפיטאליסטען

ווארשא, 8 (טעלעפאניש)

אין פערבינדונג מיט'ן ריזיגען אינוועסטיציע פלאן פון דער רעגירונג, זענען קיין ווארשא שוין בעקומען פערטרעטער פון גרויסע אויסלענדישע פירמעס. פראנצויזישע און בעלגישע אונטערנעמער האבען זיך, נעמליך, געוונען פערא־אינטערעסירען מיט'ן בוי פון וועגען, פון טראטוארען און שטאטישע איינריכטונגען.

די ביז-א'צטיגע געשפרעכען, וואס זענען גע־ פיהרט געווארען אויף דער טעמע, פון די אינ־ וועסטיציעס, האבען געטראגען אנ'ארי'ענטאציע-כא־ ראקטער.

...נדערונגען אין דער מלוכהשער אדמיניסטראציע

ווארשא, 8 (טעלעפאניש)

דער ווארשאווער ווייצע-וואיעוואדע סעירליק ...נאמינירט געווארען אלס ווייצע-וואיעוואדע אין ...ניסלאוואו. דער ביז-איצטיגער סטאניסלאווא־ ...ר ווייצע-וואיעוואדע קאטשמארטשיק איז נאמי־ ...ט געווארען אויפ'ן זעלבען אמט אין נאווא־ ...ודעק.

גלויבט ענגלאַנד היטלער'ס הבטחות?

בריטישע רעגירונג גיט נישט דערויף קיין ענטפער

ל אָ נ ד אָ ן, 8 (ספּ. טעל.)) דעפּ. אַליוער לאָקער לאַמפּסאָן, אַ קאָנסער־וואַטיסט, האָט הייַנט אין פּאַרלאַמענט אָנגעפרעגט, צי די בריטישע רעגירונג געניסט פון דער געלע־גענהייט, וואָס עס ענטהאַלט דער לעצטער פּאַסוס פון היטלער'ס רעדע, אין וועלכע עס ווערט ער־קלערט, אַז דייטשלאַנד גאַראַנטירט די נייטראַלקייט לגבי בעלגיען און האָלאַנד, בכדי זיך צו ווענדען מיט דער פראַגע, צי די דאָזיגע גאַראַנטיע נעמט אויך אַרומער דענעמאַרק און טשעכאָסלאָוואַקיי. דער מלוכה־סעקרעטאַר קראַנבאָרן האָט געענטפערט, אַז די סיטואַציע, וועלכע איז אַ רעזולטאַט פון דער דער־מאָנטער רעדע איז אַ גענוג קלאָרע און מען דאַרף וועגן איהר נישט געבען קיין שום ערקלערונגען.

אויף דער פראַגע, צי די ענגלישע רעגירונג לעגט געוויכט אויף היטלער'ס צוזאָגען, האָט דער מלוכה־סעקרעטאַר נישט געגעבען קיין תשובה.

ענגלאַנד איז נישט טאָלעראַנט...

נאָר אַלץ דער „הייל היטלער"

ב ע ר ל י ן, 8 (ספּ. טעל.) אין שייכות מיט ריבענטראָפּס אונטאַקטישער האַנדלונג אין ענגלישען קעניגליכען הויף בעגרי־סענדיג דעם קעניג זשאָרזש דעם זעקסטען מיט'ן „הייל היטלער", שרייבט די „נאַציאָנאַל צייטונג", אַז ביי די ענגלענדער איז פערהאַן אַ מאַנגעל אין טאָלעראַנץ. די ענגלישע פּראָטעסטען צוליב דעם בעווייזען, לויט דערוועלבער צייטונג, אַז אין גרויס בריטאַניען איז נישטאָ קיין פערשטענדניש פאַר'ן נייעם דייטשלאַנד.

מין. אידענס אורלויב איז אַ דיפּלאָמאַטישער מאַנעוור?

די דייטשע קאָלאָניאַלע פּרעטענציעס מוזען זיך דערווייל אָפּהאַלטען

ב ע ר ל י ן, 8 (ספּ. טעל.) דער ענין פון אַרויסרוקען די דייטשע קאָלאָניא־לע פּרעטענציעס אין לאָנדאָן ווערט אָפיציעל אָפּגע־לייגט. די דייטשע קרייזען זענען אין דער מיינונג, אַז קיין דעצידירטערע ענדערונג אין דער פראַגע וועט נישט אַריינטרעטען איידער מין. אידען וועט צוריק־קומען פון אורלויב. אין נאַצי־לאַנד שרייבט מען צו מין. אידען'ס אורלויב אַ דיפּלאָמאַטישען כאַראַק־טער. לאָרד האַליפאַקס, אויף וועמען די דייטשען האָבען געלעגט האָפנונגען, פכן ער זאָל עס זיין דער מאַן, וואָס זאָל ברענגען צו אַ דייטש־ענגלישער פער־שטענדיגונג, אָט דער לאָרד האַליפאַקס וויל זיך נישט צונויפען אַ ריזיקע טון אָהן מיניסטער אידען. אַ חוץ מזה טיילט מען מיט פון לאָנדאָן, האָבען די מאַס־געבענע ענגליש. קרייזען נאָרגעשט פרשה הרחבת־גבול פיהרען אַ גרעסערע אַקציע אויף'ן געביט פון דער אינטערליכער פּאָליטיק ווי אויך נישט אין דער אויס־לאַנדיש־פּאָליטיק. אויך עפּעס זאָל געשעהן, וועט עס זיין נאָך פאַר דער קרוינונג פון קעניג זשאָרזש דעם VI, ד. ה. דעם 12 מאַי.

אין דאַנציג געהט עס בחוזק יד

ד אַ נ צ י ג, 8 (ספּ. טעל.) דער פיהרער פון דער צענטרום־פּאַרטיי ד"ר סטאַכניק איז היינט פערמשפּט געוואָרען אויף 6 חדשים תפיסה; דער פעראַנטוואָרטליכער רעדאַקטאָר פון אָפּאָליטישען „דאָס קליינע בלאַט" גזשענג. איז פערמשפּט געוואָרען אויף 4 חדשים. ביידע פער־משפּטע זענען באַלד פערהאַלטען געוואָרען.

ד אַ נ צ י ג, 8 (ספּ. טעל.) אין אַ רעסטאָראַן אין וורשעשץ האָט די דאַנ־ציגער פּאָליטישע פּאָליציי אַרעסטירט 16 פערזאָן, מיטגלידער פון אויפגעלעזטען אַרבייטער־ספּאָרט־פעראיין, וועלכע האָבען אָפּגעהאַלטען אַ זיצונג.

עס איז אויך אַרעסטירט געוואָרען דער איי־גענטימער פון רעסטאָראַן.

ד אַ נ צ י ג, 8 (ספּ. טעל.) דער פיהרער פון די דייטש־נאַציאָנאַלע, דער געוו. סענאַטאָר בלאַווייער, וועלכער האָט זיך גע־פונען אין שוץ־אַרעסט אין משך פון 4 חדשים האָט געלעגט זיין מאַנדאַט צום פאָלקסטאַג. דער מאַנדאַט נאָך בלאַווייער'ן ווערט איבערגענומען דורך אַ סימפּאַטיקער פון די היטלעריסטען

ד אַ נ צ י ג, 8 (ספּ. טעל.) דער פּרעזידענט פון דער דאַנציגער פּאָליציי האָט פעראָרדענט צו קאָנפיסקירען עטליכע עסטרייַ־כישע און אַנדערע צייטונגען פאַר ברענגען ידיעות מכח איבערגעבען דורך דאַנציג פּאָליטישע אַרעסטאַנ־טען צו היטלער־דייטשלאַנד.

ד אַ נ צ י ג, 8 (ספּ. טעל.) נעכטען איז פאָרגעקומען אַ געוועגנ'גס־באַנ־קעט פאַר 300 דאַנציגער דייטשע באַהן־אַרבייטער, וועלכע זענען צוגעזאָגט געוואָרען אויף פּאָסטען אויף די דייטשע באַהנען.

מיניסטאָרען בעק און אידען אין מאָנטע־קאַרלאָ

פ אַ ר י ז, 8 (ספּ. טעל.) הוואַס איז מודיע פון מאָנטע־קאַרלאָ, אַז אַהינצו איז געקומען דער ענגלישער אויסערן־מיניסטער אידען, וועלכער האָט זיך אָפּגעשטעלט אין האָטעל, אין וועלכען עס וואוינט זינט עטליכע טעג דער פּוילישער אויסערן־מיניסטער בעק.

קהלה־וואַהלען ביי די פּוילישע קאַראַימען

דער כאַכאַם ביים ווילנער וואָיעוואָדע

ו י ל נ אַ, 8 (טעלעפאָניש) אין שייכות מיט די וואַהלען צו די קאַראַ־אימישע קהלות, האָט דער קאַראַאימישער כאַכאַם האַדזשי סעראַיאַ כאַן שאַפּשאַל אויסגעדריקט דעם ווילנער וואָיעוואָדע דאַנקבאַרקייט פאַר דער רעגי־רונג און מלוכה־פּרעזידענט ווי אויך דעם ווילנער וואָיעוואָדע פאַר שיצען די געזעצליכע רעכט פון דער קאַראַאימישער בעפעלקערונג אין פּוילען.

חורבן פון דער פערפלייצונג

אין אַמעריקאַ לאָזט זיך פיהלען

נ י ו ־ י אָ ר ק, 8 (ספּ. טעל.) אין טאָל מיסיסיפּי ווערען אין נעאייל צוריק אויפגעבויט די חורבות פון דער פערפלייצונג. עס פערשפּרייטען זיך פאַלען פון דיזענטעריע, די קוואַ־לען פון טרינק־וואַסער זענען דעזינפעקצירט. חמרים געפאַלענע בהמות ווערען דורך ספּעציעלע סאַניטאַר־אָפּטיילונגען פערברענט. די אַלגעמיינע לאַגע אין טאָל ווהיא פערבעסערט זיך.

פראַנצויזישע פאַשיסטען פּראָוואָצירען

פּ אַ ר י ז, 8 (ספּ. טעל.) הינטער פּאַריז איז היינט געקומען צו אַ זאַמענשטויס צווישען די מיטגלידער פון דער פּר[illegible] צויזישער געזעלשאַפטליכער פּאַרטיי מיט מיט[illegible] דער פון די לינקע ריכטונגען. איין פּערזאָן פערוואונדעט געוואָרען פון אַ רעוואָלווער־[illegible] עטליכע פּערזאָן זענען אַרעסטירט געוואָרען.

סעסיע פון אַדמיניסטראַטיוו־קאָמיטעט פון יודישען וועלט־קאָנגרעס

וועט פאָרקומען אין ווין

פּ אַ ר י ז, 8 (יט"א טעלעגר.) דאָס צענטראַל־ביוראָ פון דעם יודי[illegible] וועלט־קאָנגרעס טיילט מיט דער יט"א, אַז סעסיע פון אַדמיניסטראַטיוו־קאָמיטעט פון [illegible] יודישען וועלט־קאָנגרעס, וואָס האָט געזאָלט פ[illegible] קומען אין קראָקע, וועט פאָרקומען דעם 20־[illegible] און 21־טען פעברואַר ת. י. אין ווין.

אין כינע בערוהיגט זיך

ש אַ נ כ אַ י, 8 (ספּ. טעל.) דער גאַרניזאָן פון שאַן־סי האָט זיך אַנטש[illegible] וואָרפען דער צענטראַלער רעגירונג, וועמעס [illegible] ליטער עס איז אַריין אין שטאָט אָהו ווי־ערש[illegible] מצד דעם פריהער־צובונטעוועטען מיליטער. [illegible] פיהרער פון מיליטער שען־סי האָט לעצטענס פערשטענדיגט מיט'ן קאָמיונ'סטישען מיליטער. [illegible] דורכגעפיהרט אַ קאָנטראָלע איבער סיאַ־פו [illegible] איז אַנטלאָפען קיין סאַן־יואַן, וואָס געפינט 30 מייל פון סיאַן־פו.

אַ נאַצי־העץ־בוך

געווידמעט גוסטלאָפ'ן

ב ע ר ל י ן (יט"א) צום יאָהרצייט פון [illegible] שיסען דעם נאַצי־אַגענט אין דער שווייץ ווילה[illegible] גוסטלאָף דורך דוד פראַנקפורטער וועט ערש[illegible] אַ ניי העצעריש בוך. וואָס בעשולדיגט דאָס ג[illegible] יודענטום אין דעם טאָט.

דאָס בוך האָט פערפאַסט אַ הויכער בא[illegible] טער פון פּראָפּאַגאַנדע־מיניסטעריום וואָלפ[illegible] דיווערגע, וועלכער איז ספּעציעל דעלעגירט [illegible] וואָרען אַלס נאַצי־אָבסערוואַטאָר צום פּראָ[illegible] אין כור.

1־טע רעטשניצע
מיט שטענדיגע בעטען
פאַר כירורגיע פון ציינער, קיהן־באַקען און יאַסלעס
Dr. med. פון
Sadokierski
פּיעטריקאָווער 56, טעל. 129-77
עמפּפאַנגס־שעה'ן פון 9 פריה ביז 12 ביי־טאָג.

Dr.
Wołkowyski
ציגעל־גאַס 11, טעל. [illegible]8-02
ספּעצ. פאַר טריפּער, סיפיליס און הויט־קראַנ[illegible]
בעהאַנדלונג פון מענער־שוועכע
נעמט אָן פון 8—11 ביי־טאָג און 4—9 [illegible]

[illegible]ukiernie „Józef Piątkowski" na OSTATKI PĄCZKI z ananasami, morelami, powidłami śliwkowymi i wiśniami czarnymi oraz wyśmienity CHRUST.

[illegible] אויערען, נאָז און האַ[illegible]
און לונגען־קליניק
מיט בעטען פון Dr.
RAKOWSKI
פּיעטריקאָווער 67. טעל. [illegible]
נעהמט אָן שטענדיגע קראַנקע [illegible]
אָפּעראַציע א. אז. וו. ווי אויך אַמבול[illegible]
ריישאַס פון 9־2 און פון 4־8 [illegible]
ביי דער קליניק איז טעטי[illegible]
אַ רענטגען־גאַבינ[illegible]
פאַר דורכלייכטונגען [illegible]

[illegible] Różaner
נאַרוטאָוויטשאַ 9
נעהמט אָן פון 9 פריה ביז 1 [illegible]
און פון 5 ביז 8 אָוונד.

כעמיש־באַקטעריאָלאָגי[illegible]
לאַבאָראַטאָריום
פ. שאַץ, לאָדז
פּיעטריקאָווער [illegible]7

וויכטיג פאַר אַלע!
גריפּבוינען, קאָנוערטען, רעכנונגען, מעמאָראַנדומס, חתונה־קאַרטען, אַדרעס. עטיקעטען.
מיטען־עטיקעטען, מאַס־ביכער, ברוים־עטיקעטען, מריקאַ־עטיקעטען, שטריכט באַנדעראָל און מהייטאַריושען,
מיט די מאָדערנסטע שריפטען
עקספּעדיט
די שנעל־דרוקעריי
בראַמבערג
לאָדז, צעגעלניאַנאַ 8 טעל. 255-09

געדענקט, ביי
שטשעשנשליווי
אַ גרויסער אויסוואַהל פון
אָריגינעלע בילליגער און
טאָמאַשאָווער סחורות
אויף אנציגער און פאַלטענס
פון די בעסטע קוואַליטעטען
אויך פערשידענע רעשטען
קומט איין איבערצייגט איי"ך!
R. Szczęśliwy
לאָדז, 5 נאַוואָמיעסקאַ 5
טעל. 156-09.
נעדענקט פראַנט II שטאָק.

צו אַלע אַגענטען
פון דער דרוקער־בראַנזשע!
אַזוי ווי דער טערמין פון רעגיסטרירען אַגענטען איז מיט'ן נעכטיגען טאָג פערענדיגט געוואָרען, דעריבער ווערען די אַגענטען, וועלכע האָבען זיך רעגיסטרירט, אויפגעפאָדערט צו קומען אין לאָקאַל פון דער קאָרפּאָראַציע, כדי אָפּצונעהמען זייערע לעגיטימאַציעס.
אַלע אַגענטען, וואָס וועלען נישט בעזיצען קיין לעגי־טימאַציעס, וועלען שטרענג בעקעמפט ווערען.
די קאָרפּאָראַציע
פון דער גראַפישער אינדוסטריע.

Dr. med.
P. Braun
ספּעצ. פאַר טריפּער. סיפיליס און הויט־קראַנקהייטען, בעהאַנדלונג פון מענער־שוואַכע
צעגעלניאַנאַ 4, טעל. 100-57
נעמט אָן פון 8—2 מיטאָג און פון 4—9 אָוו.
ספּעציעלער וואַרטע־זאַל פאַר פרויען.
פאַר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע־פרייזען

Dr. med. LEON FAMILIER
אינערליכע און קינדער־קראַנקהייטען
6. שערפּיעך 37 בענעדיקטאַ
נעהמט אָן פון 5—7 נאָכם.

וואו קען מען זיך ערהאָלען?
נאָר אין
פּענסיאָנאַט „גראַנד"
ווישניאָוואַ־גוראַ ווילאַ זאַלצמאַן
ביים וואַלד. טעלעפאָן № 12

180.000 מענער גרייט צו בשיצען א"י

34־טע יעהרליכע קאנפערענץ פון דער „הסתדרות". — גרויסער פאליטישער רעפעראט פון דוד בן־גוריון. — די ווארנונג אויף'ן אדרעס פון די אראבער

תל־אביב, 8 (יט"א טעלעגראפיש) געכטען איז דא געעפענט געווארען די 34־טע ליכע קאנפערענץ פון דער „הסתדרות העובדים". א'ן אנטייל פון צאהלרייכע דעלעגאטען פון גאנצן ער. אנ'אויספיהרליכען טעטיגקייטס־בעריכט האט טעטעט פרומקין.

מיט א גרויסען רעפעראט וועגען דער פאליטי־ לאגע פון ישוב און פון ציוניזם, און די וויי פערספעקטיווען איז ארויסגעטרעטען דוד בן־ ריון.

בן־גוריון האט אנאליזירט די ענטוויקלונג פון משפחהעכישען פארן פערגאנגענעם יאהר און איז ריסען צום אויספיהר, אז אין ליכט פון דער ער־ האט זיך בערעכטיגט די קאאליציאנס־ ליטיק פון דעם לינקען פליגעל און דער ציוניס־ בעוועגונג.

בן־גוריון האט ברייט ארומגערעדט דעם שווערען פון די אונרוהען אין ארץ ישראל האט בעטאנט די פאליטישע קלוגשאפט פון וועלכער האט ארויסגעוויזען אזוי פיל פעהערשונג און אויסדויער, וואס עס האט ארויסגעוויזען פאר דער צוועקמעסיגסטער טיק.

אויף אבער די אונרוהען זאלען זיך ווידער בע־ — האט אויסגערופען דוד בן־גוריון — דאן די אראבער און די א"י־אדמיניסטראציע ווי־ אז די 180.000 מאנספילען פון דעם ישוב אין פון 20 ביז 45 יאהר שטעלען מיט זיך פאר א

קראפט, וואס וועט זיך אויף א גאנץ ווירקזאמען אופן קענען אנטקעגנשטעלען יעדען פרוב צו בע־ דראהען די פאזיציעס פון דעם ישוב.

דער צוועק פון די אראבער איז צו דאמינירען און הערשען אין לאנד. דערפיי רעכענען זיי זיך נישט נאר אויף זייערע אייגענע כוחות. אויך די אונרוהען האבען זיי ארגאניזירט מיט הילף פון באנדעס, וועלכע זענען געקומען מחוץ פון א"י.

מעהר ווי ווען עס איז איז איצט נויטיג אפצו־ היטען דעם געאייניגטען כח פון ישוב.

בן־גוריון קריטיקירט דערביי די פיהרער פון „הסתדרות", וועלכע האבען נישט טעהאהנט וועגען אפהיטען דעם שבת.

איבערגעהענדיג צו די ערווארטעטע אויפטראגען פון דער קעניגליכער קאמיסיע, האט דוד בן־גוריון בעטאנט, אז דער בעריכט פון דער קעניגליכער קא־ מיסיע קען אין קיין פאל נישט אויסגעפאסט ווערען אלס דאס לעצטע ווארט. דער ישוב און די גאנצע ציוניסטישע בעוועגונג וועט ענטשידען ארויסטרע־ טען געגען יעדען פרוב פון הויך־קאמיסאר צו ענ־

דערן דעם פרינציפ פון דער אויפנאהמעפעהיגקייט פון לאנד, וואס טאר נישט אויפגעפאסט ווערען אנ־ דערש ווי אין די ראהמען פון דער ווירטשאפטליכער אויפנאהמספעהיגקייט פון לאנד.

דוד בן־גוריון האט פערענדיגט זיין גרויסע רעדע מיט אנצייכענען די פאליטישע פערספעקטיווען פון ציוניזם און האט בעטאנט, אז די קאנצעפציע פון א בינאציאנאלער מלוכה איז פרעמד דעם גייסט פון ציוניזם. ארץ ישראל אלס יחידישע מלוכה בלייבט דער עצם פון ציוניזם.

די בריטישע פערפליכטונגען לגבי די אראבער
טראגען דעם כאראקטער פון שוץ־קלאוזולען

לאנדאן (יט"א) אין לאנדאנער „טיימס" איז ערשינען א בריף פון שרייבער־יוריסקאנסול פון דער יודישער אגענץ ה' לעאנארד שטיין, וואס אנאליזירט פון יורידישען שטאנדפונקט עטליכע פערפליכטונ־ גען לגבי די יודען און אראבער אויפן סמך פון דעם א"י־מאנדאט.

דער ארט. 2 און 15 פון דעם מאנדאט — שרייבט לעאנארד שטיין — פערלאנגען, אז קיין שום יחיד זאל נישט ווערען דיסקרימינירט צוליב זיין שפראך, רעליגיע אדער ראסען־אנגעהעריגקייט. דער פונקט בעציהט זיך סיי אויף יודען, סיי אויף אראבער.

ביזווייטערע פערפליכטונגען לגבי די אראבער ענט־ האלט די באלפור־דעקלאראציע (וואס איז א בע־ שטאנדטייל פון דעם מאנדאט) און דער ארט. 6 פון מאנדאט. אין דער באלפור־דעקלאראציע ווערט געזאגט, אז קיין זאך קען נישט געשעהן, וואס קען שעדיגען די בירגערליכע אדער רעליגיעזע רעכט פון די עקזיסטירענדע נישט־יודישע געמיינשאפטען". דער ארט. 6 זעהט פאר, אז פערליכטערענדיג די עליה און יודישע קאלאניזאציע, דארף די רעגירונג זאר־ גען, דאס „די רעכט און לאגע פון אנדערע טיילען פון בעפעלקערונג זאל נישט ליידען". פון די אויביגע

פארמולירונגען איז צו זעהן, אז די פערפליכטונגען לגבי די אראבער האבען דעם כאראקטער פון שוץ־ קלאוזולען. האט ווערט נאך בעשטעטיגט דערמיט, וואס אנשטאט צו רעדען וועגען אראבער ווערט אין דעם מאנדאט דערמאהנט בלויז וועגען „נישט יודי־ שע געמיינשאפטען" אדער וועגען „אנדערע טיילען פון דער בעפעלקערונג".

צום סוף ציטירט ה' לעאנארד שטיין די שלוס־ אויספיהרען פון דער דעקלאראציע פון דער יודישער אגענץ פאר דער קעניגליכער קאמיסיע.

שאבאטינסקי פאר דער קעניגל. קאמיסיע
אין לאנדאן—דעם היינטיגען דאנערשטאג

לאנדאן, 8 (יט"א טעלעגראפיש) ווי יט"א דערוויסט זיך, וועט די קעניגליכע קאמיסיע אפהאלטען איהר ערשטע עפענטליכע זיצונג אין לאנדאן דעם 11 ד. ח., אלזא דעם היינטיגען דאנערשטאג.

אויף דער ערשטער זיצונג אין לאנדאן וועט די קעניגליכע קאמיסיע אויסהערן וולאדימיר זשא־ באטינסקי.

ווייזעס פון עבר־הירדן קיין א"י
סענסאציאנעלע ידיעה פון אראבישען „פעלעסטיין"

ירושלים, 8 (יט"א טעלעגר.) „פעלעסטיין" ברענגט די סענסאציאנעלע ..., אז פון 1 אפריל ד. י. וועלען רייזענדע קיין עבר־הירדן מוזען האבען א ספעציעלע וויזע. אויך די וואס וועלען פאהרען פון עבר־הירדן קיין ארץ ישראל וועלען מוזען האבען ווייזעס.

דאס ביורא, וואס וועט ארויסגעבען די דא־ זיגע ווייזעס, וועט זיך געפינען אויף דער אלענבי־ בריק אויפ'ן ירדן.

דער הויך־קאמיסאר שוין אבגע־ פלויגען קיין אלעקסאנדריען

ירושלים, 8. (יט"א טעלעגר.) דער הויך קאמיסאר סער ארטור וואוקאפ איז היינט אבגע־ פלויגען אויף אנ'אעראפלאן קיין אלעקסאנדריען.

פון עגיפטען וועט דער הויך־קאמיסאר אב־ פאהרען קיין לאנדאן, וואו ער וועט פערברענגען זיין אורלויב און וועט זיך אויך געוויס בעטייליגען אין וויכטיגע פאליטישע בעראטונגען.

פאר זיין אבפאהר האט דער הויך־קאמיסאר אבגעהאלטען אייניגע וויכטיגע פאליטישע קאנפע־ רענצען.

יהודה בן־עמי איז בלויז לייכט פערוואונדעט

ירושלים, 8 (יט"א טעלעגר.) ווי עס ווייזט זיך ארויס, איז דער שאפער פון אויטאבוס, וואס איז נעכטען בעשאסען געווא־ רען ביי דזשענין, יהודה בן־עמי, נישט שווער סערוואונדעט געווארען.

דורך די שויבען, וועלכע זענען אויסגעהאקט געווארען פון די קוילען, איז ער לייכט פערוואונ־ דעט.

אמעריקאנער הילפס־אקציע פאר די יודען אין פוילען
...ינדרוקספולע קאנפערענץ פון דער יודישער ארבייטערשאפט אין אמעריקא, מיט'ן אנטייל פון פראפ. איינשטיין

ניו־יארק, 8 (יט"א טעלעגר.) אין „סענטער־האטעל" אין ניו־יארק איז געכ... פארגעקומען א גרויסע קאנפערענץ געווידמעט ... לאגע פון די יודען אין פוילען, וואס איז צו־ ... גערופען געווארען דורכ'ן פאלקס־ראט ... יודישען ... ארבייטער־קאמיטעט. אין דער קאנפערענץ האבען ... בעטייליגט 1700 דעלעגאטען פון 300 צענטרא־ ... אין לאקאלע יודישע ארבייטער־ארגאניזאציעס ... דער „ארבייטער־רינג", פראפעסיאנעלע פעראיי־ ... אפטיילונגען פון יודישען סאציאליסטען־פער־ ... א. אנ"., וועלכע רעפרעזענטירען העכער א ... מיליאן מיטגלידער.

מיט רעדעס וועגען דער לאגע פון די יודישע ... אין פוילען און די אויפגאבען פון דער יודי־ ... ארבייטערשאפט אין אמעריקא זענען ארויסגע־ ... ב. וולאדעק, אראלף העלער, דוד דובינסקי, ... מ. זאריצקי, באסקין און אנד.

מיט אנ'איינדרוקספולער רעדע איז אויף דער ... ענץ ארויסגעטרעטען פראפ. אלבערט איינ־ ... , וועלכער האט זיך סאלידאריזירט מיט די צי... און אויפגאבען פון דער קאנפערענץ און האט ... געלויבט די טעטיגקייט פון די ארבייטער־ ... אניזאציעס.

אלע רעדנער האבען גערופען צו גרויסער א... ... ווילליגקייט, כדי צו לינדערן די נויט פון די יו... ... מאסען אין פוילען און העלפען זיי פערפעסטי־ ... זייערע פאזיציעס.

די קאנפערענץ האט בעשלאסען צו שאפען ... יודישער הילף אין פוילען און אויף אנדערע צוועקען א פאנד פון א פערטעל מיליאן דאלאר, וואס זאל ענטשטעהן דורך שפענדען פון די ארבייטס־ שעה'ן פון די יודישע ארבייטער אין אמעריקא.

אין א בעזונדערער רעזאלוציע ווערט אויסגע־ דריקט אנערקענונג פאר די פוילישע ארבייטער, וועל־ כע פיהרען אנ'ענערגישען קאמף געגען אנטיסע־ מיטיזם און נעמען אין שוץ די גערודפ'טע יודישע ארבייטענדע מאסען.

צום סוף פון דער איינדרוקספולער קאנפערענץ איז אויך בעשלאסען געווארען צו פערשטארקען די אנטי־נאצי־אגיטאציע אין אמעריקא

פרעזידענט רוזוועלט'ס בעגריסונג צו דער ציוניסטישער קאנפערענץ אין וואשינגטאן
4 און א האלבען מיליאן דאלאר־קאמפיין פאר א"י. — דעלעגאציע פון אמעריקאנער ציוניסטען ביים בריטישען אמבאסאדאר פון וואשינגטאן

וואשינגטאן, 8 (יט"א טעלעגר.) נעכטען אין אוונט איז דא געשלאסען געווארן די גרויסע קאנפערענץ פון די ציוניסטישע גרופי־ רונגען אין די פעראייניגטע שטאטען, מיט דער בעטייליגונג פון עקזעקוטיוו־מיטגליד ה' אליעזר קאפלאן. די קאנפערענץ האט בעשלאסען צו שאפען היי־יאהר אין אמעריקא א קוואטע פון 4 מיליאן 500 טויזענד דאלאר פאר א"י.

די קאנפערענץ, וועלכע איז דורכגעגאנגען אין א זעהר פייערליכער שטימונג, האט ערהאלטען בעגריסונגען פון פרעזידענט פראנקלין רוזוועלט, וועלכער לויבט די יודישע דערגרייכונגען אין א"י און „די וויטאליטעט און וויזיע פון די יודישע פיאנערן אין א"י, אין צוזאמענהאנג מיט'ן 20־יעה־ ריגען יובל פון דער באלפור־דעקלאראציע.

היינט, מאנטאג, איז א דעלעגאציע, וואס איז געוועהלט געווארען דורך דער קאנפערענץ, אויפ־ גענומען געווארען דורך דעם ענגלישען אמבאסא־ דאר אין וואשינגטאן און האט איהם איבערגע־ געבען די ווינשען פון אמעריקאנער יודענטום אין צוזאמענהאנג מיט די ערווארטעטע עמפעהלונגען פון דער קעניגליכער קאמיסיע און די בעשטימונג פון די פאליטישע ריכטליניען אין א"י.

די דעלעגאציע האט געפאדערט, אז די יודישע רעכט אין א"י זאלען אין דער מינדעסטער מאס נישט אנגערירט ווערען און אז דער פרינציפ פון אויפ־ נאהמספעהיגקייט פאר דער יודישער עליה זאל רע־ גולירט ווערען אין די ראהמען פון דער מאקסי־ מאלסטער מעגליכקייט און עס זאל ווייטער בלייבען אין קראפט דאס רעכט פון פרייען באדען־פערקויף.

די דעלעגאציע האט אויך אונטערגעשטראכען די אויסוואנדערונגס־נויט פון די יודען אין פער־ שידענע לענדער און האט געבעטען, אז די קעניג־ ליכע קאמיסיע זאל אין איהרע עמפעהלונגען האנ־ דלען אין גייסט פון „נאבעלער ברייטהארציגקייט"

יודען און אמעריקאנער שטרעבען צו שלום
ערקלערט אמעריקאנישער מיניסטער אויף דער ציוניסטישער קאנפערענץ אין אמעריקא

וואשינגטאן, 8 (יט"א טעלעגר.) אויף דער נאר־וואס געשלאסענער ציוניסטישער קאנפערענץ אין אמעריקא איז מיט א בעגריסונגס־ רעדע ארויסגעטרעטען דער אגראר־מיניסטער אוואלאס, וועלכער האט אונטערגעשטראכען, אז סיי די יודען און סיי די אמעריקאנער אין די פעראייניגטע שטא־ טען שטרעבען צו שלום און רעליגיעזער פרייהייט. ביידע פעלקער טרוימען אויך וועגען דער פערווירק־ ליכונג פון דער סאציאלער גערעכטיגקייט.

מיט רעדעס זענען אויך ארויסגעטרעטען מאריס ראזענבערג, פראפ. קאהן, אליעזר קאפלאן, מארגע־ סאן און אנדערע.

אלס פארזיצער פון דער א"י־קאמפיין האט די קאנפערענץ אויסגעוועהלט ד"ר סטיפען וויין.

Dr. med. L. Berma...
...נגעלביאנא 15 טעל. 149-07
...שפעציעל־ארצט פאר מענער · שוועכע־בע...
...האנדלונג און סעקסועלע בעראטונג
...נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אווענט.
זונטאג פון 9—1 פארמיטאג
...פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע־פרייזען

4½ מיליאן דאלאר „דזשאינט"-דרייוו פאר פוילישע און דייטשע יודען אין 1937

נ י ו - י א ר ק, 8 (יט"א טעלעגראפיש)

אין פיטסבורג איז געכטען פארגעקומען א פלענאר-זיצונג פון הויפטראט פון „דזשאינט", אויף וועלכער עס איז איינשטימיג בעשלאסען געווארען די דרייוו-קוואטע פאר דאס יאהר 1937 אין דער הויך פון 4 מיליאן 650 טויזענד דאלאר.

אין אנבליק פון די גרויסע אויפגאבען פון קאנסטרוקטיווער הילף איז די קוואטע פון דעם קאמפיין געהעכערט געווארען אין פערגלייך מיט'ן יאהר 1937, ווען זי האט בעטראפען 3 און א האלבען מיליאן דאלאר.

פון דער דערמאנטער סומע ווערט אויסגעגעבען פאר קאנסטרוקטיווער הילף פאר די יודען אין פוילען און אנדערע מזרח-אייראפעאישע לענדער 2 מיליאן און 150 טויז. דאלאר, פאר דייטשע יודען 1 מיליאן און 150 טויזענד דאלאר און פאר אנדערע לענדער 850 טויזענד דאלאר.

אלע רעדנער האבען אונטערגעשטראכען די גרויסע נויט פון די יודען אין די מזרח-אייראפעאישע לענדער און די נויטווענדיגקייט צו פערגרעסערן די הילף פון אמעריקאנער יודענטום פאר די יודען אין די דאזיגע לענדער.

אלס פרעזידענט פון דעם היי-יעהריגען דרייוו איז געוועהלט געווארען פעליקס ווארבורג און אלס מיטפארזיצער די ה"ה פאול בערוואלד, יוליוס ראזענוואלד און יונה וויז.

געהיימנישפולע 8 טויטע קערפערס, געבונדענע מיט שטריק

האט דער ים אויסגעשפיגען אויף די פראנצויזישע ברעגעס

פ א ר י ז, 8 (ספ. טעל.)

אויף דעם פראנצויזישען ים-ברעג, נאהענט פון נאטעס, האט דער ים ארויסגעווארפען שוין דעם אכטען, לויט דער רייה, טויטען קערפער פון א דעזערטירונקענעם, וואס איז געווען געבונדען מיט שטריק. די פאריזער צייטונגען רעדען ארום מיט דערנערווירונג די שודערליכע ערשיינונג פעסטשטעלענדיג, אז די אויספארשונג וועגען די פון ים-אויסגעשפיגענע 8 טויטע קערפער, איז איינגעהילט אין א שלייער פון טיפער געהיימניש. טראץ די לכתחילה'דיגע בעהויפטונגען, אז דאס זענען טויטע קערפער פון פערזאנען, וואס זענען אומגעבראכט געווארען אין סאנטאדער דורך רעפובליקאנישע מיליציאנערן, ווערט דורך דער פאריזער פרעסע ארויסגעבראכט די השערה, אז דאס זענען גיכער טויטע קערפער פון שפאנישע אפיצירן און מיליציאנערן פון דער שפאנישער שיף „אלא קענדי" וואס געהערט צו דעם רעגירונגס-פלאט. די ציינונגען זאגען ארויס די מיינונג, אז נאך א צוואמענשטויס צווישען דער מאנשאפט פון דער דאזיגער שיף און די מיליציאנערן, און איינעם פון די פראנצויזישע פארטען, האט די מאנשאפט זיך צוזונטערגעווארפען אין אפענעם ים און זי האט די מיליציאנערן און אפיצירן ארונטערגעווארפען אין ים.

אפעלאציע-פראצעס פון 30 יודישע סוחרים

וועלכע זענען פערמשפט געווארען פאר שליסען די געשעפטען אלס פראטעסט צוליב די פשיטיקער געשעהענישען

ב י א ל י ס ט א ק, 8 (טעלעפאניש)

אין היגען קרייזגעריכט זענען פארגעקומען 30 פראצעסען געגען יודישע סוחרים אין ביליצער פאוויאט, וועלכע האבען צוגעהאלטען זייערע געשעפטען דעם טאג פון 17 מערץ, אלס צייכען פון פראטעסט געגען די געשעהענישען אין פשיטיק. די ביליצער פאוויאטאווע סטאראסטווע האט אלע פערמשפט פון 10 ביז 100 זל.

פון צווישען די 30 פערמשפט'ע סוחרים, וועלכע האבען אפעלירט איבער אורטייל פון דעם סטאראסטווערנעריסט, האט דאס קרייזגעריכט נאר איינעם פערקלענערט די שטראף פון 100 אויף 50 זל. איינעם איבערגעלאזט די שוין אויסגעמאסטענע שטראף (10 זל.) און פאר 7 סוחרים געהעכערט די שטראף. דערביי האט איין סוחר אנשטאט 100 זל. איצט צו בעצאהלען 300 זל. שטראף.

אורטייל אין פראצעס געגען די מיטגלידער

פון דער אונלעגאלער היטלער-פארטיי אין אויבער-שלעזיע

ק א ט א וו י ץ, 8 (ספ. טעל.)

אין פראצעס געגען די מיטגלידער פון דער אונלעגאלער היטלער-פארטיי אין אויבער-שלעזיען, איז שוין ארויסגעטראגען געווארען דער אורטייל. פון די 37 אנגעקלאגטע איז איינער פערמשפט געווארען אויף 2 און א האלב יאהר תפיסה, 20 פערזאן צו 2 יאהר, צוויי אנגעקלאגטע צו אנדערטהאלבען יאהר, איינער אויף 6 חדשים תפיסה, 5 זענען בעפרייט געווארען. בנוגע די 8, וועלכע זענען אנטלאפען קיין דייטשלאנד, איז דער פראצעס בטל געווארען.

אלע פערמשפטע האבען פערלוירען די בירגער-רעכט אויף 5 יאהר.

דער שטראף איז א מילדער — ווערט געזאגט אין די מאטיווען — ווייל די אנגעקלאגטע האבען אין דער ארגאניזאציע נישט געשפילט קיין בעדייטענדע ראל.

דער פראקוראר האט אנגעזאגט אנ'אפעלאציע געגען מילדען אורטייל.

ווי אזוי איגנאץ מאנאסע איז פערפייניגט געווארען

אין קאנצענטראציע-לאגער ליכטענבורג

פ ר א ג, (יט"א) דער „נייער פארווערטס" ברענגט אנ'ערשיטערנדע שילדערונג פון די לייד פון די אינטערנירטע אין דעם דייטשען קאנצענטראציע-לאגער ליכטענבורג, וואס בעשטעטיגט נאכאמאל דעם פאקט, אז די יודישע אינטערנירטע קומט אויס אויסצושטעהן דאפעלט פיינליכע רדיפות און פערפאלגונגען. דער אויטאר פון דער שילדערונג דערצעהלט, ווי פאר זיינע אויגען איז פערפייניגט געווארען אויף טויט דער יודישער אינטערנירטער איגנאץ מאנאסע פון בערלין, וועלכען דער קאפראל האט בעת די איבונגען ממש צוטראטען מיט די שטיוול.

לויט דעם אפיציעלען קאמוניקאט פון קאמענדאנט פון דעם קאנצענטראציע-לאגער איז מאנאסע „געשטארבען פון א געהירן-שלאג". קיינעם פון די אינטערנירטע האט מען נישט ערלויבט זיך צו בעטייליגען אין דער לויה.

בעשטייערט מיידלעך, וואס האבען נישט חתונה

אזא פערמעהרונגס-צוואנג ווערט אנגעווענדעט אין עסטלאנד

ט א ל י ן, 8 (ספ. טעל.)

אין דער געמיינדע קאלאוואר האט מען בעשטייערט א גרויסע צאהל פרויען, וועלכע זענען עלטער פון 30 יאהר און האבען ביז איצט נישט חתונה געהאט. דער שטייער איז מענער און פרויען, וועלכע ווילען נישט חתונה האבען, ווערט ארויסגעלעגט מיט'ן ציל צו צווינגען זיי צו פערגרעסערן די עסטישע בעפעלקערונג. די בעשטייערטע פרויען פראטעסטירען. זיי ערקלערען, אז אין עסטלאנד זענען פאראן צופיל פרויען, דערפאר זענען זיי אהן מענער.

נישטא קיין געפאהר פון א פערפלייצונג אין פוילען

ק ר א ק א, 8 (טעלעפאניש)

די דראהענדע סיטואציע אויף דער ווייסעל הינטער קראקא האט אין משך פון דער לעצטער נאכט זיך געענדערט צום בעסערן. אין אלע צופלוסען צו דער ווייסעל פאלט דאס וואסער אזוי, אז די סכנה פון א פערפלייצונג איז שוין אריבער.

וו א ר ש א, 8 (טעלעפאניש)

די לאגע אויף דער ווייסעל איז אהן ענדערונגען. די ווייסעל שטעהט א געפרוירענע אונטער 30 צענטימעטער דיקען אייז. אין איצטיגען מאמענט קאן נישט זיין קיין רייד, אז די ווייסעל זאל אויסגיסען.

די וואיעוואדישע מאכט אין לאדז האט פעראדענט אנ'אויספערקזאמע אבסערוואציע איבער אלע פונקטען, וואס זענען בעדראהט דורך אויסגיסען פון טייכן און אזיערעס, טראץ דעם, וואס דאס וואסער אין די טייכען אין לאדזשער קאנט שטייגט, איז קיין סכנה פון א פערפלייצונג איצט נישטא.

עס וועלען קאנטראלירט ווערען די לאקאלע קאמיטעטען פאר ווינטער-הילף

וו א ר ש א, 8 (טעלעפאניש)

אונטערן פארזיץ פון פרוי מארשאל פילסודסקי איז פארגעקומען די זיצונג פון דער רעגירונגס-קאמיסיע פון אלפוילישען בירגערליכען קאמיטעט פאר ווינטער-הילף. אין דער זיצונג האט זיך אויך בעטייליגט דער מיניסטער קאשטשאלקאווסקי.

די קאמיסיע האט בעשלאסען דורכצופיהרען קאנטראלעס פון דער ווינטער-הילף-אקציעס פון די לאקאלע קאמיטעטען.

געוו. פיהרער פון פאלעסטינער טעראריסטען ארעסטירט געווארען אין באגדאד

ב א ג ד א ד, 8 (ספ. טעל.)

מען טיילט מיט, אז דער געוו. טעראריסטען פיהרער אין א"י פאוזי בעי קאוקאדזשי, וועלכער געפינט זיך לעצטענס אין באגדאד, איז ארעסטירט געווארען דורך דער רעגירונג אין איראק און איז איבערגעפיהרט געווארען קיין קירקוק, פון וואנען ער טאר נישט ארויספאהרען. פאוזי בעי האט זיך געגרייט צוריקצופאהרען קיין סיריען וואו עס זאל בקרוב פערעפענטליכט ווערען אנ'אמנעסטיע פאר די אויפשטענדיגע דרוזען, פון יאהר 1925/26, בעת'ן דאזיגען אויפשטאנד האט פאוזי געשפילט א גרויסע ראלע און ער איז אונטער די אויגען פע"משפט געווארען צום טויט.

אכטונג, לאקאטארען און סובלאקאטארען!

ווער פון אייך ס'האט אנ'עקסמיסיע, א דירה-געלד-פראצעס אדער אנ'אנדערען וואוינונגס-ענין, מוז זיך תיכף ווענדען אין יוד. לאקאטארען-פעראיין (פיעטריק. 31) און ער וועט גלייך בעקומען דינגויטיגע הילף.

דער סעקרעטאריאט איז טעטיג טעגליך פון 6 ביז 9 אווענד.

א סצעפטער פון קויהל

א מתנה פארן מארשאל רידז-שמיגלי

ק א ט א וו י ץ, 8 (טעלעפאניש)

אויף א פערזאמלונג פון רעזערוויסטען בעשלאסען געווארען דעם 18. מערץ איבערצוגעבן דעם מארשאל רידז-שמיגלי א סצעפטער (בולאווע) פון קויהל.

עס איז געשאפען געווארען א קאמיטעט, וועלכער וועט בעשטימען די פארם פון סצעפטער. צו דער אריגינעלער מתנה פאר'ן מארשאל וועט צוגעלעגט ווערען אנ'אלבום מיט אונטערשריפטען פון די מיטגלידער פון דאמבראווער רעזערוויסטען-פערבאנד.

פינלענדישער אויסערן-מיניסטער אין מאסקווא

מ א ס ק ו א, 8 (ספ. טעל.)

„טאס"-אגענטור מעלדעט, אז דער פינלענדישער אויסערן-מיניסטער האלסטי איז היינט געקומען קיין מאסקווא, וואו ער האט אפגעגעבן א וויזיט ליטווינאוו'ן און קרעסטינסקי'ן.

טראגישער טויט פון א אקטיאר אין דער מעטראפאליטאן-אפערא אין ניו-יארק

נ י ו - י א ר ק, 8 (ספ. טעל.)

אין דער מעטראפאליטאן-אפערא האט פאסירט א טראגישער פאל. בעת דער לעצטער פראבע פון אפערע, האט דער בעקאנטער טענאר לאורענץ בעט, אין הסכם מיט'ן טעקסט פון דער אפערע, געווארפען מיט א שטילעט אויף א באריטאן, נישט אויף קאטאוועס איהם געמאכט א שווער וואונד אין דער האנד. אין 4 שעה ארום איז באריטאן סטערציני געשטארבען. די אויספארשונג האט בעוויזען, אז טיבעט איז נישט שולדיג אין באריטאן'ס טויט. סטערציני האט געליטען א פארגעשריטענער סקלעראז און איז געשטארבען פון א הארץ-שלאג.

פראיעקט וועגען רעווידירען בירגער-רעכט אין רומעניען

זאל צוריקגעצויגען ווערען

ב ו ק א ר ע ש ט (יט"א) דער פארזיצער פון „אוניאן פון די רומענישע יודען" ד"ר ווילהעלם פילדערמאן האט לעצטענס אפגעהאלטען א רייה פערזאנען וועגען דער בעדראהטער לאגע פון יודישער בעפעלקערונג מיט פיהרענדע רומענישע פאליטיקער ווי דער וויצע-פרעמיער יאן אינקוליעץ, גענעראל-סעקרעטאר פון דער ליבעראלער פארטיי בראטיאנו, פארזיצער פון דער קאנסערוואטיווער פארטיי גריגארי פילפעסקו, פארזיצער פון אגרארישער פארטיי קאנסטאנטין ארגעטיאנו, פארזיצער פון דער ראדיקאלער פויערים-פארטיי, גריגארי יאן און מיט א פארשטעהער פון מארשאל אווערעסקוס פאלקספארטיי.

ווי מען רעכענט, וועט דער פראיעקט צו רעווידירען די בירגער-רעכט צוריקגעצויגען ווערען איהם צוצופאסען צום מיטעלערהייטען-טראקטאט און צו די פערפליכטענדע געזעצן.

אויספלוג קיין וויען

דעם 17/II–1/III ד.י. פרייז 135 זל.

אויספלוג קיין לאנדאן און פאריז

דעם 17/II — 1/III 1937

ערלעדיגט

דאס וועלט-רייזע-ביורא

Union Lloyd

42 פיעטריקאווער 42

טעל. 107-87.

די יודישע פראַגע
אין צוזאַמענהאַנג מיט דער עמיגראַציע פון פּוילען

פון ד"ר יעקב ווינאַרסקי

דאָס, וואָס די יודישע שאלה ווערט אזוי זעל-טען און אזוי ווייניג געפאָרשט נעמט זיך דערפון, וואָס צו די דאָזיגע אלע „לייזונגען" פון דער יו-דישער שאלה ווערען די „ספּעציאַליסטען", די אנ-טיסעמיטען, געטריבען נישט פון דעם אָביעקטיווען שכל, נאָר פון דער ליידענשאַפטליכער שנאה צו יודען... דערמיט דערקלערט זיך ווייטער די געוואַל-טיגע „ליטעראַטור", וואָס איז אין פּוילען פאַר דער לעצטער צייט אזוי אַנגעשוואָלען געוואָרען און וועלכע פערנעמט זיך מיט „אָריגינעלע" לייזונגען פון דער יודישער שאלה!

איך וויל דאָ היינט אָביעקטיוו בעטראַכטען דעם, פאַר דער לעצטער צייט אין פּוילען זייער מאָדיש געוואָרענעם „זיכערען" מיטעל צו לייזען די דאָזיגע שאלה — די יודישע עמיגראַציע פון פּוילען.

געוועהנליך פערשטעהען אי די, וואָס לייגען פאָר דעם דאָזיגען מיטעל, אי דער ברייטער עולם די יודישע עמיגראַציע פון פּוילען, אלס א „מאַסען-עמיגראַציע", מיט וועלכער אלע אָדער כמעט אלע פּוילישע יודען מוזען פערלאָזען פּוילען. דערביי ווערט דער דאָזיגער פּלאַן מאָטיווירט אויף פאָל-גענדען אופן: „פּוילען בכלל און דער פּוילישער דאָרף בפרט איז „איבערפּולל" פון מענשען, וואָס איז אין א גרויסער מאָס ארבייטסלאָז און פּרנסה-לאָז. ווען יודען וועלען פערלאָזען פּוילען, וועלען די ארבייטסלאָזע פּויערים פערנעמען די ערטער און די פּרנסות פון די יודען („די סטראַגאַנזס") אין די שטעט. אנטיסעמיטען, וואָס דאַרפען נאָר האָבען א שעהנעם תירוץ, כדי נישט צו שעמען זיך מיט זייער מענשנפרעסעריי פאַר דער וועלט, האָבען זיך מיט גרויס היץ אָנגעכאַפּט פאַר דעם דאָזיגען פּלאַן פון יודישער מאַסען-עמיגראַציע.

לאָמיר בעטראַכטען דעם דאָזיגען פּלאַן אין דעם ליכט פון לאָגיק און פון אמת'ע פאַקטען.

וואָס הייסט אַן איבערפּולט אָדער אַן „איבער-בעפעלקערט" לאַנד? אויב א לאַנד איז געדיכט בעפעלקערט מיט זייער א הויכער צאָל מענשען אויף א קוואַדראַט-קילאָמעטער און בעזיצט אָבער ערביי-נירגער, וואָס האָבען גענוג מיטלען צום לעבען, קען זי בשום אופן נישט בעצייכענט ווערען, אלס איבערבעפעלקערטע לאַנד. די איבערבעפעלקערונג פון א לאַנד הייבט זיך ערשט אָן מיט דעם וואַקסען פון ארבייטסלאָזיגקייט אָדער פּרנסה-לאָזיגקייט אין לאַנד. א לאַנד מיט א שיטערער בעפעלקערונג ווערט איבערבעפעלקערט מיט דעם מאָמענט, ווען א בע-דייטענדער טייל פון דער בעפעלקערונג האָט נישט קיין מיטלען צום לעבען. דעריבער איז, אויב מען וויל דאָס א לאַנד זאָל נישט זיין איבערבעפעלקערט, מוז מען קודם-כל זאָרגען דערפאַר, דאָס איהרע תושבים זאָלען האָבען מיטלען צום לעבען.

ערשט ווען עס לאָזט זיך בשום אופן נישט פערבעסערען די לאַגע פון די תושבים, קען אמאָל מען אין בעטראַכט די עמיגראַציע פון א טייל תושבים פון לאַנד.

אין פּוילען איז דער דאָרף איבערבעפעלקערט, ווייל דאָרטען זענען דאָ א סך ערדלאָזע, צו ווייניג ערד-בעזיצנדע און בכלל ארבייטסלאָזע פּויערים. דעריבער פערשטאַרקט זיך אין פּוילען אלץ מעהר און מעהר דער שטראָם פון דער דאָרפישער בע-פעלקערונג, וואָס בעוועגט זיך נאָרמאַלערווייזע שטענ-דיג פון דאָרף אין שטאָט, זוכענדיג דאָרטען ארבייט.

פאַרוואָס וואַקסט אין פּוילען דער דאָרפי-שער פּראָלעטאַריאַט אזוי שטאַרק אָן? ערשטענס, ווייל די פּויערים האָבען צו ווייניג ערד אין זייער בעזיץ און צווייטענס, ווייל די לאַנדווירטשאַפט בכלל איז אַן'אָפּגעשטאַנענע. דעריבער זענען דאָ צוויי זיכערע מיטלען ראַדיקאַל אויסצובעסערען די לאַגע פון דאָרף: ערשטענס, דורך א ראַדיקאַלער אגראַר-רעפאָרם, וואָס זאָל פּאַרצעלירען די גרויסע מלוכה'שע און פּריוואַטע גיטער און צוטיילען די גאַנצע פּאַרצעלען צווישען דער ערדלאָזער דאָר-פישער בעפעלקערונג, און צווייטענס אינאיינעם מיט דער אגראַר-רעפאָרם, דורך אינטענסיפיצירען די לאַנדווירטשאַפט, וואָס וועט געבען די מעגליכקייט צו שאַפען ארבייט נישט נאָר פאַר דער איצטיגער בעפעלקערונג פון דאָרף נאָר אפילו פאַר א סך א גרעסערער. ווען מיט אזעלכע צוויי זיכערע מיטלען וועט דער וואוילשטאַנד פון דאָרף שטאַרק געהויבען ווערען, וועט די קאָנסומציע פון דעם אינע-ניגסטען מאַרק שטאַרק פערגרעסערט ווערען און דאָס ווידער וועט געבען א שטאַרקען שטויס צו דער ווייטערער ענטוויקלונג פון דער פּוילישער אינדו-סטריע, דאַן וועט אויך די נאָכפראַגע אין די שטעט נאָך דאָרפישע ארבייטער ווערען א פיל גרעסערער און די ארבייטער-לוינען העכערע.

דאָס איז אַ לאַנגער, שווערער און הויכקול-טורעלער וועג. וואָס מוז מאַכען א לאַנד גרויס און שטאַרק און וועלכע לעזט ראַדיקאַל און יושר'דיג די שאלה פון „איבערבעפעלקערונג", מיט וועלכער דער גיריגער אימפּעריאַליזם למשל אין יאַפּאַניע, דייטשלאַנד, איטאַליע א. א. וו. וויל פערמאַסקירען זיין אמת'ן פּרצוף...

וואָס האָט דאָס פאַר א שייכות ספּעציעל צו יודען? אזוי ווי לויט מיין טיפער איבערצייגונג איז די סיבה פון אַנטיסעמיטיזם כמעט אויסשליסליך די ערנסטקייט פון דער קאָנקורענץ מיט יודען אויף אלע געביטען פון ארבייט, — מוזען אלע מאָ-מענטען, וואָס פערשטאַרקען די קאָנקורענץ אין א לאַנד, פיהרען אומפערמיידליך צו א פערשאַרפונג פון דעם אנטיסעמיטיזם. א נאַטירליכער די דאָזיגע אומ-שטענדען איז די אָרימקייט פון א לאַנד איינער פון די שטאַרקסטע מאָמענטען, וואָס פערשאַרפט די קאָנקורענץ אין א לאַנד און, אָפּ-הענגיג פון דער קולטור, מעהר אָדער ווייניגער — דעם אנטיסעמיטיזם! ווען אין פּוילען וועט דער וואוילשטאַנד פון לאַנד, דורך די צוויי אויבענדער-מאָנטע גרונד-רעפאָרמען, געהויבען ווערען, וועט דערמיט די אינערע קאָנקורענץ אָפּגעשוואַכט ווערען און — דער אנטיסעמיטיזם אָפּגעשטומפּט ווערען.

היינט, וואָס קען דאָ העלפען פּוילען די עמי-גראַציע. און זאָל זיין א מאַסען-עמיגראַציע פון אלע פּוילישע יודען?

ס'איז גאַנץ קינדיש צו מיינען, דאָס מען קען די אָדער יענע ווירטשאַפטליכע קאַטעגאָריע איבער-וואַרפען פון איין טייל בעפעלקערונג צו דעם צוויי-טען, וואָס האָט קיין שייכות דערצו נישט!.. ווען מען זאָל אָפּנעמען ביי יודען די ווירטשאַפטליכע פונק-ציעס, למשל פון מלאכה און האַנדעל, וואָלטען דערפון ציהען נוצען נישט די דאָרפישע אָרימעלייט, וועלכע טויגען דערפאַר נישט, נאָר די שטאָטישע נישט-יודישע הענדלער און בעלי-מלאכות, וועלכע וואָלטען, פּטור ווערענדיג פון דעם יודישען קאָנקורענט, וואָס האַלט די מקחים פון סחורות אויף א נידעריגער שטופע, — באַלד אויפגעהויבען די מקחים, פערטייערט די סחורות און אַרויסגערופען דורכדעם אַן איינשרומפּונג פון דעם אינערליכען מאַרק, וואָס וואָלט געבראַכט צו א בעגרעניצונג פון דער פּראָדוקציע מיט אלע איהרע טרויעריגע פאָלגען!

וואו איז דאָ די ישועה פאַר דער דאָרפישער בעפעלקערונג? און וואו זאָל מען אהינטאָן די יו-דען? אַרויסשיקען פון לאַנד אין א צוואַנג-עמיגראַ-ציע? וואו איז די אימיגראַציע-לאַנד?

וואו זענען די צענדליגער מיליאַרדען דאָלאַר, וואָס זענען נויטיג דערפאַר? ווייטער וועלען זיך דאָך יודען, און נאָך מאַסענהאַפט, פון אָרט נישט ריהרען, ווען ס'וועט גיין א רייד וועגען א ווילדער לאַנד, וואָס איז נישט צוגעגרייט פאַר א מאָדערנער קולטור!.. ס'איז נאָר דאָ איין לאַנד, וואו יודען ווילען גערן גיין און דווקא מאַסענהאַפט, דאָס איז פּאַלעסטינע, וואו יודען האָבען גלענצענד בע-וויזען מיט זייער היסטאָרישען אויפטו, דאָס זיי זענען, אַלע אנטיסעמיטען אויף צו להכעיס, א הויך קולטורעל פאָלק! דאָס איז די איינציגע עמיגראַציע, וואָס קען אָפּציהען היפּשע יודישע מאַסען פון פּוילען. איך מיין נישט, אַז א גרעסערע יודישע עמיגראַציע אין אַנדערע לענדער זאָל זיין מעגליך; אַזאַ עמיגראַציע וואָלט נאָר געקענט פערקלענערען די קאָנקורענץ ביי די פּוילישע יודען גופא...

דער פּלאַן פון צווינגען די פּוילישע יודען צו א מאַסען-עמיגראַציע וואָלט מען געקענט האַלטען פאַר א גרויסע נאַרישקייט, ווען מיט דער דאָזיגער מאַסקע וואָלטען די רעאַקציאָנערע פּוילישע אָר-גאַניזאַציעס מיט דער „ענדעציע" בראָש, נישט גע-שטרעבט צו פערדעקען זייער אמת'ן ציל. דאָס פערכאַפּען אין זייערע, פאַר דער מלוכה שעדליכע, הענט די גאַנצע מלוכה-מאַכט!.. דאָס וואָלט אונטער-געגראָבען די גרויסע היסטאָרישע ארבייט און אלע היסטאָרישע דערגרייכונגען פון יוזעף פּילסודסקי, וועלכער האָט די ענדעקעס גוט געקענט און דערי-בער שטאַרק פיינט געהאַט...

צי וועט אידען דימיסיאָנירען?
אין לאָנדאָן איז מען שטאַרק נישט צופרידען מיט ריבענטראָפּ'ס אויפפיהרונג

דער ענגלישער אויסערן - מיניסטער אידען איז אוועקגעפאָהרען אויף א קורצען אורלויב. דער דאָ-זיגער פאַקט האָט ביי טייל פון דער פּרעסע, בעזונ-דערס ביי דער היטלער - פריינדליכע „דיילי מייל" אַרויסגערופען א געוויסע אומצופרידענהייט, וואָס אי-דען האָט גענומען זיין אורלויב פּונקט דאַן ווען היט-לערס ליבלינג - באָטשאַפטער ריבענטראָפּ, איז נאָך א לאַנגער אָפּוועזענהייט צוריקגעקומען קיין לאָנדאָן. אין די ענגלישע אָפיציעלע קרייזען מיינט מען אָבער, אַז קיין שום ענגלישער באָטשאַפטער פערדינט נישט אויף ווייניגער ריקזיכט ווי טאָקע ריבענטראָפּ, וועל-כען מען האָט פאַראיבעל נישט נאָר זיין לאַנגע אָפּ-וועזענהייט, נאָר אויך זיין שטענדיג קומען אין קאָנ-טאַקט מיט די אולטראַ קאָנסערוואַטיווע קרייזען, וואָס זענען אין אָפּאָזיציע צו באָלדווינס רעגירונג.

פון דער אַנדער זייט האָט ווידער אידענס פּלוצ-לונגער אורלויב אַרויסגערופען פערשידענע קלאַנגען און השערות. עס האָט זיך אפילו געהאַט פערשפּרייט א קלאַנג, אַז אידען וועט שוין אויף זיין אַמט מעהר נישט צוריקקומען. דער קלאַנג איז געווען אזוי האַרט-נעקיג, אַז דאָס ענגלישע אויסערן - מיניסטעריום האָט זיך געזעהען געצוואונגען דעם דאָזיגען קלאַנג אָפּ-צולייקענען און זונטאָג אין אָוונט האָט פון אויסערן מיניסטעריום געקלינגען אין די רעדאַקציעס פון אלע לאָנדאָנער צייטונגען און מיטגעטיילט, אַז די קלאַנ-גען, דאָס דער אויסערן - מיניסטער אידען האָט בדעה צו דימיסיאָנירען זענען מיט גאָרנישט בעגרינדעט. די דאָזיגע מעלדונג ווערט בעטראַכט אלס פּאָליטישע-דיג אויסערגעוועהנליכע ערשיינונג אין ענגלישען געזעלשאַפטליכען לעבען און האָט דעריבער אַרויס-גערופען די אַלגעמיינע אויפמערקזאַמקייט. אין די פּאָליטישע קרייזען ערקלערט מען דאָס אָפיציעלע אָפּ-לייקענען די קלאַנגען פון אידענס בלומרשטעם דימיס-יע דערמיט וואָס די ענגלישע רעגירונג האַלט זעהר פאַר נישט געוואונשען די ידיעות, וואָס האָבען זיך לעצטענס בעוויזען, האָם אידענס רייזע אויף דער ריוויערא דאַרף בעטראַכט ווערען אלס דימיסיע און אַז די קראַנקהייט פון אויסערן - מיניסטער טראָגט א דיפּלאָמאַטישען כאַראַקטער און אַז אידען האָט גענומען נאָכגעבען יענע מיטגלידער פון קאַבינעט, וואָס זענען נישט מסכים מיט זיין פּאָליטיק לגבי דייטשלאַנד. אין די פּאָליטישע קרייזען דערמאָהנט מען, אַז אויך אין פערגאַנגענעם יאָהר אין יוני, ווען די בעציהונגען צווישען ענגלאַנד און דייטשלאַנד האָבען זיך פערשאַרפט, איז אידען קראַנק געוואָרען און איז געפאָהרען אויף אורלויב און איהם האָט פערטרעטען דער זעלבער לאָרד האַליפאַקס, וועלכער וועט אויך איצט איהם פערטרעטען. ווי בעוואוסט, ווערט לאָרד האַליפאַקס בעטראַכט פאַר א דייטשען פריינד. אָבער אויך אין פערגאַנגענעם יאָהר האָט די ענדערונג אויפן פּאָסטען פון אויסערן - מיניסטער נישט אַריינגעבראַכט קיין שום ענדערונג אין דער אַלגעמיינעם קורס פון דער ענגלישער אויסערן פּאָ-ליטיק.

— די בריטישע פּאָליטיק מאַכט זיך נישט אין צוויי וואָכען — אזוי פאָרמולירט מען אין די פּאָלי-טישע קרייזען די לאַגע, וואָס איז געשאַפען געוואָרען אין שייכות מיט אידענס רייזע אויף אורלויב.

דער דיפּלאָמאַטישער קאָרעספּאָנדענט פון „דיילי טעלעגראַף" מעלדעט אָבער, אַז אין ענגלישען קאַ-בינעט איז אָבער ווירקליך נישט פאַראַן קיין איינינ-קייט אין דער פראַגע וועגען דער ווייטערדיגער בע-ציהונג צו דייטשלאַנד. א גרופּע מיניסטאָרען מיט כעמבערלעין, סימאָן, נעוויל טשעמבערלען און לאָרד האַליפאַקס פאָדערט אַז עס זאָלען תיכף אָנ-געהויבען ווערען שפּרעכען מיט דייטשלאַנד וועגען דער קאָלאָניאַלער פראַגע. גלייכצייטיג שמועסט מען אויך, אַז אויף דעם קאַבינעט זאָל אויסגעאיבט ווער-דען א דרוק מצד דער „סיטי". דער הויפּט-דירעקטאָר פון דער ענגלישער באַנק מער מאָנטעגיו נאָרמאַן זאָל אויך זיין אין דער מיינונג, אַז מען דאַרף זיך פער-שטענדיגען מיט דייטשלאַנד. אָבער אין איצטיגען מאָמענט זאָל האָבען געזיגט דער שטאַנדפּונקט פון פּרעמיער באָלדווין, וועלכע עס אונטערשטיצען אידען און דאַף קופּער.

באָלדווין, וועמענס איינפלוס אין ענגלישען פּאָ-ליטישען לעבען האָט זיך זעהר געשטאַרקט נאָך זיין ענטשיידענער האַנדלונג בעת דעם קאָנסטיטוציאָנעלען קריזיס, וואַרפט אָפּ יעדען געדאַנק פון קאָלאָניאַלע הנחות לטובת דייטשלאַנד.

די מעגליכקייט פון נייע אונטערהאַנדלונגען מיט דייטשלאַנד האַלט מען אין איצטיגען מאָמענט פאַר פאָלשטענדיג נישט רעאַל, ספּעציעל צוליב דעם, וואָס די שטעלונג פון דייטשען פאָרשטעהער אין לאָנדאָן פאָן ריבענטראָפּ איז זעהר א דעליקאַטע. די ענגלישע געזעלשאַפטליכקייט קען זיך נישט בערוהיגען צוליב דער טאַקטלאָזיגקייט פון ריבענטראָפּען בעת דעם אַקרעדיטירען פון דיפּלאָמאַטישען קאָרפּוס ביים קע-ניג דזשאָרדזש דעם 6טען. אין לאָנדאָן האָט זיך גע-האַט פערשפּרייט א קלאַנג, אַז ריבענטראָפּ האָט נישט נאָר, אַנשטאָט דעם אָנגענומענעם הויף-עטיקעט צו פערנייגען זיך דריי מאָל פאַרן קעניג, אויפגעהויבען די האַנט צום היטלער גרוס אויפן אַרעם פון קעניג, נאָר ער זאָל אויך האָבען אויפן גאַנצען קול אויס-געשריען „הייל היטלער".

די דאָזיגע קלאַנגען האָבען אַרויסגערופען אזא אויפרעגונג, אַז די דייטשע פאָרשטעהערשאַפט האָט זיך געזעהען געצוואונגען צו פערעפענטליכען אַן אָפיציעלע אָפּלייקענונג, אין וועלכער עס ווערט גע-זאָגט, אַז אויפהויבענדיג די האַנט האָט ריבענטראָפּ גאָר נישט געזאָגט. די דייטשע פאָרשטעהערשאַפט האַלט אויך פאַר נויטיג צו בעטאָנען, אַז יעדער דיפּלאָמאַט האָט דאָס רעכט צו בעגריסען דעם קע-ניג לויט זיין נאַציאָנאַלען מנהג.

„מאָרנינג פּאָסט" פערזיכערט, אַז ריבענטראָפּ האָט זיך נישט בעגנוגענט מיט איין היטלער בעגרי-סונג, נאָר ער האָט דריי מאָל אויפגעהויבען די האַנט. די צייטונג דערצעהלט ווייטער, אַז דער קעניג איז געווען זעהר שאָקירט פון ריבענטראָפּ'ס זשעסט. ער האָט זיך אינסטינקטיוו אָפּגערוקט פון ריבענטראָפּען און האָט שוין מעהר נישט געזאָגט קיין איין וואָרט. לאָרד אידען האָט געפיהרט דאָס ווייטערדיגע גע-שפּרעך.

ריבענטראָפּ האָט בכלל די לעצטע טעג אין לאָנ-דאָן א זעהר שלעכטע פּרעסע. א חוץ דער געשיכטע מיט דער ראַדיאָ-סטאַציע אין דער דייטשער פאָר-שטעהערשאַפט, וואָס האָט אַרויסגערופען אין לאָנ-דאָן א גרויסע סענסאַציע, רעדט מען איצט מיט נישט קיין קלענערער אויפרעגונג וועגען פאַקט, וואָס די דייטשע פאָרשטעהערשאַפט האָט אַרויסגעפאָדערט ספּעציעל פון דייטשלאַנד 150 ארבייטער, בכדי אדורכ-צופיהרען געוויסע ארבייטען אין דער דייטשער פאָר-שטעהערשאַפט, עס זעהט אויס מען האָט נישט גע-וואָלט די ארבייטען אָנפערטרויען ענגלישע ארבייטער. אויך דער דאָזיגער פאַקט רופט אַרויס אין לאָנ-דאָן א גרויסע אומצופרידענהייט.

צום „קאַמף פאַר ענטיודישען דעם פּוילישען ארבייטס-מאַרק"
פאָדערט אויף דער „דזשענניק נאַראָדאָווי" די פּוילישע ארבייטער

דער „דזשענניק נאַראָדאָווי" נוצט אויס א מראַ-ניק נאָטיץ וועגען א קאָנפליקט אין א פאַבריק צו א נידערטרעכטיגער אַנטי-יודישער העצע. עס האַנ-דעלט זיך נעמליך, אַז אין א קנעפּ-פאַבריק פון א יו-דישען פאַבריקאַנט אין וואַרשע, אין וועלכער ס'אַרבי-טען 62 יודישע ארבייטער, זאָל זיין אויסגעבראָכען א שטרייק צוליב דעם, וואָס דער אייגענטימער האָט צוגענומען צו דער ארבייט צוויי נישט-יודישע אַר-בייטער. עס איז מעהר ווי זיכער, אַז אין געגעבענעם פאַל, האַנדעלט עס זיך וועגען א געוועהנליכען פּראָ-פעסיאָנעלען קאָנפליקט, וועלכען דער ענדעקישער הויפּט-אָרגאַן נוצט אויס צו זיינע דעמאַגאָגישע צוועקען. לאָמיר זיך פערשטעלען — שרייבט דער „דזשענ-ניק נאַראָדאָווי" — אַן ענליכען פאַל אין אַן אַנדער-סטרע אונטערנעהמונג, פון וועלכער עס איז אַנדערע הויפּטשטאָט. לאָמיר זיך פערשטעלען, אַז א פאַברי-קאַנט א פּאָליאַק אין בערלין האָט צוגענומען אין זיין פאַבריק צוויי ארבייטער דייטשען, און אַז די בע-שעפטיגטע אין דער פאַבריק ארבייטער פּאָליאַקען האָ-בען פּערשטרייקט, פאָדערענדיג צו בעזייטיגען די צוויי דייטשען אויפן ימחר, אַז א פּוילישע אונטערנעה-מונג (אין בערלין, אין בערלין!) דאַרף בעשעפ-טיגען נאָר א פּוילישען פּערסאָנאַל. לאָמיר זיך פאָר-שטעלען אַן ענליכען שטרייק איז פאָרגעקומען אין רוים, אין דער פאַבריק, וואָס געהערט צו אַן אונטער-נעהמער א סאָהוואַט, דייטש אָדער שווייצער, וועל-כער האָט זיך געוואַגט צו אָנגאַזשירען צוויי איטאַל-יענער, אָדער אין טאָקיאָ אין א פאַבריק, וואָס גע-הערט צו א כינעזער, אַחער ענגלענדער, וועלכער האָט אָנגאַזשירט צוויי יאַפּאַנער.

לאָמיר נאָר א טראַכט טון, וואָס עס וואָלט דאַן געטון די מלוכה-מאַכט, וואָס עס וואָלט געטון די אָרטיגע (דייטשע, איטאַליענישע, יאַפּאַנישע) עפענט-ליכע מיינונג — און ווי עס וואָלט זיך געענדיגט פאַר יענע ארבייטער — פרעמדע, וואָס ערלויבען זיך איינ-צואָרדענען שטרייקען וועלכע פּראָוואָצירען די אָר-טיגע בעפעלקערונג, און אפילו פאַר יענעם פאַברי-קאַנט פרעמדען, וועלכער האָט אָפּ פאַר דער גאַסט-פריינדליכקייט אין לאַנד אויף אזא אופן, אַז ער דערלאָזט צו אזא חוצפה'דיגען פערשפּרייטונג פון א פרעמדען עלעמענט אין זיין פאַבריק".

רופענדיג שיער נישט צו א לינטש געריכט אויף יענע יודישע ארבייטער פון דעם וואַרשעווער פאַברי-קעל, מאַכט די ענדעקישע צייטונג געוואַלדען פאַר-וואָס די פּוילישע עפענטליכע מיינונג איז אזוי גלייכ-גילטיג צו דעם פאַקט און ווענדעט זיך אויך מיט מוסר צו די „סאָציאַליסטישע פּראָפעסיאָנעלע פעראיינען, וואָס אינטערעסירען זיך נישט מיט דעם אויפוואוקס פון יודישען „ראַסען" שאָוויניזם. אפילו די פּוילישע פּראָפעסיאָנעלע פעראיינען, וואָס זענען פרומער דעם סאָציאַליזם, האָבען זיך ביז איצט דעם פאַקט נישט פאַרגענומען".

אין פול צביעות שרייט דער „דזשענניק נאַראָדאָ-ווי": „עס איז דאָך אַן'אומהיימליכער פאַקט!" א פּאָליאַק זאָל אין דער הויפּט-שטאָט פון זיין בעפריי-טען פאָטערלאַנד נישט בעקומען קיין ארבייט, עס זאָל ביי איהם צוגענומען ווערען דאָס רעכט צו פער-דינען אויף ברויט — נאָר דערפאַר, ווייל ער איז א פּאָליאַק!"

אין דער דאָזיגער פאַקט פיהרט שוין דעם „דזשענ-ניק נאַראָדאָווי" אַרויף אויף אַן אַנדערע ערשיינונג, אויף דער יודישער קאָנקורענץ, וואָס עס טרעפט אין פּוילען דעם פּוילישען ארבייטער".

אלזא, שוין נישט דעם פּויער שטערט דער יוד צום לעבען. אויך די ארבייטער ליידען צוליב יודען.

„אין דערזעלבער צייט, ווען טויזענטער פּוילישע ארבייטער ליידען פון הונגער און ארבייטסלאָזיגקייט, ווען פון פראַנקרייך און אַנדערע לענדער ווערען צו-ריקגעשיקט קיין פּוילען גאַנצע טראַנספּאָרטען פּוי-לישע ארבייטער, בכדי נישט צו מאַכען קיין קאָנקור

(ווייטער זעה 15־טע זייט)

אַנטלויפען! — וואוהין לויפען?

פון דער סעריע:
„יודען אין פרעמדען לעגיאָן"

פון י. חאמסקי

אַזוי איז יעדער טאג און יעדע נייע בעגעגע-נישן געווען פאַר מיר ווי א מין נייער אַראָפּלאָזען אין דעם אָפּגרונד פון דער מענשליכער נשמה. איך בין געגאַנגען זוכען אַוואַנטורע און איך האָב זי געפונען. איך האָב געפונען אין פרעמ-דען לעגיאָן אויסטערלישע יודישע טיפען, שטאַרקע יודען, דרייסטע יודישע זעלנער, שטאַר-קע יודישע יונגען, — און אויך שוואַכע, אָבער פעיגער. אַ נייע יודיש לעבען האָט פאַר מיר זיך אויפגעעפענט אויף די זאַמדען פון דער וויסטע, אונטער דעם בליי פון דער אַפריקאַנער היץ, אין די בערג פון'ם אַנטי־אַטלאַס. א גרויסער יודישער און אויך א גרויסע יודישע ענטוישונג. יעדער איינער, ווען ער איז געבליבען מיט זיך אליין, ווען ער האָט צורעדט זיך פון האַרצען, האָט גע-האַט נאָר איין געפיהל: —

— ענטוישונג! —

און איך האָב זיי געפרעגט:

— אַנטלויפען יודען? —

— ווייניג! —

און מען האָט מיר צוגעגעבען: —

— וואוהין לויפען? —

און דער אמת איז דאָך, אַז דאָס רוב יודען, וועלכע זענען איצט פיל צאָהלרייכער ווי אַמאָל אין פרעמדען לעגיאָן, האָבען זיך אַנגאַזשירט, ווייל זיי האָבען נישט געהאַט וואוהין צו אַנטלויפען, ווייל די וועלט האָט אַלע גרעניצען פערמאַכט פאַר זיי און דאָס לעצטע לאַנד פון זייער אַפּרוה האָט זיי אַנ'אויסווייז געגעבען.

* * *

אָבער מערקווירדיג: מען דעזערטירט זעהר ווייניג פון לעגיאָן, ווען דאָס לעבען איז דאָרט זעהר שווער. איז דאָ אַ שלאַכט, איז מען אין פעלד־קאָמפּאַניע, בויט מען וועגען, רייסט מען אויף מיט דינאַמיט טונעלען. — ביי די אַלע שווערע פיינליכע טעג אַנטלויפט מען נישט. דאָס איז שוין דער אינערליכער גייסט פון לעגיאָן. עס איז דאָ א מין קאָנקורענץ צווישען די פערשידענע נאַציאָנאַ-ליטעטען. דער דייטש זאָגט: —

— איך וועל די אַרבייט מאַכען צו דער שפּה! דער איטאַליענער איז פלייסיג, ווייל ער וויל נישט מען זאָל פון איהם חווק מאַכען.

פּאָליאַקען און רוסען נעמט מען מיט א ליטער וויין. די „לעזשיאַן" ווייסט נישט, וואָס הייסט אָפּ-לאָזען אַנ'אַרבייט אין דער מיטען. איז אַ שלאַכט עקזערצירט מען בכלל זעלטען. ווייל אַזוי איז שוין דער גייסט פון'ם אייגענעם לעגיאָנער: — וואָס, איך יועל מורא האָבען? — בין איך אַ .... צי נישט? — בויט מען אַ שאָסיי איז דאָס אַ לעבע. אַלע זענען איינגעשפּאַנט מיט אַ ווילדען ... צוזאַמען. מעגען די הענד פול ווערען ... וואונדען, צוקאַליעטשעט זיין פון די שטיי-... אין סאַבאָטאַרען — פּאַסט קומט אָפּט צולוי-... אַ לעגיאָנער מיט פערוואונדעטע הענד. די ... ונדען זענען טיפע און היילען זיך זעהר שלעכט ... ליב דעם שטויב פון די שטיינער, וואָס מען ... נישט אַרויסרייסען, גיט מען איהם נאָך ... באַנדאַזש 48 שעה אורלויב. ענטפערט ער ... דעם דאָקטאָר:

— 24 איז גענוג! -

אַזוי איז ער שוין.

ווייטער: מען שוין אין נאָרד־אַפריקא. דער פרעמדען ־ לעגיאָן קען אַלעס, ער פיהלט אַלעס, ... קיינמאָל נישט אָפּ. אויף איינעם אַ ... יוסען ... אין מאַראָקאָ איז אויסגעהאַקט אינ'ם גראַ... פאָלגענדעס:

„דאָ איז געווען אַ באַרג. א בעפעהל איז גע-געבען געוואָרען דורכצוגעהען. דער פרעמדען־לע-גיאָן איז דורך, דער באַרג איז פערשוואונדען".

און די דאָזיגע ווערטער אויסגעקריצטע אין ... אַלעס זענען נישט קיין מליצה

* * *

אָבער דאָך אַנטלויפט מען. דער עיקר דערמאָלט ... מען איז אויף אַפּרוה. ווען מען איז אין שטאָט אָדער אויף לאַגער און פעלד. די טעג גע-העען דורך לאַנגזאַם, די נעכט זענען פינסטער און

ריהערענד. דאָ און דאָרט קומען זיך צונויף די לאַנדסלייט און יעדע גרופּע פערציהט איהר ליד. איינע נאָך דער אַנדערער. טראָגט דאָס גע-זאַנג זיך אין דער פינסטער. האַלץ ברענט מען, די פלאַמען וואַרפען אַ רויטען שיין, רייסען אויף אַ שטיק פון דער נאַכט, לויכטען אויף, עטליכע פּנים'ער פינקלען, ברענען, ציטערן אין דער נאַכט און וועקען ערינערונגען. אַמאָל איז דאָס ליד שרייענדיג און פרעהליך. מייסטענס אָבער געדעמפּט, כאָראַל, געזונגען פון רייכע מענער־העלזער, פון שכור'ע לעגיאָנערען ־ העלזער מיט ריהערענדע באַסאָווע טענער — רייסט עס אויף דאָס האַרץ, אַ נאַכט, א לאַגער, א געזאַנג און ער געץ איז דאָ א היים, און ערגעץ איז דאָ אַ פרוי, פון וועלכער מען איז אַוועק, צוליב וועלכער מען איז אַוועק! — ערגעץ איז דאָ אַ לעבען וואָס איז נישט איינגעקלאַמערט, איינגעשפּיסה'ט אין מילי-טערישער דיסציפּלין. גיט זיך אַ ריס פון דער נאַכט אַזאַ בענקעניש, הויבט א שוואַרצער פליגעל פון ערגעץ זיך אויף און גיט אַ פּאָכע מיט אומ-ענדליכען טרויער אויף דעם האַרצען: — אַוועק פון דאַנען! — אַנטלויפען!! וואָס מעהר דאָס ליד איז שטילער און ברייטער — אַלץ מעהר ווייעט דאָס האַרץ אינ'ם פּאָכען פון'ם שוואַרצען פליגעל פון דער נאַכט: — וואו בין איך? — און וועל

איך אַמאָל פון דאַנען אַרויס? — און ביז וואַנען נאָך וועל איך אַזוי שפּרייזען? דעמאָלט פער-ציהט זיך אַרום מח אַ מין משוגעת, מען זעהט נאָר איינס פאַר זיך: — אַנטלויפען! — אַנטלויפען!!

* * *

יישי ווייס פון דער שפּאַנישער איפני־געגענד איז עס געווען. 67 גראַד היץ איז געווען, בע-טראַכט אויף איי וווילע די היץ — 67 גראַד! — האָבען דריי לעגיאָנערען ביי האַלבער נאַכט געהערט דאָס ריהערענדע זינגען פון די רוסען און זיי האָבען שוין לאַנג געוואָלט אַוועק. האָבען זיי געטראַכט: מען וועט צוקומען ביז איפני און אַריין בעסער אין דעם שפּאַנישען לעגיאָן די „באַנדע-ראַ", דאָרט איז אפשר בעסער... אַזוי געהט עס שוין, אַז פון דער „באַנדעראַ" לויפט מען אין פראַנצויזישען לעגיאָן און פון אַ ני אַהין"...

האָבען אַלע דריי אין דער שטיל גענומען זיי-ערע ביקסען מיט א פּאַס פון קוילען יעדער און זיי זענען אַוועק. אינדערפריה האָט מען אליאַר-מירט אַלע מיליטערישע פּאָסטענס אַרום און די אַראַבישע שייכען. צוויי טעג זענען זיי געגאַנגען פאַר זיך. בלויז ביינאַכט און צום סוף אַריין אין אַנ'אַראַבישען דאָרף: —

— גיט וואַסער!! —

דער דורשט האָט זיי בעצוואונגען. דער שייך האָט גלייך צונויפגערופען אַלע אַראַבער פון דאָרף. אַ געלד ־ בעלוינונג קריגען זיי. די לעגיאָנערען זענען אַנטלאָפען צו די געדיכטע בוימעלעך, וועל-כע מען רופט דאָ „פייגען פון באַרבאַרי". זיי האָ-בען גענומען שיסען. דער שייך האָט געוואוסט, אַז זיי האָבען צוזאַמען 48 קוילען. האָט ער גע-האַלטען די בערבערען ווייטער און געצעהלט די שאָסען... אַז ער איז שוין געווען זיכער, אַז זיי

האָבען קיין קוילען נישט, האָט ער מיט די בער-בערען גענומען בעוואַרפען די לעגיאָנערען מיט שטיינער. מייסטערס זענען זיי אויף טרעפען אין ציל. האָבען זיי איינציגווייז אויסגעכאַפּט די דריי לעגיאָנערען. מיט שטיינער די הענד זיי צוקלאַפּט יעדעס מאָל ווען זיי האָבען מיט שטיק געוואָלט זיך וואַרפען פאַראויס. באַלד איז דער זשאַנדאַר פון סולטאַן — דער מאָקראַסני אַנגעקומען אויף זיין פערד. ווילד האָט ער אויסגעזעהען. שוואַרצע אויגען, אַנגעגאָסענע ווייסלעך מיט רציחה. האָט מען צוגעבונדען די דריי לעגיאָנערען צו עטליכע זאָטלען פון אַראַבישע רייטער. געצוואונגען צו נאָכצולויפען אין זאַמד, און דער מוראַ'דיגער היץ געשריגען: —

— שנעלער! — יאַללאַ — יאַללאַ...

און יעדעס מאָל מיט דער לענגערער זייט פון די לייצעס אַ שמייס געטון די לעגיאָנערען איבער די פערוואונדעטע קעפּ: —

— יאַללאַ! — יאַללאַ!! -

אַזוי געשלעפּט זיי ביז צום ערשטען רעגו-לערען מיליטערישען פּאָסט. פון דאָרט האָט מען זיי שוין אָפּגעפיהרט אין מענקעס פאַר אַ מילי-טערישער טריבונאַל, וואו מען האָט בעשטראָפט די שליסען וויפיל עס קומט זיי אין דער גרויסער סקאַלע פון 6 חדשים ביז 10 יאָהר שווערע טאָרגע.

* * *

טאָ וואו לויפען? — ווי אַזוי לויפען? — ... אַז די שטראָף־ארעסטען וויסען אַלס דינסט ... פערדרעכענס. זענען טאַקי דאָ גאָר שוואַכע ... גאָר ווי מען רופט זיי דאָ: — „מאַוועז" ... (ביטערע יונגען) — איז דער עיקר, ... קומט צו אַ פרויען־געשיכטע! — אָבער אין ... געמיין געהן יודען אָפּ ביז דעם סוף, ביז ... סוף פון די פינף יאָהר. עס איז שוין אָבער ... זעלטענער, אַז אַ יוד זאָל זיך אנגאַזשירען ... נייע פינף יאָהר.

די לאַגע פון די יודען אין ליטע

ערקלערונג פון ליטווישען אינערן־מיניסטער פאַר דער יט״א

קאָוונע (יט״א) דער ליטווישער רעגירונגס אָפיציאָז „ליעטוואָס אידיאַס" האָט פערעפענטליכט אַ שאַרפען אַרטיקעל געגען דער בעהויפּטונג פון פּרעזידענט דר. חיים ווייצמאַן אין זיין ערקלערונג פאַר דער קעניגליכער קאָמיסיע אין א"י, אַז די לאַגע פון די ליטווישע יודען קען פערגליכען ווערען מיטן מצב פון דייטשען יודענטום.

אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם זעלבען ענין האָט דער ליטווישער אינערן ־ מיניסטער גענעראַל יוליוס שטאַטליקאַס, אין נאָמען פון דער ליטווישער רעגי-רונג, איבערגעגעבען דעם קאָוונער יט"א־קאָרעספּאָנדענט אַן ערקלערונג, אין וועלכער עס ווערט געזאָגט צווי-שען אַנדער:

„די ליטווישע עפענטליכקייט פיהלט זיך געטראָפען מיטן פערגלייך מיט די לענדער, וואו עס הערשט אַנ'אָפיציעלער אַנטיסעמיטיזם. אין ליטע גופא געניסען די יודען פון פאָרמעלער און פּאָליטישער גלייכ-בערעכטיגונג און זיי ווערט געגעבען אַ פרייע מעג-ליכקייט זיך אויסצולעבען אויף אַלע נאַציאָנאַלע, קולטורעלע און ווירטשאַפטליכע געביטען.

אַלס בעווייז פאַר דער דאָזיגער בעהויפּטונג — ערקלערט ווייטער דער אינערן ־ מיניסטער — קען דינען די אונגעשטערטע טעטיגקייט פון די מעהרערע פערשידענע יודישע אָרגאַניזאַציעס און אינסטי-טוציעס, די אונטערשטיצונג און וועלכען עס גענ... פון מלוכה ־ בודזשעט די יודישע רעליגיעזע און ... טורעלע מוסדות, ווי אויך דער אופן ווי אזוי ... רעגירונג רעאַגירט אויף די איינצעלנע פּרובען ... אומפעראַנטוואָרטליכע עלעמענטען און אָרגאַני... אַנטי־יודישע עקסצעסען.

געוויסע ריבונגען צווישען מעהרהייטס... און די יודען זענען זיכער פאַראַן. אָבער זיי ... העו שוין מעהר צו דעם אַלגעמיינעם מיטהערהייס ... פּראָבלעם און קענען בשום אופן נישט אויפגע... ווערען, אַלס אַנ'אויסדרוק פון אַנטיסעמיטיזם".

איז אַנבליק פון די גרויסע געפאַהרען פאַר דעם רומענישען יודענטום

בוקאַרעשט (יט"א) אונטער פאָרזיץ פון ד"ר טעאָדאָר פישער איז פאָרגעקומען אַנ'אויסערגעוויינטליכע קאָנפערענץ פון דער „יודישער פּאַרטיי" געווידמעט דער קריטישער לאַגע פון דער יודישער בעפעלקערונג אין רומעניען. אין דער קאָנפערענץ האָ-בען זיך בעטייליגט אַלע פיהרענדע פערזענליכקיי-טען פון דער פּאַרטיי ווי ד"ר מאיר עבנער, אדוו. מ. ווייסמאַן, ד"ר שמואל זינגערב ד"ר פישער א. א.

אין זיין בעריכט האָט ד"ר פישער אָנגעוויזען, אַז דער מצב פון דער יודישער בעפעלקערונג האָט זיך אין משך פון די לעצטע 2 יאָהר בעדייטענד פער-ערגערט. די איצטיגע ליבעראַלע רעגירונג איז גע-נייגט צו זוכען לעזונגען, וואָס דעקען זיך מיט דער פּאָליטיק פון די עקסטרעם־רעכטע נאַציאָנאַליסטען.

ד"ר מאיר עבנער האָט געשילדערט די לאַגע פון די יודען אין בוקאָווינע, און ד"ר יוסף פישער האָט כאַראַקטעריזירט די לאַגע פון טראַנסילוואַניען. נאָך די בעריכטען האָט זיך ענטוויקעלט א לעבהאַפטע

דיסקוסיע.

צום סוף זענען אָנגענומען געוואָרען אַ רייהע רעזאָלוציעס, אין וועלכע עס ווערט בעטאָנט די נויט-ווענדיגקייט פון אַנ'ענערגישער קאָנטראַקציע געגען דער יודען־העצע אין לאַנד.

איינע פון די רעזאָלוציעס ווייזט אָן אויף די געפאַהרען, וואָס זענען פערבונדען מיט דעם ... צו „רעוויזירען" די בירגער־רעכט און די ... טע פּראָווינצען. צום סוף איז בעשלאָסען ... אַנצעווענדען אַלע מעגליכע מיטלען, כדי צו ... אַנ'ענטשפּרעכענדע פּאַרלאַמענטאַרישע רעפּ... טאַנץ בעת די נעקסטע פּאַרלאַמענט ־ וואַהלען.

די ליידען פון די יודען אין תימן

ירושלים. (יט"א). אין צוזאַמענהאַנג מיט דער ערקלערונג, וואָס דער גרויס מופטי פון ירו-שלים האָט אָפּגעגעבען פאַר דער קעניגליכער קאָמי-סיע, אַז יודען אין די אַראַבישע לענדער האָבען בע-קומען די גלייכע רעכט און פליכטען ווי די איבעריגע איינוואוינער, האָט אַ תימנער יוד, וועלכער איז מיט עטליכע חדשים צוריק געקומען פון תימן, פערעפענט-ליכט אין „דבר" א בריף, אין וועלכען ער שילדערט

די ווירקליכע לאַגע אין תימן.

ווי נאָר דער איצטיגער אימאַם — דערציילט תימנער יוד — האָט איבערגענומען די מאַכט, ער גלייך נאַציאָנאַליזירט אַלע יודישע הייזער לענדערייען, נאָכדעם זיי געראַטען אַפּצוקויפען דאָס ביי די לענדערייען פון מוזולמענישען ... דער ראַט פון אימאַם האָט באַשלאָסען איינמאָל אַלעמאָל אַז די יודען זאָלען נישט האָבען קיין ... ליבקייט זיך צו באַזעצען אויף ערד. פונדעסט... האָט מען די יודען געצוואונגען פון דאָסניי אָפּ... פען די קאָנפיסקירטע לענדערייען. אויב די יודען ... לען אויסוואַנדערען קיין א"י — קומט מען גלייך ... מען קאָנפיסקירט זייערע הייזער מיט זייער ... אייגענטום ווידער פאַרן מוזולמענישען הקדש פער... טערקען, אַראַבער, און קריסטען איז מען זיך ... נישט כוהג.

קיין יוד טאָר נישט אַרויסגעהן פון טויער ... שטאָט, — סיידען ער גיט א גרויסע קויציע, ... זאָל נישט אַנטלויפען, לעצטענס האָט מען געכ... א יוד, וואָס איז געפּאַהרען קיין אדען און מען ... איהם אַ געשמידטען אין קייטען, געבראַכט צו ... רען צוריק אין זיין שטאָט אַריין און איהם אָנ... אַזעלכע גרויסע עונשים אין תפיסה, ביז ער איז ... שטאָרבען.

אַ יוד אין תימן טאָר נישט רייטען אויף ... פערד אָדער אייזעל ווי אַלע, נאָר בייַדע פיס ... אַראָפּהענגענדיג אויף איין זייט. אויף קיין באַהן ... קיין יוד בכלל נישט פאָהרען. א יוד טאָר נישט ... בייטיין פאַרביי די רעכטער זייט פון אַנ'אַראַבער ... ער ווערט בעשטראָפט טאָמער בעגריסט ער ... נישט מיט „מיין הער" אָדער „שוואַרצאַפּעל ... אויג". אַן אַראַבער טאָר נישט רופען א יוד ביי ... נאָמען אָדער סתם יוד — נאָר „טמא", „הונד" ...

די לעצטע צייט האָט דער אימאַם אַרויסגעגעבען ... אַ באַפעהל אַז קיין יודישע פרוי און קיין יודישע ... טער טאָר זיך נישט ווייזען אין גאַס מיט קיין ... ציהרונג, הגם אַלע אַנדערע פרויען מעגען זיך ... צען און קליידען ווי זיי ווילען.

דאָס לעבען אין ארץ־ישראל

(ידיעות פון דער יודישער טעלעגראַפען־אַגענטור)

סאָוויעטישער האַנדעלס ־ פאָרשטע-הער בעזוכט א"י

תל־אביב. דער סאָוויעטישער האַנדעלס-אַגענט שמעון מיטשעטשקי האָט פאַרבראַכט דריי וואָכען אין א"י אין די אינטערעסען פון די האַנדעלס-בעציהונגען צווישען סאָוויעטרוסלאַנד און א"י. ער האָט קאָנפערירט מיט פאָרשטעהער פון שיפס געזעל-שאַפטען און האָט געהאַט אַ שמועס מיטן אָנפיהרער פון די אַראַבישע שיפער אין יפו. מיטשעטשקי האָט פערהאַנדעלט מיט דער ציטרוס ־ עקספּאָרט פירמע „פּרדס" וועגען פערקויף פון רוסישע האָלץ און וועט קאָמענדירען דעם האַנדעלס קאָמיסאַריאַט פון דער סאָוויעטישער רעגירונג צו עפענען אַ סאָוויעטישע שיפס־ליניע צווישען די רוסישע פּאָרטען פון שוואַרצען ים און די פּאָרטען פון א"י.

אָנערקענונג פאַר דער יודישער הילפס ־ פּאָליציי אין א"י.

ירושלים. דער גענעראַל אינספּעקטאָר פון דער א"י פּאָליציי, מאַיאָר ספּייסער האָט די טעג צו-געשיקט א האַרציגען דאַנקבריף צו אַלע געוועזענע ספּעציעלע פּאָליציאַנטען, דאַנקענדיג זיי פאַר זייער פרייוויליגען מעלדען זיך אין דער צייט פון די אומ-רוהען, ווייל דערמיט האָבען זיי געהאָלפען דער פּאָלי-ציי צוריקצושטעלען די רוהע אין לאַנד.

ירושלים. „פּאַלעסטין" טיילט מיט, אַז די אָנפיהרער פון דער א"י־פּאָליציי האָבען מאָביליזירט 1.700 יודישע יונגעלייט, וועלכע ווערען איצט אויס-געשולט כדי אין געהעריגען מאָמענט זאָל מען זיי קע-נען נעהמען צו הילף פאַר דער רעגולערער פּאָליציי. דער „פּאַלעסטין" פאָדערט אויף די רעגירונג, זי זאָל אָפּגעבען אַן ערקלערונג וועגען דעם ענין.

טאָפּאָגראַפישע אויספאָרשונג פון ארץ ישראל.

ירושלים. גענעראַל דיל מיט זיין שטאַב זעצען פאָר זייער טאָפּאָגראַפישע אויספאָרשונג פון לאַנד. די טעג האָבען זיי אויסגעפאָרשט די טאָפּאָגראַ-פישע לאַגע פון דעם געגענד אַרום ראַמאַללאַ. גענע-ראַל דיל פאָהרט די גאַנצע צייט מיט זיין שטאַב אין געשפּאַנצערטע אויטאָמאָבילען און ווערט בעגלייט דורך א שטאַרקער מיליטערישער וואַך.

געעפענט דעם סטודענטען־ קלוב אויף הר־הצופים.

אַ נייע אויף דער העברעאישער בינע.

ירושלים. אויפן הר הצופים איז פאָרגע-קומען די פייערליכע עפענונג פון דעם סטודענטען-קלוב ביי דער העברעאישער אוניווערזיטעט, וועלכער איז אויסגעבויט געוואָרען אויף די מיטלען פון אַן אַמעריקאַנער נדבן, ה' שמואל סאלאַ, וועלכער וואוינט זייט עטליכע יאָהר אין תל־אביב. דער קלוב וועט זיין א טרעף־פונקט סיי פאַר פּראָפעסאָרען און סיי פאַר סטודענטען און דאָרט וועט אייגעאָרדענט ווערען אַן אַקאַדעמישע היים.

תל־אביב. אין „תיאַטרון עברי" אין תל-אביב גרייט מען איצט צו אַרנייל'ס פּיעסע „זיין מאַ-יעסטעט דער קעניג" אין א. שליאָנסקי'ס איבערזעט-צונג און צופּאַסונג צו דער העברעאישער ביהנע.

פערגרעסערט דעם קאַפּיטאַל פון דער היפּאָטעקען־באַנק אין א"י.

ירושלים. דער דירעקטאָרען ראַט פון דער אַלגעמיינער היפּאָטעקען באַנק אין א"י האָט בע-שלאָסען אויסצוצאָהלען פאַרן 1936 1 און א האַלב פּראָצ. דיווידענדע אַנשטאַט 7 פּראָצ. פאַרן 1935 יאָהר.

עס איז אויך בעשלאָסען געוואָרען אַרויסצולאָזען נייע אַקציעס אויף א סומע פון 100.000 פונט. לויט דעם סטאַטוט קען דער קאַפּיטאַל פון דער באַנק באַר-טרעפען ביז א מיליאָן פונט. דורך דעם לעצטען בע-שלוס וועט דער עפעקטיווער קאַפּיטאַל שטייגען פון 350.000 אויף 450.000 פונט.

האַנדווערקעריי און האַנדעל

אַרבייט קענען נאָר בעקומען בעלי־מלאכות מיט האַנדווערקער־קאַרטען

צירקולאַר פון לאָדזער וואָיעוואָדע צו די סטאַראָסטעס און פּרעזידענטען

דער לאָדזער וואָיעוואָדע האָט אַרויסגעגעבען א צירקולאַר צו די פּאָוויאַטאָווע סטאַראָסטעס און צו די פּרעזידענטען פון די שטעט אין דער לאָדזער וואָיעוואָדזטוואָ וועגען איבערגעבען האַנדווערקער אַרבייט אויסשליסליך פּערזאָנען, וועלכע בעזיצען האַנדווערקער־קאַרטען, דער אינהאַלט פון צירקולאַר איז פאָלגענדער:

לויט די פאַראָרדנונגען פון מלוכה־פּרעזידענט קען א מלאכה אויסגעפיהרט ווערען נאָר (נאָכ'ן בעקומען א האַנדווערקער־קאַרטע.

די ביזאיצטיגע פּראַקטיק, וואָס ווערט נאָך בעשטעטיגט דורך די מעמאָריאַלען פון די לאָדזער האַנדווערקער־קאַמער, האַנדווערקער־אָרגאַניזאַציעס און איינצעלנע פּערזאָנען האָט אויפגעוויזען אַז א בעדייטענדע צאָל פּערזאָנען פאַרנעהמט זיך מיט מלאכה אומלעגאַל, דאָס הייסט אָהן האַנדווערקער־קאַרטע, אַזאַ זאַכלאַגע שטעהט אין א בולטער סתירה מיט דעם פערפליכטענדען געזעץ און דעריבער דאַרף ער ליקווידירט ווערען לויט די שטראָף־פאַרשריפטען פון אינדוסטריע־געזעץ.

די שיינבאַרע ביליגע פּרייזען אין די אומלעגאַלע האַנדווערקער־ווארשטאַטען, וועלכע ציהען צו די קאָנסומענטען, בינדט זיך זעהר אָפט מיט דער שלעכטער אויספיהרונג וואָס מאַכט קאַליע די גוטע מיינונג וועגען פּוילישען האַנדווערקער און רופט אַרויס א פערביטערונג מצד די לעגאַלע האַנדווערקער, וועלכע צאָהלען שטייערן, סאָציאַלע אָפּצאָהלען און האַלטען זייער וואַרשטאַט לויט'ן געזעץ, וואָס עס טוט נישט דער אַנדערער האַנדווערקער.

דעריבער ברענגט די אומלעגאַלע מלאכה שאָדען סיי דעם קאָנסומענט, סיי דעם מלוכה־אוצר און סיי די האַנדווערקער.

די סיטואַציע פון די האַנדווערקער איז נאָך ערגער געוואָרען צוליב דעם, וואָס אין די רייהען פון די קאָנסומענטען, וועלכע שטיצען די אומלעגאַלע האַנדווערקער פּראָדוקציע געהען אויך אריין מלוכה־ און זעלבסטפערוואַלטונגס־אינסטיטוציעס, געבענדיג בעשטעלונגען פּערזאָנען, וועלכע האָבען נישט קיין שום שייכות מיט דער לעגאַלער מלאכה.

צוליב די דאָזיגע סיבות, האַלט איך, אז דאָס דירעקטע אָדער אומדירעקטע אונטערשטיצען די אַנאָנימע מלאכה איז נישט אין הסכם מיט פערפליכטענדע רעכטליכע פאָרשריפטען און עס בעווילליגט די האַנדווערקער, וועלכע פיהרען זייער וואַרשטאַטען אויף א לעגאַלען אופן. דעריבער דאַרפען אלע בעשטעלונגען איבערגעגעבען ווערען נאָר די אַפּערענטען, וועלכע וועלען בעווייזען א האַנדווערקער קאַרטע.

דאָס נישט אויספיהרען דעם דאָזיגען צירקולאַר וועט בעטראַכט ווערען אלס נישט צופאַסען זיך צו די פערפליכטענדע געזעצען.

לאָדזער שטייער־אַמטען זאַמלען שוין מאַטעריאַל

צו שאַצען דעם אומזאַץ־שטייער אויפ'ן יאָהר 1936

די שטייער־אַמטען האָבען זיך שוין גענומען צו זאַמלען דאָס מאַטעריאַל, וואָס זאָל דינען צו שאַצען דעם אומזאַץ פון יאָהר 1936. די פירמעס וואָס פיהרען ביכער מוזען צושטעלען גענויע רשימות פון די קאָנסומענטען און סוחרים מיט די אומזאַצען פון יעדען איינעם, א חוץ דעם ווערען געזאַמעלט און סעגרעגירט אַלע אַרט אינפאָרמאַציעס פון דער באַהן עקספּעדיציעס א. א. נאָך דעם אז דאָס אַלעס וועט זיך שוין געפינען אין די אַקטען, וועלען די סוחרים וואָס פיהרען נישט קיין ביכער אַרויסגערופען ווערען אין די שטייער־אַמטען, בכדי אויפצוגעבען ווי, וועמען און פאַר וויפיל זיי האָבען געקויפט און פערקויפט.

אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם, דאַרפען אַלע קליינהענדלער (פאַר זיך, בכדי זיין אָריענטירט) פאָדערן פון די איינקויפס־שטעלער (הורטאָווניקעס) אויסצוגען, פאַר וויפיל איז איינגעקויפט געוואָרען סחורות אין יאָהר 1936 און אזוי אַרום וויסען וואָס פאַרא ערקלערונגען צו געבען אין שטייער־אַמט. די אויסצוגען (בריף, רעכנונגען, ספּעציפיקאַציעס א. א.) וועלען גלייכצייטיג קענען דינען אלס בעוויזען, דאָקומענטען צום רעקורס, פאַר די וואָס וועלען בעעוולה'ט ווערען מיט דער אָפּשאַצונג. גענויע אויפקלערונגען און אינפאָרמאַציעס בעקומט יעדער מיטגליד אין סעקרעטאַריאַט פון צענטראַלען קליינהענדלער פאַריין, פּאָמאָרסקאַ 15.

פערקירצען די האַנדעלס־צייט אין פאַר חגאות־טעג

היינט וועט די פראַגע בעהאַנדעלט ווערען איז סיים

אויפ'ן טאָגאָרדנונג פון דער היינטיגער סיים־זיצונג געפינט זיך די פראַגע פון אָננעהמען א געזעץ, אז שפּייז־געוועלבער און וואורשטען־געשעפטען זאָלען שבת־צו־נאַכטס און אָוונער פאַר די חגאות זיין אָפען נאָר ביז 8 אין אָוונט, אנשטאָט ווי ס'איז ביז יעצט ביז 9. אלע אַנדערע געשעפטען וועלען מוזען זיין געשלאָסען שוין 7 אין אָוונט, אָנגענומען ווערט נאָר געמאַכט פאַר פריזיער־אנשטאַלטען.

ראַיאָן־צוזאַמענפאָהר פון קליינהענדלער־פאַראיינען

וועט פאָרקומען אין לאָדז

ווי מיר דערוויסען זיך זאָל, לויט דער איניציאַטיוו פון צענטראַלען קליינהענדלער־פאַראיין, פאָרקומען אין לאָדז א ראַיאָן־צוזאַמענפאָהר פון קליינהענדלער אויף וועלכע ס'זאָלען באַרירט ווערען זעהר אַקטועלע פראַגען.

די ידיעה האָט אַרויסגערופען א שטאַרקע צופרידענהייט צווישען די לאָדזער קליינהענדלער־אָרגאַניזאַציעס, וועלכע שטרעבען צו א צוזאַמענפאָהר בכדי זיך קענען אָבּ'סעל אַראָפּרעדען פון האַרץ, יעדער פאַראיין, האָט זיין פעקעל צרות, איינער די סטראַגאַנעס־פראַגע, דער 2־טער הלוואות, ער 3־טער וועגען צענטראַליזאַציע א. א. וו. דער צוזאַמענפאָהר זאָל אריינברענגען א ביסעל קלאָרקייט אין אַלע פראַגען.

פּיאָנערישע אַרבייט פון לאָדזער טעקסטיל־עקספּאָרטערען

האָט געגעבען זעהר גוטע רעזולטאַטען

דער פּיאָנערישער עקספּאָרט פון טעקסטיל־סחורות לעבט היים איז צוליב האַנדעלס און טעכנישע סיבות פערבונדען מיט פערהעלטנישמעסיג גרעסערע שוועריגקייטען אין פערגלייך צו אַנדערע עקספּאָרט־אַרטיקלען, דעריבער האָט דאָס דערגרייכען דורך די טעקסטיל־אַרטיקלען א ענטשפּרעכענדע פּאָזיציע אין עקספּאָרט, אין די ראַהמען פון קאָמפּענסאַציע־טראַנזאַקציעס, פערלאַנגט א לענגערע צוגרייטונגס־צייט. נאָכדעם אָבער ווי די לאָדזער טעקסטיל־פירמעס האָבען פערענדיגט די צוגרייטונגס־אַרבייטען בנוגע דעם דאָזיגען עקספּאָרט, האָט זיך די צאָהל עקספּאָרט־טראַנזאַקציעס בנוגע טעקסטיל־אויסאַרבייטונג, לויט די ידיעות פון דער לאָדזער האַנדעלס־קאַמער, בעדייטענד פערגרעסערט אין דער לעצטער צייט, דערגרייכענדיג די סומע פון עטליכע הונדערט טויזענד זלאָטיס.

ס'איז כדאי צו בעטאָנען, אז די נייע פאָרם פון עקספּאָרט האָט געבּרענגט נישט נאָר צו דער אויפלעבונג פון דער עקספּאָרט־טעטיגקייט פון די בעזונדערע פירמע אין לאָדזער קרייז, נאָר אויך אָנצוהויבען אַן עקספּאָרט־טעטיגקייט דורך פירמעס וועלכע האָבען ביז איצט געאַרבייט נאָר פאַר'ן אינערליכען מאַרק.

וואָס דאַרפען טוהן די,

וועלכע מ'האָט אָפּגעזאָגט צוצולאָזען צו די געזעלן־עקזאַמענס?

וואַרשאַ (יט"א) דער פאַראייניגטער קאָמיטעט פאַר די ענינים פון יודישער מלאכה מאַכט אויפמערקזאַם די אַלע געזעלען־אַרבייטער, וואָס האָבען דערלאַנגט וועגען צולאָזען זיי צו פערלייכטערטען געזעלען־עקזאַמען און האָבען בעקומען אָבזאָגען פון די וואָיעוואָדשאַפטען אָדער רעגירונגס־קאָמיסאַריאַט (צוליב דעם וואָס זיי האָבען נישט בעזוכט קיין פאָר־ערגענצונגס שולע) אז זיי דאַרפען אָפּהיטען דעם טערמין פון דער אַפּעלאַציע און דערלאַנגען אַן „וואָלאַניע" אין מיניסטעריום פאַר האַנדעל און אינדוסטריע. די אַלע וואָס האָבען שוין דערלאַנגט אַפּעלאַציע־וועגען און געניטען אין מיניסטעריום און האָבען בעקומען אָפּזאָגען, אָדער האָבען גאָר בכלל נישט בעקומען קיין ענטפער, דאַרפען וועגען דעם מיטטיילען דעם קאָמיטעט פאַר די ענינים פון יודישער מלאכה (וואַרשאַ, אַלבערטאַ גאַס 8 וו. 7) בייצולעגענדיג דעם אָפּזאָג ווי אויך אַן אָפּשריפט פון דער „וואָלאַניע".

דער קאָמיטעט פאַר די ענינים מאַכט אויך אויפמערקזאַם די אַלע לערן־יונגלען, וועלכע מען האָט אָפּגעזאָגט צו רעגיסטרירען זייערע לערן־אָפּמאַכען אין די האַנדווערקער־קאַמערן (צוליב'ן נישט בעזיצען קיין שול־צייגנישען) ווי אויך די, וועלכע זענען צוליב דעם זעלבען טעמ נישט צוגעלאָזען געוואָרען צום געזעלען עקזאַמען, אז זיי דאַרפען זיך גלייך ווענדען צום קאָמיטעט וועגען ווייטערדיגע אָנווייזונגען.

די שאַכערס זענען צוליב דער פראָסט

דערגאַנגען צו דער העכסטער אָרימקייט

אין צוזאַמענהאַנג מיט די פראָסטען, וואָס האָבען געהערשט לעצטענס, האָט דער אָרימער יודישער שאַכער געליטען פשוט נויט. אין דער פערגאַנגענער וואָך, האָט דער יודישער שאַכער־פאַראיין געוואָנדען זיך מיט א מעמאָריאַל צו דער געז. „נותן לחם" וועגען ביהילפיג זיין די פאַראָרימטע מיטגלידער, דער פּרעזעס מאַג. באַלבערישסקי איז דעם פערלאַנג נאָכגעקומען און בעשטימט 500 מיטאָגען פאַר די שאַכערס.

[אוי]ף דער וואָך

[ד]י לאַגע פון די יודישע לוין־וועבער

[...]ייט א לענגערע צייט מאַכען אין לאָדז אמע[...] יודישע פירמען גרעסערע בעשטעלונגען [...]אַלען וואָלענע, וויגאָנ'ע א. אַ.

[...]י אַרבייט האָט זיך געפינען ביז איצט איינגאַנ[...] אין די הענט פון די יודישע לוין וועבער און [...] האָבען זיי געצויגען זייער ביסעל חיונה, [...] גאַנצע האָפנונג איז געווען דאָס וואַרטען אויף [...]רעסערע בעשטעלונג פאַר עקספּאָרט.

[...]אָס האָט זיך אָבער אַרויסגעוויזען: די בע[...]לונגען זענען טאַקע געקומען, עס איז דאָ א[...]סך אַרבייט, ליידער גיבען די יודישע פאַבּרי[...]קאַנטען אוועק די אַרבייט נישט די וועבער, וואָס [...] לאַנגע יאָהרען זיך בעשעפטיגט נור אין די [...] אַרום לאָדז, אַזוי אז דעם יודישען לוין[...] שטעהט פאַר פשוט אויסצוגעהען פאַר הונגער [...]יצט שטעלט זיך א פראַגע צי איז די האַנדלונג [...] פאַבּריקאַנטען וואָס זענען אָגב אַנגעוויזען [...] אויף דעם יודישען לוין וועבער א ריכטיגע [...] דאָס דער דאַנק פאַר דער איבערגעגעבענער [...] פון אָרימען האַנדווערקער תאַר זיין שווערע [...]ניע.

[...] אין דער צייט, ווען מיט אַלע מיטלען ווערט [...] יודישער בעל מלאכה אַרויסגעשטויסען פון זיין [...] דורך נישט יודען, צי דאַרפען דאָס טאַקע [...] די יודישע פאַבּריקאַנטען.

[...] אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם בעשטאַנד איז [...] פאָרגעקומען אין לוין וועבער פאַראיין א [...] פערזאַמלונג פון אַלע לוין וועבער.

[...] פערזאַמלונג עפענט דער פאָר.יצענדער ה' [...]קאָוויטש וועלכער ווייזט אָן אויף דער טרוי[...] לאַגע וואָס הערשט אין לוין וועבער פאַר[...] אוועקגעבען די אַרבייט פון די לאָדזער יודי[...] פאַבּריקאַנטען צו די דאָרף־וועבער, ער ווייזט אָן [...] גרויסער פערביטערונג, וואָס הערשט ביי [...] צוליב דעם פאַקט.

[...] מיטגלידער פון פאַראיין ווייזען אָן אויף [...] ווען זיי האָבען געאַרבייט ביי פאַבּריקאַנטען [...] יאָהרען דערביי האָבען זיי חדשים לאַנג גע[...] אויפ'ן סעזאָן, און ווען דער סעזאָן האָט זיך [...]בען, האָבען די פאַבּריקאַנטען אוועקגעגע[...]פ'ן דאָרף די אַרבייט און ביי דעם וועבער [...] געהונגערט לאַנגע חדשים ווען ער איז [...] נאָך אַרבייט האָט מען איהם פאַרגעלעגט א [...]ענערען לוין אין דער צייט, ווען די לעבענס־[...]נגען זענען שטאַרק געשטיגען.

[...]יסערדעם ווילען די פאַבּריקאַנטען מאַכען [...] וועבער פון כאַלופּניק אַן אונטערנעהמער און [...] איהם אַרויפוואַרפען דעם עול פון טראַגען [...]אַנטוואָרטליכקייט פון שטייערן פערזיכערונגס [...] א. א. אין דער צייט ווען ער אַרבייט נאָר פאַר [...] גראָשען אַרבייטס לוין.

[...] פערזאַמלונג האָט בעשלאָסען אַנצונעמען די [...] מיטלען צו בעקעמפען דעם בעשטאַנד [...] דער ריה צו זאָרגען, אַז די פאַבּריקאַנטען [...]אָבען בעשעפטיגט יודישע לוין וועבער זאָלען [...]יטער די אַרבייט געבען.

[...]ים וועלען די פאַבּריקאַנטען נישט ענדערען [...]שטעלונג לגבי דעם יודישען לוין וועבער [...]ז, וועט דער פאַראיין מוזען געפינען דערויף [...] אין ווי געהעריג רעאַגירען. ד. י.

[...]דישע סיים־„קאָלאָ" אינטערווענירט

[...]גען אָפּשאַפען דעם לאָדזער גאַסען־האַנדעל

מיר האָבען בשעתו איבערגעגעבען, האָט [...] אַדמיניסטראַטיווע מאַכט, ליקווידירט דעם גאַסען־ (סטראַגאַנעס), עטליכע דרייסיג משפחות [...] פערלוירען די פּרנסה, דער צענטראַלער קליינ[...] פאַראיין, פּאָמאָרסקאַ 15 ווי די דערמאָנטע [...] הענדלער זענען אָרגאַניזירט אין א סעקציע, האָט אָנגעוואַנדען אויפ'ן אַרט אַלע מיטלען, אינטערווענירט, ביי דער מאַכט האָבען שוין כמעט אלע ווירט שאַפטליכע טוער אָבער אָהן רעזולטאַט, לעצטענס האָבען זיך די גאַסען־הענדלער געוואָנדען צום פּראָפעסאָר שאָר אין צו דער יודישער קאָלאָ, וועלכע האָבען צוגעזאָגט וועגען דעם אינטערווענירען.

ווער האָט די פליכט

אָפּצוגעבען דעקלאַראַציעס אויף הכנסה־שטייער

[...] וואָך איז אין צענטראַלען קליינהענדלער־ [...] פּאָמאָרסקאַ 15, אַרומגערערט געוואָרען [...] אַנדערע אויך די פראַגע וועגען דעקלאַראַציעס [...] הכנסה אין אומזאַץ־שטייער, דער טערמין פון [...] די דעקלאַראַציעס ענדיגט זיך דעם 1 מערץ [...] פליכט צו בעלייגען דעקלאַראַציעס האָבען:

[...] בעזיצער פון אומבעוועגליכע גיטער (הייזער [...]

[...] אונטערנעהמונגען, וועלכע בעזיצען אַ 1 אָדער 2 קאַט. האַנדעלס־פּאַטענט,

3) אונטערנעמונגען, וועלכע בעזיצען די ע"ש טע פינף אַרבייטס־פּאַטענטען,

4) פרייע פּראָפעסיעס,

5) אלע אונטערנעמונגען וואָס פיהרען ביכער,

6) די אַלע וואָס בעזיצען א 3 קאַט. אלס א הנחה פּאַטענט,

7) די אַלע, וועלכע דער שטייער־אַמט האָט געמאַכט א פּראָטאָקאָל צו א 2 קאַטעגאָריע.

[...]וועגען אויסשליסען אַרבייטס־מכשירים פון עקזעקוציע

[...] לאָדזער האַנדווערקער־קאַמער מאַכט אויפ[...] אַלע האַנדווערקער, וועלכע ווילען בעפאַרשטעלען פאָלגענדע דאָקומענטען: א האַנדווערקער־קאַרטע, פּאַטענט אויפ'ן יאָהר 1937 און די [...] בעשייניגונגען וועגען אויסשליסען אַרבייטס־ עקזעקוציע פּעראָרדנונג: פון שטייער־אַמט. [...] פון דער פינאַנץ־עקזעקוציעס, אז מ'דאַרף

דאָס לאָדזשער לעבען

דינסטאָג, 9 פעברואר
כ״ה שבט תרצ״ו
זון־אויפגאַנג 6.41
זון־אונטערגאַנג 4.39

די זיכערקייט פון דער ייד. בעפעלקערונג איז שטאָט איז גאַראַנטירט
ערקלערונג פון זיכערהייטס־שעף ביי דער וואָיעוואָדזשאַפֿט ד״ר ווראָנאַ פאַר אַ דעלעגאַציע פון דער בונדישער אָרגאַניזאַציע

געבעטען פאַרמיטאָג איז אַ דעלעגאַציע פון דער לאָדזשער בונדישע אָרגאַניזאַציע געווען ביים שעף פון זיכערהייטס־אַמט אין דער וואָיעוואָדזשאַפֿט ד״ר ווראָנאַ. די דעלעגאַציע איז בעשטאַנען פון די ראַטמענער מילמאַן און נאָטקעוויטש און אַרטור זיגעלבוים.

די דעלעגאַציע האָט בעריהרט די פראַגע, וואָס לעצטענס משהרען זיך די פאַלען, וואָס מען פאַרווערט אונטערנעהמונגען פון ,,בונד" און בונדישע אינסטיטוציעס. אַזוי זענען לעצטענס פאַרבאָטען געוואָרען: דער בעריכטס־מיטינג פון דער שטאָט־ראַט־פראַקציע, די בעריכטס־פאַרזאַמלונג פון די בוי־אַרבייטער, די יובל־אַקאַדעמיע פון ,,צוקונפט" אאַז. וו. די דעלעגאַציע האָט געבעטען, אַז די מאַסנאַהמען זאָלען געענדערט ווערען.

ד״ר ווראָנאַ האָט געענטפערט, אַז וועגען די פאַלען קען ער קיין ענטפער נישט געבען, ווייל די אָרגאַניזאַטאָרען פון די אונטערנעהמונגען האָבען נישט אַרייַנגעטראָגען קיין רעקורסען אויף דעם פאַרבאָט פון דער סטאַראָסטווע און דעריבער האָט ער זיך מיט דעם ענין נישט בעקענט. ד״ר ווראָנאַ האָט אָבער פאַרזיכערט, אַז ס'איז נישט פאַראַן קיין גענעראַלע אינסטרוקציע פון דער וואָיעוואָדזשאַפֿט צו שטערן די אונטערנעהמונגען פון די בונדישע אינסטיטוציעס.

דאַן האָט די דעלעגאַציע בעריהרט די פראַגע פון שליסען די אַרבייטער ספּאָרט געזעלשאַפט ,,מאָרגענשטערן".

ד״ר ווראָנאַ האָט געענטפערט, אַז ,,מאָרגענשטערן" וועט נישט געעפענט ווערען, ווייל ס'איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז די געזעלשאַפט האָט אַדורכגעפירט אומלעגאַלע געלט־זאַמלונגען.

די דעלעגאַציע האָט אויך בעריהרט די פראַגע פון זיכערהייט פאַר דער יידישער בעפעלקערונג אין לאָדז. ס'איז אָנגעוויזען געוואָרען, אַז די יידישע בעפעלקערונג איז כסדר בעדראָהט. די אָנפאַלען הערען נישט אויף, ס'איז געקומען אַזוי ווייט, אַז די יידישע בעפעלקערונג האָט מורא צו גיין שפּעט אין אָוונט אין גאַס. פון דעם ליידען די קינאָס, טעאַטערס און ס'ווערען נישט ערלעדיגט קיין געשעפטליכע ענינים.

דער שעף פון זיכערהייטס־אַמט האָט געענטפערט, אַז די וואָיעוואָדזשאַפֿט זאָרגט איצט שטאַרק וועגען זיכערען די רוה. דעריף ווערט איצט געלייגט גרויס אויפמערקזאַמקייט. ס'איז אַרויסגעשיקט געוואָרען אַן אינסטרוקציע, אַז אונאָפּהענגיג פון סטאַראָסטווע און פּאָליציי־קאָמאַנדע, מוזען די קאָמיסאַריאַטען גלייך מעלדען אין דער וואָיעוואָדזשאַפֿט וועגען יעדען פאַל פון שטערען די רוה אָדער אָנפאַל. ס'זענען אויך אַרויסגעגעבען פעראָרדענונגען וועגען פאַרשטאַרקען די שמירה אין די יידישע געגנדען, יעדענפאַלס וועט די זיכערהייטס־מאַכט טון, כדי צו זיכערען די פולשטענדיגע רוה אין שטאָט און פון דער בעפעלקערונג.

צום סוף האָט די דעלעגאַציע בעריהרט די פראַגע פון די יידישע סטראַגאַנעס, וועלכע מ'לאָזט נישט שטעהן אויף די גאַסען.

ד״ר ווראָנאַ האָט ערקלערט, אַז אויף פּיענקיעגאַ גאַס וועלען די סטראַגאַנעס נישט מער קענען שטעהן, נאָר אויב די גאַסען־הענדלער אָפּגעבען ביטעס וועגען שטעהן אין אַנדערע טיילען פון שטאָט וועלען די ביטעס גינסטיג בעהאַנדעלט ווערען.

מאַגיסטראַט וועט רעאַליזירען די בעשלוסען פון שטאָט־ראַט
וועגען ביליגער מאַכען עלעקטרישען שטראָם און טראַמוויי־בילעטן

מיטוואָך הויבט שוין אָן נאָך דער גריפע צו אַמטירען דער פרעזידענט גאָלשעווסקי. אין רעזולטאַט טאָג קומט פאַר אַ זיצונג פון מאַגיסטראַט ־ קאָלעגיום.

אויף דער דאָזיגער זיצונג וועלען בעטראַכט ווערען אַלע דרינגענדע פאָרשלאָגען, וועלכע זענען אָנגענומען געוואָרען דורך דעם שטאָט־ראַט און וועלכע מען מוז רעאַליזירען. אַ חוץ דעם וועלען נאָך בעטראַכט ווערען אַ רייה וויכטיגע פראַגען ווי: שנדערונגען אין בודזשעט פון שפּיטאַל־וועזען, צוליב דעם, וואָס ס'זענען צוגענומען געוואָרען כמעט 40 חאָלעטורים, וועגען אויסצאָהלען די סובסידיע ־ ראַטעס פאַרן שטאַטישען און פּאָפּולערן טעאַטער און וועגען אַרויסגעבען אַן אַדרעס־בוך פאַר לאָדז.

די ערשטע דרינגענדע פאָרשלאָגען, וועלכע וועלען בעטראַכט ווערען אויף דער זיצונג פון מאַגיסטראַט־קאָלעגיום וועלען זיין די פראַגען פון ביליגער מאַכען עלעקטרישען שטראָם און טראַמוואַי־בילעטן.

וויכטיגע קאָנפערענץ אין מאַגיסטראַט
וועגען אַ ספּעציעלע בעשטייערונג אויף צו פערגרעסערן די סאָציאַלע הילף
ספּעציעלע דעלעגאַציע וועט פאָהרען צום אינערן־מיניסטער, פינאַנץ־מיניסטער און מיניסטער פאַר סאָציאַלער שוץ

ווי בעקאַנט האָבען די סאָציאַליסטישע פראַקציעס פּ.פּ.ס., דייטשע אַרבייטס־פּאַרטיי, בונד און פּועלי־ציון, אויף איינע פון די זיצונגען פון שטאָט־ראַט אַרייַנגעטראָגען אַ פאָרשלאָג אַרויפצולייגען אַ ספּעציעלען שטייער אויף די בעזיצער פון די פּאַטענטען פון די ערשטע 2 האַנדעלס ־ קאַטעגאָריעס און פון די ערשטע, 4־טע אינדוסטרי ־ קאַטעגאָריעס און דאָס געלט זאָל פאַרווענדעט ווערען אויף סאָציאַלער הילף פאַר דער אָרימער לאָדזשער בעפעלקערונג. דער דאָזיגער פאָרשלאָג איז דורך דער מעהרהייט אין שטאָט־ראַט אָנגענומען געוואָרען.

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט איז נעכטען פאָרגעקומען אין מאַגיסטראַט אַ קאָנפערענץ וועגען דעם אופן פון רעאַליזירען דעם דאָזיגען פאָרשלאָג. אויף דער קאָנפערענץ זיינען אָנוועזענד געווען דער וויצע־פרעזידענט קאָזלאָווסקי, נאַטשעלניק פון דער שטייער אַפּטיילונג סוואָלבינסקי און פאַרשטעהער פון דער פּ.פּ.ס.־ישער פראַקציע די ראַטמענער קאַרינסקי און פּאַטקאַנסקי.

דער נאַטשעלניק סוואָלבינסקי האָט ערקלערט, אַז דאָס געזעץ וועגען שטאָטישע פינאַנצען מאַכט כמעט אוממעגליך אַדורכצופיהרען דעם פאָרשלאָג, ווייל לויט געזעץ טאָר מען נישט אַרויפלעגען קיין שום ספּעציעלע שטייערען אויף דער בעפעלקערונג. נאָך אַ דיסקוסיע איז דער פראַגע איז בעשלאָסען געוואָרען איבערצושיקען דעם פאָרשלאָג אין דער וואָיעוואָדזשאַפֿט, כדי צו זעהען, צי ער איז מעגליך אַדורכצופיהרען.

אונאָפּהענגיג דערפון איז אויסגעדריקט די מיינונג, אַז ס'איז אָנבעדינגט נויטיג צו פערגרעסערן די סאָציאַלע הילף אין לאָדז דורך בעשטייערונג אויף די בעזיצענדע קלאַסען. דאָס איז אוממעגליך צו טון אָהן אַ הסכּם פון רעגירונג און סיים, זאָל אַרויספאָהרען אַ דעלעגאַציע קיין וואַרשא צום פינאַנץ־מיניסטער, אינערן־מיניסטער און מיניסטער פון געזעלשאַפטליכער שוץ, וועלכע דאַרף זיך בעמיהען אַז דאָס געזעץ וועגען שטאָטישע פינאַנצען זאָל נאָוועליזירט ווערען.

דאָס בעשטעטיגען פון מאַגיסטראַט־פּרעזידיום איז איצט אָפּהענגיג נאָר פון אינערן־מיניסטער
וואָיעוואָדע שוין איבערגעשיקט די דאָקומענטען קיין וואַרשא

די פערזאָנאַלע דאָקומענטען און די זעלבסטפאַרוואַלטונגס ־ קוואַליפיקאַציעס פון די מיטגלידער פון ניי־אויסגעוועהלטען שטאָט־פּרעזידיום זענען, ווי מיר האָבען שוין מיטגעטיילט, איבערגעשיקט געוואָרען פון מאַגיסטראַט אין דער וואָיעוואָדזשאַפֿט.

די זעלבסטפאַרוואַלטונגס ־ אָפּטיילונג, בראש מיטן נאַטשעלניק יעלינעק האָבען געפאָרשט די דאָקומענטען פון די ה״ה באַרליצקי, הראַטוואַ, שוורטשיק און וואָלטשאַק און היינטיגען שבת האָט נאַטשעלניק יעלינעק זיי פאָרגעשטעלט פאַרן וואָיעוואָדע ה' האַוקע־טאָוואַק. דער וואָיעוואָדע האָט געגעבען זיין מיינונג מכוח דעם בעשטעטיגען די קאַנדידאַטורען און דעם גאַנצען ענין איבערגעשיקט אין אינערן־מיניסטעריום וואו ס'וועט אָנגענומען ווערען דער ענטגילטיגער בעשלוס וועגען בעשטעטיגען דעם לאָדזשער מאַגיסטראַט פּרעזידיום.

די מיינונג פון לאָדזשער וואָיעוואָדע אין דעם איז נישט בעקאַנט.

אויסשטעלונג פון דער טעקסטיל און פּאַפּיר־אינדוסטריע אין לאָדז

(אג) לויט דער איניציאַטיווע פון פערבאַנד פון פּוילישע אינזשעניערען און מעכאַניקער אין לאָדז איז ענטשטאַנען דער געדאַנק צו אָרגאַניזירען אין לאָדז די ערשטע אַלפּוילישע אויסשטעלונג פון טעקסטיל און פּאַפּיר אינדוסטריע.

די אויסשטעלונג האָט אַרויסגערופען אין לאָדזשער טעקסטיל קרייז אַ גרויסע פּראַינטערעסירונג.

Trepman
ספּעציאַליסט פאַר טריפּער, סיפיליס, הויט־קראַנקהייטען.
בעהאַנדלונג פון מענער־שוועכע.
אויך אַלע אַרט אַנאַליזען.
זאַוואַדזקאַ 6, טעל. 12־4
בעמט אָן פון 8–11 נאָכמ. און פון 6–9

אַ הונד פרעסט אַ טויט יידיש קינד

(א) אין וואָלין האָט די טעג פּאַסירט אַן אויסערגעוועהנליכער פאַל, וועלכער האָט אויפגערודערט די גאַנצע אָרטיגע יידישע בעפעלקערונג.

צוריק מיט 2 טעג איז אין וואָלין געשטאָרבען אַ 4־חדשים'דיג יינגעלע, אַ קינד פון סוחר יצחק הערשבערג.

דער פאָטער פון פאַרשטאָרבענעם קינד, האָט דאָס קערפּערל פון טויטען קינד אַרייַנגעטראָגען אין טהרה־הויז כדי אַדורכצופיהרען די לויה. צוליב דעם איז ער אַוועק זוכען דעם קברן. און ווען דער פאָטער איז צוריקגעקומען צוזאַמען מיטן קברן, האָט זיך פאַר זייערע אויגען פאָרגעשטעלט אַ מורא'דיג בילד פון וועלכען דאָס בלוט אין די אָדערן איז פאַרגליווערט געוואָרען.

דער פאָטער און קברן האָבען דערזעהן, ווי דער הונט פון בית־עולם שטעהט איבערן טויטען קערפּערל פון קינד און רייסט דערפון שטיקער.

מ'האָט דעם הונט אָוועקגעיאָגט און ביים געוויין פון גאַנצען שטעטעל איז אַדורכגעפיהרט געוואָרען די לויה פון די רעשטלעך פון קינד.

אַלס צייכען פון טרויער, האָט מען גוזר תענית געווען.

Pomoc bezrobotnym to nie jałmużna, to obowiązek i nakaz sumienia.

פייער פאָלקסבלאַט

טייערער חיונה

(א) די וואָיעוואָדישע קאָמיסיע צום פעסטשטעלען די חיונה־הוצאות האָט אויסגערעכענט, אַז די חיונה־הוצאות זענען אין חודש יאַנואַר געשטיגען אין פערגלייך מיט די הוצאות אין חודש דעצעמבער ד. ה. אויף פיר־צעהנטעל פּראָצענט.

געגען־פעךפלייצונגס־פעראָרדנונגען?

(א) אין שייכות מים'ן פלוצלינגען ווערען אויפווערען און די רעגענס אין אַ רייה קרייזען פון דער לאָדזשער וואָיעוואָדזשאַפֿט, זענען ענטשטאַנען אַ סך טייכלעך און ריטשקעס, וואָס האָבען פאַרפלייצט די נידריג־ליגענדע שטחים.

די אַדמיניסטראַטיווע מאַכט האָט דעריבער אַרויסגעגעבען געהעריגע פאַרזיכערונגס־פעראָרדנונגען.

צוזאַמענפאָהר פון טאַבאַק־דעטאַליסטען

(א) דעם 14 ד. ח. וועט אין לאָדז פאָרקומען אַן אַלפּוילישער צוזאַמענפאָהר פון אינוואַלידען — טאַבאַק־הענדלער.

דער דאָזיגער צוזאַמענפאָהר איז צוזאַמענגערופען געוואָרען אין שייכות מיט די נעפלאַנטע גרויסע קאָנצעסיע־הנחות אויף טאַבאַק־אויסאַרבייטונגען, בכדי צו פערגרעסערן די הכנסות פונ'ם טאַבאַק־מאָנאָפּאָל.

די אינוואַלידען טרעטען אָבער שאַרף אויס קעגען די געפּלאַנטע הנחות, אַנווייזענדיג, אַז זיי בעדראָהען די עקזיסטענץ פון פיל טויזענדער אינוואַלידען־משפחות.

שווערע שטראָפען פאַר אינטערצינדער

(א) די 44־יאָהריגע וויקטאָריאַ פלוטשעניקאָווסקאַ און איהר ברודער דער 36־יאָהריגער סטאַניסלאַוו פלוטשעניקאָווסקי זענען נעכטען געמשפּט געוואָרען דורכ'ן היגען קרייז־געריכט פאַר'ן אונטערצינדען דעם מאַיאָנטעק פון ד״ר יוזעף ראַשיעוויטש אין פּאַביאַנקאַ, גמינע ראַדאָגאָשט.

זי האָט בעקומען אַ פּסק דין 2 יאָהר טורמע און ער — 3 יאָהר.

בעשטראָפט אַן אינהאַבערין פון אַ צוקערניע

(א) בלומע ברוסקאַ, אַן אינהאַבערין פון אַ צוקערניע אויף פּיעטריקאָווער 70 איז דורכ'ן סטאַראָסטווע־געריכט פערמשפּט געוואָרען אויף 7 טעג אַרעסט פאַרן אַרויספערקויפען געבעקס פון לאָקאַל בעת עס איז איהר דערלויבט געוואָרען נאָר צו פערקויפען אויפ'ן אָרט.

זעלבסטמאָרד

(א) אויף סקורניצקאַ 4 האָט זיך שבֿורער־הייד אַרייַנגעשטאָכען אַ מעסער אין בויך דער 32־יאָהריגער הענריק יושטשאַק. אין אַ זעהר שווערען צושטאַנד האָט מען איהם אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל.

KINO TEATR
MIRAŻ

היינט און פאָלג. טעג!
פּרעכטיגער דאָפּעלטער פּראָגראַם!
— I —
גרויסער
כשוף־מאַכער
אין דער הויפּטראָלע
A. CHOCHŁOWA.
— II —
סענאָריטאַ אין דער מאַסקע
אין דער הויפּטראָלע
JOHN BOLES.

דער מערדער יאן אנטשאק

האט אויף זיין געוויסען א גאנצע רייהע אנפאלען אויף יודען

פון וועלכע ס'איז איהם געלונגען ביז־איצט זיך ארויסצודרעהען

דער גזלן אנטשאק, וועלכער האט אויף אזא ...ראת'דיגען אופן ערמארדעט די צוויי אומשולדי... יודען גליצענשטיין און כעלעמנער, האט אויף ... געוויסען נאך א גאנצע רייהע אנפאלען אויף יודען ... האט אנטיילגענומען אין א גאנצער רייהע ...ייעס פון דער ענדעקישער באיובקע.

...אונזער רעפארטער האט זיך פערנומען מיט ...מלען ידיעות וועגען די מעשים פון יאן אנטשאק ... וואסאמאל שווימען ארויס זיינע ב״ע שטיקלעך, ...לע מאכען אויפציטערן, ווען מען דערמאהנט ... אז אזא חיה רעה האט זיך ארומגעדרעהט אי... דער שטאט און אהן רחמנות אויסגעפיהרט ... ברוטאלע געוואלד־אקטען. ביז איצט האט ... דער מיטארבייטער פעסטגעשטעלט פאלגענדע ...טען:

דעם 7 דעצעמבער 1935 איז אויף סענא־ ...סקא 26 פארגעקומען א פערזאמלונג פון פ.פ.ס. ... דער פערזאמלונג איז צוג. אבג. אויך ארויס־ ...טעטען דער פ.פ.ס.'ישער טוער ד״ר דראבנער. ...סען ד״ר דראבנערס רעדע האט די ענדעקישע ...נקע, וועלכע האט זיך אריינגעריסען אין זאל, ...געהויבען א געוואלדיגע אוואנטורע און גע־ ...ט אויפצורייסען די פערזאמלונג. בעת דעם ...יגען געשלעג איז שווער פערוואונדעט געווארען ... פ.פ.ס.'ישער טוער יאן האנעמאן, וועלכען ... עמוזט אפפיהרען אין שפיטאל. אויפן ... פון געשלעג איז אנגעקומען די פאליציי, וועל־ ... זיך נאך איינגעגעבען צו פערהאלטען עטליכע ... רידער פון דער ענדעקישער באיובקע, צווישען ... ערע איז אויך דעמאלט פערהאלטען געווארען ... אנטשאק, וועלכער איז אויך ביי דעם דאזיגען ... פערוואונדעט געווארען.

איצט א פאקט נומער 2: מיט 2 חדשים צוריק ... אויף עק פעטריקאווער או זפאלוגיאווא צוגע־ ... א פוהר מיט סחורה, וועלכע האט געוואלט ... פאהרען אויף פעטריקאווער גאס. דער פא־ ... האט ב'שט ערלויבט די פוהרמאנעס די ד ... (שטערלינגא 16) און נחום פיגלאוש ... (שיבער 19), אריינצופאהרען מיט דער סחורה ... אריין און ס'איז געקומען צו א ווערטער־ ... צווי'שן דעם פאליציאנט און די ברידער ... באלד האט זיך אין דעם ענין אריינגעמישט ... קריסט און אנגעהויבען צו שלאגען די ... פוהרמאנעס. ווען מ'האט אלע אפגעפיהרט ... פאליציי, איז געגען די ברידער פיגלאוש ... געשטעלט געווארען א פראטאקאל פאר שטע־ ... ווידערשטאנד דער פאליציי. עדות איז געווען ... קריסטליכער יונגערמאן, וועלכער האט זיך ... געשטעלט אלס יאן אנטשאק. דער פראצעס ... די ברידער פיגלאוש איז פארגעקו־ ... דעם 28 יאנואר ה.י. דאס הייסט א טאג נאכדעם ... טשאק האט אויף שטערלינגא גאס ערמארדעט ... כעלעמנער. אנטשאק האט זיך נישט גע־ ... אין געריכט אלס עדות און דאס געריכט ... איהם געהייסען ברענגען מיט צוואנג. ער איז ... געווען דער עדות אין פראצעס געגען די ברי־ ... פיגלאוש, פון וועלכע דויד איז פערמשפט גע־ ... אויף אנדערטהאלבען יאהר טורמע און נחום ... א יאהר מיט 3 חדשים.

... קומט פאקט נומער 3: מיט א צייט צוריק ... געגאנגען פון דער מאטעיקא גאס דאס פריי־ ... מאדזשא צוקער מיט איהר חתן. ווען זיי זע־

נען צוגעקומען צום טויער אויף פאמארסקא 127, זענען זיי בעפאלען געווארען דורך א גאסען־יונג, וועלכער האט אנגעהויבען זיי מורא'דיג צו שלא־ גען. ביי מארזשא צוקער איז געשפאלטען געווא־ רען דער קאפ, אויך איהר חתן איז צושלאגען גע־ ווארען אויף א שרעקליכען אופן. די בעפאלענע האבען געמאכט א טומעל און ס'איז געקומען א פא־ ליציאנט, וועלכער האט אבער שוין קיינעם נישט געכאפט, וויל דער אנפאלער איז נעלם געווארען.

ס'איז קלאהר, אז דעם אנפאל האט אויסגעפיהרט אנטשאק, וועלכער וואוינט טאקע אויף פאמארסקא גאס 127.

נאך א ווייטערדיגע פאקט: מיט א צייט צוריק איז בעפאלען געווארען אויפ'ן גאס א געוויסער לאנדוי פון פעטריקאווער גאס. אלע שפורען האבען אנגעוויזען, אז דעם אנפאל האט אויסגעפיהרט יאן אנטשאק. מ'האט איהם דעמאלט אפילו געהאט פערהאלטען. מ'האט איהם אבער דאס נישט געקענט בעווייזען און ער איז בעפרייט געווארען.

דער 57־יעהריגער עליאש זילבערמאן פון פול־ נאצנא 41, א שוויגער, דערצעהלט אונז: אין חודש אויגוסט פ.י. איז ער געגאנגען צוזאמען מיט זיינס א בעקאנטען אויף פולנאצנא גאס נאכ'ן העלענאוו. פלוצלינג זענען איהם בעפאלען 3 שקצים, וועלכע האבען אין איהם אנגעהויבען צו ווארפען מיט שטיי־ נער און דאן זענען זיי צוגעפאלען צו איהם און איהם מורא'דיג צושלאגען מיט אייזענס. ער איז עפאלען, בעגיסענדיג זיך מיט בלוט. די אנפאלער האבען איהם אבער ווייטער געשלאגען און איינער פון זיי האט אפילו ביי איהם צוגענומען 15 זלאטעס. די כוליגאנעס וואלטען איהם דעמאלט געוועזען דער־ הרגעט, ווען נישט די פאבריק־ארבייטער וועלכע האבען איהם אפגעראטעוועט און פער'אגט די אנפאלער. די ארבייטער האבען איהם א שווער־פערוואונדעטען אריינגעפיהרט צו דעם יוד פ.ה. אויף פולנאצנא 42 וואוהין ס'איז ארויסגערופען געווארען די פאגאטאוויע, וועלכע האט איהם אפגעפיהרט אין שפיטאל אויף דרעוונאווסקא גאס. דארט אין שפיטאל האט די פאליציי דורכגעפיהרט אן ענערגישע אויספארשונג. ס'האט זיך אבער נישט איינגעגעבען קיינעם פון די אנפאלער צו כאפען. ווען ער איז ארויס פון שפיטאל, האט ער זיך דערוואוסט, אז איינער פון די אנפאלער איז געווען יאן אנטשאק. מ'האט איהם אבער שוין דאס נישט געקענט בעווייזען.

בכלל איז די יודישע בעפעלקערונג, וועלכע וואוינט ווייט אויף פאמארסקא גאס טעראריזירט געווארען דורך אנטשאק'ן מיט זיין באנדע. מ'האט פאר איהם מורא געהאט אימת המות. ס'איז געווען א פאל, ווען ער האט אויסגעהאקט די שויבען ביי א יודישען שוסטער ווייט אויף פאמארסקא גאס און מ'האט איהם גארנישט געטון, וויל דער שוסטער האט בכלל מורא געהאט צו מעלדען וועגען דעם.

דאס איז נאר א טייל פון דעם, וואס אנטשאק האט אויפגעטון אלס אנפיהרער פון דער יוגענד־ סעקציע און קאמענדאנט פון דער „ארדנונגס־וואך" ביי דער ענדעקישער ארגאניזאציע.

גל״ח טשעטשאק'ס בריף

וועגען זיין פארלעזונג אין לאדז

דער גלח טשעטשאק האט פערעפענטליכט א בריף אין דער ענדעקישער פרעסע וועגען זיין פארלעזונג אין לאדז, דעם 27 יאנואר ה.י.

אינ'ם בריף שרייבט טשעטשאק, אז די יודיש־ סאציאליסטיש־קאמוניסטישע פרעסע האט אנגעהויבען געגען איהם א קאמפאניע צוליב דעם, וואס נאך זיין פארלעזונג איז אין לאדז ערמארדעט געווארען עפיס א יוד און צוליב דעם האלט מען, אז זיין רעדע האט אזוי אפגעהעצט די צוהערער.

דער גלח ערקלעהרט דעריבער, אז ער האלט, אז מ'דארף פיהרען א ריקזיכטסלאזען קאמף געגען יודען אין פוילען, מ'דארף זיי צווינגען ארויסצו־ פאהרען פון פוילען. ער ווארפט פערשידענע בלבולים אויף די יודען. פערווּפט זיך אויף די פראטאקאלען פון די „זקני־ציון", אבער אלץ, זאגט ער, דארף געטון ווערען אהן טעראר און אהן עקסצעסען. דאס האט ער אויך געפרעדיגט אויף דער פארלעזונג. ער האט דארט געזאגט, אז מ'דארף געגען די יודען פיהרען א ריקזיכטסלאזען באיקאט און זיי איינ־ גאנצען עלימינירען פון דערווירטשאפט, אבער נישט שלאגען, נישט מיט טעראר און נישט מאכען קיין עקסצעסען.

דער גלח פעררופט זיך דערביי אויף די בע־ ריכטען פון דער לאדזער „פרייע פרעסע" און „גלאס לאדזער צייטונג", וואו די בעריכט.אפגעבער האבען טאקע אזוי איבערגעגעבען זיינע ווערטער...

ארים שפעלע נעבעך...

די ליבע געהט דורך דעם מאגען...

א פרוי נקמה גענומען אין דער געליבטער פון איהר מאן

(ז) מיט א פאר טעג צוריק האט דער ליטער פון דער פירמע „זעוו" (פאיעזשערסקא 3) געפונען ביי זיך אין דער היים א צעטעלע אדרעסירט צו זיין דינסט־מיידעל העלענא שימאנסקא, אין וועלכען עס איז געשטאנען:

— כ'דאנק דיר פאר די מיטאגען, וועלכע שמע־ קען מיר זעהר, איך רעכען, אז זיי שמעקען אויך דעם ליטער.

צוליב דעם האט דער ליטער פון דער פאבריק, ה' ווינריב, אנגעהויבען נאכפארשען דאס דינסט־ מיידעל און פעסטגעשטעלט, אז זי טראגט ווירקליך ארויס יעדען טאג מיטאגען פאר א געוויסען קאטאן־ ארבייטער, סטאניסלאוו מידען. צוליב דעם האט ה' ווינריב דאס דינסט־מיידעל אפגעזאגט.

די שימאנסקא אבער האט געפונען אנ'אנדערן פאסטען און אנגעהויבען ארויסצוגעבען איהר גע־ ליבטען, דאס מאל קאלאציעס, וועגען דעם גאנצען ענין האט זיך אבער דערוואוסט די פרוי פון דעם ארבייטער. זי האט בעשלאסען צו פערשפארען דער שימאנסקא סיי די מיטאגען, סיי די קאלאציעס. זי האט ארגאניזירט א פאר בעקאנטע פרויען, וועלכע האבען צוגעשטימט איהר בייהילפיג צו זיין ביים נקמה נעמען אין דער געליבטער פון איהר מאן. די פרויען האבען אפגעוואַרט די שימאנסקא, ווען זי איז געקומען מיט דער קאלאציע צו מידען, האבען אלע צוזאמען בעוואַרפען מיט שטעקענס און פלעשער נעגומען מספר זיין ד' שימאנסקא פון אלע זייטען.

אויף די פערצווייפעלטע געשרייען פון דער לעצטער איז אנגעלאפען פאליציי, וועלכע האט זי קוים א לעבעדיגע ארויסגעריסען פון די הענט פון די צוהיצטע פרויען. געגען אלע אנטיילנעמערינס אין דעם געשלעג זענען צו־אמענגעשטעלט געווארען פראטאקאלען זיי ווערען צוגעצויגען צו געריכטלי־ כער פעראנטווארטליכקייט.

2 אויספלוגען קיין וויען

דעם 24/II – 2/3 און דעם 24/II – 9/3 85 זל. און 95 זל.

די לעצטע טעג פון איינשרייבונגען אויפ'ן אויספלוג קיין לאנדאן אויף די ירידים

אבריייזעס דעם 13 און 17 פעברואר. אינפארמאציעס און איינשרייבונגען:

Wagons Lits Cook

PIOTRKOWSKA 68, tel. 170-70.

איזראעל

... דורך נאוואמיעיסקא

שפאנענדער ראמאן פון לאדזער לעבען

...אינציגווייז אבער האבען די דייטשען דעם לא־ ...ארגאניזירט, ס'אין איינגעפיהרט געווארען א דייי ...איזערנע דיסציפלין, די געפאנגענע האבען ...געקענט בעוועגען נאר אויף א זעהר קליינעם ... פערשטענדיגען האבען זיי זיך געקענט נאר ...די וועלכע זענען געווען אין דעמזעלבען באראק ...באראקען זענען געווארען אפגעגרעניצט צווישען ...און שטארק אפגעהיטען, אזוי אז ס'האט געמוזט ...ארפען ווערען יעדער געדאנק וועגען א בונד, ...טשאנד א־ער פערשווערונג.

...ביי די געפאנגענע זאלען אפילו קיין צייט נישט ...ן זיך צו פערטראכטען וועגען דעם זענען איינ־ ...רט געווארען שווערע ארבייטען פאר זיי, די ...פיצירטע בעל־מלאכות אדער ארבייטער האבען ...ייטען אין די פאבריקן און גרובענס די דיי־ ...ארבייטער, וועלכע זענען אוועק אויפ'ן פראנט. ...ט קוואליפיצירטע האבען געארבייט ביי די ...ן, וועגען, באהנען און אנ'יערע שווערע אר־ ...ן, סיי באום און סיי גאלדין זענען נישט גע־ ...יין קוואליפיצירטע ארבייטער. איגדערהיים הא־ ...ין זיך נישט פערנומען מיט קיין ארבייט נאר ...האנדעל, זיי האבען אפילו נישט געוואוסט ווי ...מ'נעהמט אין האנט א לאפאטע אדער א ...טשאנג. זיי האבען אבער די ארבייט אויפגע־ ... מיט א געוויסער צופרידענהייט, ווייל אהן

דעם וואלטען זיי אין דעם לאגער משוגע געווארען, די מאראלישע פיינען אין לאגער זענען געווען פיל שטארקער ווי די פיזישע אנשטרענגונגען, קיין שום ידיעות פון דערהיים האט באום נישט בעקומען, ער האט נישט געקענט בעקומען, וויל באום איז נישט געווען זיין נאמען אין ווארשע און נישט געזוען זיין וואוינארט, ער האט כסדר חרטה געהאט אויף דעם איינפאל אפצוגעבען א פאלשען נאמען און וואוינארט איצט איז אבער שוין געווען פערפאלען, די דאזיגע לידען פון נישט קענען זיך פערשטענדיגען מיט זיין פאמיליע האבען איהם גרוי און קראנק געמאכט, ס'איז פאר איהם געווען קלאר, אז אין א שעהנעם פריהמארגען וועט ביי איהם דאס הארץ פלאצען און אלץ וועט זיין פערענדיגט. דערפאר האט ער צוערשט אנגעשריבען א בריף, וועלכען ער האט שטענדיג געהאלטען ביי זיך און ער פלעגט שטענדיג זאגען גאלדינען.

— הער, פריינד, איך האב צו דיר א בקשה, אויב איך וועל דא שטארבען, און דאס וועט איניכען דא געשעהען, זאלסט דו פון מיין טאש ארויסנעהמען א בריף, אין וועלכען איך האב געשריבען א קליינע צוואה און ענטפלעקט א געוויסען סוד פון מיין לע־ בען, איך בעט או אויב דיר וועט דאס נאר מעגליך זיין זאלסט דו אויספיהרען וואס אין דעם דאזיגען בריף איז געשריבען.

— איך בעוואונדער דיך באום, דו ביזט סענטי־ מענטאל ווי א קינד. שטימונגספול ווי א יונג פער־ חלומט מיידעל, דו טראכסט גא־נישט ווי א מאן וועלכער מאכט מיט אזא הארטע ווירק ליכקייט, מ'שטארבט נישט אזוי גיך, נאך דערצו אזעלכע ווי מיר מוטשען זיך און פייניגען זיך ביז הונדערט און צוואנציג יאהר.

— ווען איך הער דיך רעדען, האט באום פער־ צווייפעלט געזאגט, טראכט איך ביי זיך, אז אפילו אין דיין איצטיגער לאגע ביזט דו אויך א גליקליכער, אט בעקומסטו בריף פון דיין פאמיליע און דו שרייבסט צו זיי, אויף א רגע ביזט דו אין קאנטאקט מיט זיי, ווען דו לייענסט די בעקאנטע האנדשריפט פון דיינע נאהענטע ווייסט דו כאטש, אז זיי לעבען, האסט דו נאך א האפנונג, אז דו וועסט זיי זעהען. אבער איך, וואס פארא האפנונגען האב איך, וואס ווייס איך וועגען דעם וואס ביי מיר אינדערהיים איז געשעהען? איז דען אזא לאגע צום אויסהאלטען, אדער דאס הארץ וועט פלאצען, אדער די געדאנקען וועלען ביי מיר פערדרעהט ווערען.

— אבער איך פערשטעה נישט, איז גאלדינען פלוצלונג איינגעפאלען צו זאגען, פארוואס דו פער־ שטענ יגסט זיך נ'שט מיט דיין פאמיליע אזוי ווי אלע אנדערע געפאנגענע דא אין לאגער, ביי דיר איי דאר יעדע ענין א פיל לייכטער, וויל ווארשא איז דאך שוין בעזעצט דורך די דייטשען און די פערבינדונג איז א דירעקטע, איז דער היגזיכט בעגעהט מען זיך דאך מיט אינז דא נישט ווי אמערגסטען. פערשטעהט זיך, אז מיר קענען נישט שרייבען וואס מיר ווילען, יעדעס ווארט ווערט קאנטראלירט און א הויכגעזופט, אבער פערשטענדיגען קען מען זיך דאך.

— אט דאס איז דאך די געשיכטע, האט באום א פערצווייפעלטער אויסגעשריגען וואס איך קען נישט, וואס פאר מיר איז דאס אונמעגליך בעת פאר אלע איבריגע איז דאס יא מעגליך. אט דאס איז דאך די געשיכטע וואס א רוח איז אין מיר אריין אין א געוויסען מאמענט און דערפאר בעצאהל איך אזוי טייער.

גאלדין האט איהם אנגעקוקט אזוי ווי באום וואלט שוין געווען אראפ פון די געדאנקען, ער האט בכלל נישט פערשטאנען וועגען וואס יענער רעדט.

כ'מוז דיר זאגען דעם אמת, אז איך הויב נישט אן צו פערשטעהען וועגען וואס דו רעדסט.

— דו קענסט נישט פערשטעהען און דערווייל קען איך דיר נישט געבען צו פערשטעהען.

— אויב אזוי איז איבעריג אונזער רעדען וועגען דעם ענין, וויל מיר וועלען צו קיין טאלק נישט דערגעהען.

די איינציגע טרייסט אין דעם שווערען לעבען פון די 2 יודישע קריגס־געפאנגענע איז געווען דאס וואס יעדעס מאל ווען דאס איז נאר ערלויבט געווא־ רען דורך דער לאגער־לייטונג, האט זיי בעזוכט דאס מיידעל רוט קראנץ, וועלכע האט געוואוינט א קילאמעטער ווייט פון לאגער אין דארף, וואו די 2 געפאנגענע האבען איבערגענעכטיגט איין נאכט, רוט קראנץ איז געקומען אין לאגער רעגולער ווען מ'האט נאר געקענט, בגיבה האט זי מיטגעבראכט פאר די צוויי יודישע געפאנגענע לעבענסמיטעל, מיט וועלכען אין דארף איז געווען פיל לייכטער ווי אין די שטאט, זי האט זיי אויך מיטגעבראכט אמאל א העמד, אמאל א פאר זאקען, וועלכע זי האט אליין געשטריקט, אמאל א פאר הענדשקעס. פאפיראסען אדער אנדערע זאכען, וואס זי האט נאר געקענט, זי האט שטענדיג מיט זיי גערעדט דורך דער האלבער שעה, וועלכע זי האט געהאט צו דיספאזיציע און דורך וועלכער זי האט געקענט פערברענגען אין לאגער. רוט האט זיי געטרייסט מיט וואס זי האט נאר געקענט, דערצעהלט זיי נייעס וועגען דער מל־ חמה און וועגען אלץ וואס זי האט נאר געוואוסט, הגם זי אליין האט זעהר ווייניג וועגען דעם אלעם געוואוסט.

(המשך קומט)

איינלאַדונגען צו באַטייליגען זיך אין לייפּציגער יריד קומען אַן קיין לאָדז

אָבער קיין איין באַדייטענדע פירמע וועט די איינלאַדונג נישט אננעהמען

(אג) אין דער פאַרגאַנגענער וואָך האָבן אייניגע לאָדזשער גאַלאַנטעריע פירמען באַקומען איינלאַדונגען (צוזאַמען מיט פּראָספּעקטען) אויף דעם לייפּציגער יריד וואָס הויבט זיך אָן דעם 28. פעברואַר.

די איינלאַדונגען קומען אַן טראַדיציאָנעל אין אָנהויב פעברואַר, טראָץ דעם וואָס שוין זייט אַ רייה יאָהרען באַטייליגען זיך נישט די לאָדזשער פירמען אין דעם לייפּציגער יריד.

ווי מיר דערוויסען זיך וועט אויך קיין שום באַדייטענדע פירמע אויך דאָסמאָל נישט אַרויסשיקען איהרע פאָרשטעהער קיין לייפּציג, עס מוז באַמערקט ווערען, אַז פאַר די פּראָטעסטען פון דער דייטשער גאַלאַנטעריע איז עס אַ גרויסער פאַרלוסט, ווייל נאָך מיט 5 יאָהר צוריק האָט לאָדז געמאַכט אין לייפּציג פאַרהעלטנישמעסיג גרויסע קניות, די דייטשע פירמען זענען אין דער מיינונג, אַז לאָדז קויפט נישט אין לייפּציג צוליב פּאָליטישע טעמים און דערבייער. רעכענענדיג זיך, ע״מיט, אַז די שטימונגען קענען זיך ענדערען, ווערען זיי נישט מיד צו צושיקען יעהרליך די איינלאַדונגען און פּראָספּעקטען. די יודישע פירמען אין לאָדז האָבען שוין זייער באַציהונג צו דעם ענין. חוץ דעם האָט לאָדז שוין אויסגעאַרבייט איהר אייגענע גאַלאַנטעריע־פּראָדוקציע און נויטיגט זיך נישט מער אין דער דייטשער.

די שטרייק־באַוועגונג אין לאָדז

פאַרענדיגט דער שטרייק אין שפּיטאָל קאַכאַנאָווקע

(א) אונטער פאָרזיץ פון סטאַראָסטע מאַקאָווסקי איז פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ, מיט׳ן אַנטייל פון אַרבייטס־אינספּעקטאָר שומסקי, צווישען די פאָרשטעהער פון דער דירעקציע פון שפּיטאָל קאַכאַנאָווקע מיט די פאָרשטעהער פון דעם פּראָפעסיאָנעלען פאַראיין פון די אַנגעשטעלטע אין אינסטיטוציעס פון עפענטליכען געברויך, וועלכע טרעטען אַרויס אין נאָמען פון די אַנגעשטעלטע אין אויבענדערמאַנטען שפּיטאָל.

נאָך אַ לענגערער דעבאַטע האָט די דירעקציע מסכים געווען איינצופיהרען אויף אַ געוויסער צייט, אַלס פּראָבע, דעם 8־שעהדיגען אַרבייטס־טאָג.

אַזוי ווי דאָס איז געווען דער הויפּט־פּונקט פון די פאָדערונגען פון די אַרבייטער, איז דער סכסוך דערווייל ליקווידירט געוואָרען.

די אַנגעשטעלטע זענען צוגעטרעטען צו דער נאָרמאַלער אַרבייט.

הוספה־אַקציע פון די שוסטער־געזעלען

(א) דער אָפּמאַך מיט די שוסטער־כּלופּניעס, וועלכע אַרבייטען פאַר די אינהאַבער פון די שיך־מאַגאַזינען האָט פאַרפאַלען ביז דעם 15 יאַנואַר, צוליב דעם איז אין לאָקאַל פון די קלאַסען־פאַראיינען (אויף ווישאָקאַ 45) פאָרגעקומען אַן אַלגעמיינע פאַרזאַמלונג פון די פאַראינטערעסירטע שוסטער־געזעלען וועגען אַן אַקציע פאַר באַלדיגען שליסען פון אַ נייעם קאָלעקטיווען אָפּמאַך וועלכער זאָל רעגולירען די באַדינגונגען פון אַרבייט און לוינען פאַר די געזעלען, עס איז אויך באַצייכענט געוואָרען אַז די גרעסטע טייל פון די שוסטער־געזעלען זענען נישט פאַרזיכערט אין דער אויבערפיעטשאַלניע, די אינהאַבער פון די מאַגאַזינען באַשטעלען ספּעציעל ביי עטליכע כאַלופּניקעס אַ ווייניגער צאָהל אַרבייט, כדי נישט צו שאַפען קיין גרעסערע וואַרשטאַטען, וועלכע זאָלען פאַרפליכטעט זיין די אַרבייטער צו פאַרזיכערען, אַ ספּעציעלע רעזאָלוציע אין דער פראַגע איז נאָכטען איבערגעגעבען געוואָרען דעם אַרבייטס־אינספּעקטאָר.

אין דעם פּראָיעקט פון דעם נייעם קאָלעקטיווען אָפּמאַך איז אויך פאָראויסגעזעהען אַ הוספה פון די לוינען און בעסערע אַרבייטס־באַדינגונגען.

ערב אַן אַקציע ביי די שאַכטעל־מאַכער

דער קאָלעקטיווער אָפּמאַך ביי די שאַכטעל־מאַכער איז גילטיג ביז׳ן 1. מערץ. אויב די אַרבייטס־געבער קינדיגען נישט דעם אָפּמאַך מיט אַ חודש פאַר׳ן טערמין פאַרלענגערט דער אָפּמאַך ווייטער.

דער כעמישער פאַראיין, ביי וועלכען עס זענען אָרגאַניזירט די שאַכטעל־אַרבייטער האָט באַקומען אַ ידיעה, אַז דער אויבענדערמאַנטער אָפּמאַך זאָל האָבען באַקינדיגט געוואָרען דירעקט אין דעם אַרבייטס־אינספּעקטאָריאַט.

אַ דעלעגאַציע פון דעם פאַראיין האָט געכטען אין דעם ענין אינטערווענירט אין דעם אַרבייטס־אינספּעקטאָריאַט.

ליקווידירט דעם סכסוך אין קאַטאָן־אינדוסטריע

געשלאָסען דער קאָלעקטיווער אָפּמאַך

אונטער׳ן פאָרזיץ פון אַרבייטס־אינספּעקטאָר וויזשיקאָווסקי איז פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ מיט׳ן אַנטייל פון די פאָרשטעהער פון אינדוסטריעלער און אַרבייטער אין דער קאַטאָן אינדוסטריע. נאָך אַ לענגערער דיסקוסיע איז אונטערגעשריבען געוואָרען דער קאָלעקטיווער אָפּמאַך אויף די אַלטע באַדינגונגען. דער אָפּמאַך איז גילטיג ביז׳ן 31־טען יאַנואַר 1938.

אַזוי ווי אין אויגוסט 1936 איז אין דער קאַטאָן פּראָדוקציע איינגעפיהרט אַ רייע נייע אַרטיקלען אויף וועלכע עס זענען ביז איצט נישט פעסטגעשטעלט קיין לוין־טאַריף איז באַשלאָסען געוואָרען צו בילדען אַ ספּעציעלע קאָמיסיע וועלכע זאָל פעסטשטעלען די לוינען פאַר דער אַרבייט פון די נייע אַרטיקלען.

אַזוי אַרום איז דער סיכסוך אין דער קאַטאָן־אינדוסטריע וועלכער האָט אַזוי לאַנג געדויערט ליקווידירט געוואָרען.

ראַדאָגאָשטשער נויטליידענדע יודען

ווענדען זיך נאָך הילף צו דער פאַרמעגליכער שטאָטישער באַפעלקערונג

פון דער פאַרוואַלטונג פון דער ראַדאָגאָשטשער שוהל, האָבען מיר באַקומען פאָלגענדען בריף מיט דער בקשה צו פאַרעפענטליכען:

אין נאָמען פון דער נויטליידענדער יודישער באַפעלקערונג ווענדען מיר זיך צו דער פאַרמעגליכער שטאָטישער באַפעלקערונג מיט דער בקשה, זיך נעהמען צו באַקעמפען מיט דער פאַרצווייפעלטער לאַגע פון די יודען אין ראַדאָגאָשטש, וועלכע געהען אויס פון נויט און ווערען געשוואָלען פון קעלט צוזאַמען מיט זייערע פרויען און קינדער.

די אָרימע יודען אין ראַדאָגאָשטש, על פי רוב, פּראָדוקטיווע מענשען ווי: וועבער, שוסטער, שניידער, בלעכער, זענען אַרויסגעשטויסען געוואָרען פון זייערע פּרנסות. וואוינען מיט זייערע פאַמיליעס אין דעלפען, ווי זאָלען קענען דערהאַלטען דאָס לעבען פון זייערע פרויען און קינדער.

מיר ווענדען זיך דערום צו דער פאַרמעגליכער שטאָטישער באַפעלקערונג מיט דעם הייסען אַפּעל, אַרויסצוהעלפען די ראַדאָגאָשטשער נויטליידענדע יודען פון זייער פאַרצווייפעלטער לאַגע.

א. נ. די פאַרוואַלטונג פון דער ראַדאָגאָשטשער שוהל

יעקב הערש שמולעוויטש, אבא גאָלדבערג, משה פּראַשקער, אַלטער לעווין, יעקב ציטרין, משה גאָלדבערג, י. שמולעוויטש.

(בריף אין רעדאַקציע)

שׂמחתּכם ר׳ של ד׳, נאַכצו ותּאַמען קומט אַהער נישט אַריין קיין לאַפּעל עסען, ווערען געפיהרען פון די פּרוצים, און ס׳איז נישטאָ וועד ס׳זאָל זיך מיט די אַרויסצושטעלען, הילפלאָזע יודען פאַראינטערעסירען.

ס׳איז טענג אַריינצוכאַפּען זיך אין ראַדאָגאָשטשער בית־מדרש און אַ קוקרצו טון אויף די אומגליקליכע אויסגעגנסלאָזע יודען. וואָס זיצען דאָרט אַ גאַנצע טאָג און מיט טרעהרען אין די אויגען בעטען זיי, מ׳זאָל זיי מיט וואָס ס׳זאָל נישט זיין אַרויס

דער גורל פון אַ פרוי

סענסאַציאָנעלער און שפּאַנענדער ראָמאַן

(73

זי האָט געוואוסט אַז אַזאַ מאַן ווי געבריאַנד וועט זי בעשיצען פון אַנדערע און פון זיך אַליין, וועט האָבען גענוג כוח איבער איהר זי צוריקצוהאַלטען פון סכנות אין וועלכע איהר טעמפּעראַמענט פאַרדרייט זי. פון די תהומות, אין וועלכע זי האָט געוואוסט, אַז זי וועט סוף־כּל־סוף זינקען! ער וועט זי ליב האָבען און וועט איהר זיין געטריי און וועט זי באַוואָרענען מיט אַלץ ווי נאָר אַ שטאַרקער מאַן. וואָס וויסט זיינע פליכטען קאָן.

זי האָט די דאָזיגע געדאַנקען אפילו איינמאָל פאַרטרויט פאַר דעם מיידעל, וואָס פלעגט זי באַדינען אין איהר גאַרדעראָבע צימער און וואָס זי האָט זעהר שטאַרק ליב געהאַט.

— זאָג מיר, זשאַנעט — האָט זי ביי איהר געפרעגט — דענקסטו, אַז איך וואָלט געקאָנט זיין אַ פּאַסיגע ווייב פאַר אַן ערליכען מאַן?

— פאַרוואָס נישט?

— שטעל זיך פאָר, האַרציג מיידעל, פון אַלע מיינע פאַרעהרער האָט נאָך קיינער מיר נישט געמאַכט קיין הייראַטס־פאָרשלאַג! קיין איינער נישט! איך בין צווישען מענער. נאָר זיי האָבען עפּעס פאַר מיר מורא, אַ ליבע מיט מיר פיהרען — יאָ, נאָר זיך פאַרבינדען מיט מיר אויפן גאַנצען לעבען שרעקט זיי... זיי גערוהען מיר טישט, זיי דענקען אַז איך בין ליכטזיניג און קאַפּריזנע און האָב אַ ווילדען טעמפּעראַמענט. זיי האַלטען אַז איך קאָן זיין אַ גוטע געליבטע, נאָר איך וועל זיין אַ שלעכטע ווייב.

— דאָס נעהמט זיך פון דעם וואָס זיי זעהען איך אין דעם ליכט פון אַן אַקטריסע: צעבאָלשעוועט פון קאָמפּלימענטען און קאַליע פון ערפאָלג...

— ס׳איז פאַראַן נאָך עפּעס!

— וואָס?

— מיין פאַרגאַנגענהייט! אַ טייל פון מיין פאַרגאַנגענהייט וויסט קיינער נישט און קיינער וועט קיין מאָל נישט וויסען אַז דער טייל, וואָס ס׳וויסט יאָ, איז נישט אַזאַ גרויסע רעקאָמענדאַציע פאַר מיר... אַ שאַנד־הויז... אַ שלעפּערין איבער פאַריזער גאַסען... אַ קאָבאַרעט טענצערין... אָ, ווען איך טראַכט פון דעם! ווען איך טראַכט פון דעם!

און מיט ערינערונגען פון איהר פאַרגאַנגענהייט האָבען איהר געדאַנקען געשוומען קריכען אין קאָפּ, וואָס האָבען געצוויטערט צאַרן.

— יאָ. איך בין אַ שטיפקינד פון שוקזאַל און ביז דער פאַרהאַנג וועט פאַלען איבער מיין לעבען, וועל איך נאָך זיין דער קרבן פון גענוג טראַגעדיעס!..

זי האָט דעם מיידעל נישט דערציילט אין וועלכע טראַגישע אומשטענדען זי איז איצט פאַרדרייט. נאָר טיף ביי זיך האָט זי געפיהלט ווי האָפנונגסלאָז עס איז דער געדאַנק וועגען הייראַטען מיט געבריאַנדען... ווען גליק פלעגט פאַר איהר זיין אַזוי נאָהענט און דאָך נישט דערגרייכבאַר האָט זי געהאַט דעם פאַרצווייפעלטען געפיהל פון אַ פאַרמשפּטע, וואָס זעהט פרייהייט און אויסלייזונג דורך די אייזערנע גראַטעס, און וויסט, אַז ער וועט זיין גאַנצע לעבען דאַרפען אָפּזיצען אין תפיסה...

זי האָט זיך אָבער קיינמאָל נישט געקענט באַפרייען פון די זיסע געפיהלען, וואָס געבריאַנד האָט ביי איהר אַרויסגערופען. און ווען זי האָט איהם איצט טעראַפּט אויפנעהמען ווי זיין שפּיאָן און נאָ־דאַרפט פאַר איהם פאָרשען און איהם אויסנאַרען און אָפּשר איהם אומגליקליך מאַכען, האָט זי געפיהלט אַז איהר לעבען עקט זיך. אַז עס סטיען איהר נישט גענוג מיוטעלשע כוחות דורכצופיהרען אַזאַ פאַרברעכען קענען דעם אידעלען. פיינעס, ערליכען גערפריאַנד, וואָס איז אַזוי פאַרליבט אין איהר...

ווען ס׳האָט זיך דערהערט אַ קלאַפּ אין טיר האָט עס אָפּגעשלאָגען אין איהר האַרצען מיט אַזאַ ווייטאָג אַז ס׳האָט איהר גענומען אַ פּאָר מינוט ביז זי האָט געקענט אַרויסזאָגען: אַריין!

געבריאַנד קומט אַריין. ער טראָגט נישט קיין אוניפאָרם. ער איז אָנגעטאָן אין ציווילע קליידער; אַ בלויען אַנצוג פון וועלכען עס שיינט אַרויס אַ ווייס העמד, באַפּוצט מיט אַ רויטען שניפּס. און די ציווילע קליידער זעהט ער אויס מילדער, נישט אַזוי סאָלדאַטסקע, רחל צעשפּעגט ביי די אויגען און אַ מינוט פאַרגעסט זי די אומשטענדען אונטער וועלכע זיי באַגעגענען זיך איצט אַז זי טראַכט ווי שטאָלץ זי וואָלט געווען צו האָבען אַזאַ מאַן. זי גייט איהם אַנטקעגען, שטרעקט צו איהם אויס איהר האַנט; און אַרויפ־קוקענדיג איהם זעהר ליבליך, ענטשולדיגט זי זיך פאַר איהם וואָס זי האָט איהם נישט געקאָנט טרעפען אין צייט און געמוזט אָפּלייגען דעם ראַנדעוואו אויף אַזוי שפּעט.

— די נאַכט איז נאָך יונג, — זאָגט זי — און אַזוי ווי ס׳איז אייער לעצטע נאַכט אין פּאַריז, אייער דער אייער אָפּפאָהרען, וועלען מיר פאַרברענגען ביז אינדערפריה.

ער נעהמט אָן איהר פאָרשלאָג מיט טרויס בגר בייסטערונג:

— עס וועט זיין די שענסטע נאַכט אין מיין לעבען!

— נו, איבערטרייבט נישט!

— סיידען איהר פיהלט נישט אַזוי ווי איך!

— אַ נאַכט פאַר אַ צעשיידונג קאָן נישט זיין אַזוי פריידיג!

— אַ צעשיידונג נישט אויף לאַנג...

— מממממממממממ..

— מממ.. מיינט פאַר מיר טאָג־ישט!

— שווייגען מיינט איינשטימיג זיין!

אַ זיסע ווארימקייט צעשפּרייט זיך איהם האַרצען, ער נעהמט אָן איהרע לעצטע ווערטער צוזאָג, און ער קען זיך שוין מעהר נישט איינטען. ער גיט זי אַ נעהם אַרום מיט זיינע שטאַרקע ערעמס, טראָגט צו זיין מויל צו איהרע ליפּען און איהר אַ לאַנגען הייסען, פאַרליבטען קוש. זי צו די אויגען, פאַרגעסט אין אַלץ און זיט זיך אין דעם פאַרגעניגען פון אַזוי הייס געקושט צו ווערן מיטן גאַנצען האַרצען, זי ליגט אין זיינע אָרעמס פאַרליבטע מיט דער צערטליכקייט פון פריי אויסגעטענהונג... זי פיהלט די הייסע ווייכקייט זיין ווייניג מויל, זי האַלט איהרע הענט אין שטאַרקע מוסקולען פון זיינע אָרעמס און זי פיהלט ווי דאָס בלוט ציטערט זיך אין איהר מיט לוסט. ליבע... מיט אַ גאַנצן צו זיין זיינע. צו ווערען ווייב... זי איז באַהערשט פון דער שטאַרקסטער טונג אין דער וועלט: פון דער גלוסטונג פון צו מאַן... עס ווייסט אין איהר אַפּ אַלע אַנדערע פיהלען, זי פאַרגעסט אין אַלץ און ווען ער שוין אויפהערט זיינע ליפּען פון איהרע באַרירט זי אין זיין קאָפּ און באַגעגענט זיין מויל און נאָך אַ נען פאַרליבטען קוש. געבריאַנד דערפיהלט אַזאַ אַזאַ שטראָם פון ליבע אין זיין האַרצען, אַזאַ לאַנג איהר אויסקושען יעדען אבר, זי איינטאַנצען אין זיך — אַז דער קאָפּ פאַרדרייט איהם אַזש און ער ווייסט נישט וואו ער איז אין דער וועלט... ער ווייסט נאָר, אַז ס׳איז איהם אַזוי גוט! רחל... רחל... האָט איהם ליב... איהם... דאָס וואָס ס׳איז ביי איהם צווי וואָכען ווען אַ חלום, איז איצט געוואָרען אַ ווירקליכקייט ער האַלט רחלען אין פאַרליבטער אומאַרמונג אין אין זיבעטען הימעל... און אַ צויבער וועלט גליק איבערפולט זיין האַרץ אַז ער וויל צו רעדען און פון איהר הערע ליבעס־ווערטער:

— רחל! טייערע, שיינע, גוטע, האַרציגע, האָסט מיך ליב! זאָג! זאָג, אַז דו האָסט מיך

(פאָרטזעצונג קומט)

קליינער פעליעטאָן

אַז מ׳לאָזט אַריין...

— זעהט איהר — זאָגט שמיל־שמעלקי — איהר דאָס פעריהריסט מיך שוין אויך!..

ס׳טיטש עפּעס, וואָס איז עס פאַר אַ מאַגיע אוועלכענע, וואָס?...

קומסט אַריין אין אַ פרעמדער שטוב, און אַ לעבאַטישען אַלסער.... מען גיט דיר נישט אַ זעץ בעד דער מאָהרע, ווי דו האָסט זיך עס פּשר דינגט, איז אַנשטאָט צו זאָגען דוישען דאָבּרי, מענש בעדאַרף צו זאָגען, אָהן שטאָט אַ רייב צו מיט די זוילען אין די פאַרלאָגע, ווי עס פּאַסט אַזאַ ס׳גאַל מענש אַ שאַרוש־ד׳אַפּעריסט, ווי זיין פען עס דאָרט, אַנשטאָט צו מאַכען די ברכה זייף אין דעם קעניג״, ווי עס פיהרט זיך בעת מען שטייט געוועגליך פאַר כּסא מלכות עַנגלישען מאָנאַרכע, נייסטו נאָר און הויפּט האַנד אין דער הויך 3 מאָל פּונקט ווי אונזער סער פּאַטריאָט אַנטשאַק, און דו טוסט אויס „הייל, היטלער״.

ס׳ט׳געשעהן, אַזאַ אַרפּענטראַפּטשיסקע! צוזאַמען זעהסטו, מיט איהם חזירים נעפּש אַזאַ חוצפּה! אַזאַ העזה, צו אַלדי שוואַ יאָהר! — קאַכט זיך שמיל־שמעלקי — און אַריין אוואַלכענעם אין אַן אַנשטענדיגע שטוב „הייל״... „הייל״ דווקא וויל ער שרייען אין פּאַלאַץ פון ענגלישען מלך...

אָט דאָס איז שטענדיג אַזוי, אַז מ׳לאָזט אַ דעם דבר אחר אין דעם יר הזקה!

„הייל״ טאַר...

בנאמנות, עס וואָלט שוין לאַנג צייט געווען מ׳זאָל נאָך זיי אַלע מאַכען אַ „הייל״... רחמים!!!

שמילשמעלקי

אַפּטייקען.

היינטיגע נאַכט־דיזשורען

(א) היינט ביינאַכט דיזשורירען: מ. קאַספּיעוויטש (זגערזשער 54), ריכטער און לאַבאַראַ ליסטאָפּאַדאַ 86). י. זונדעלעוויטש (פּעטריקאַ 25), באַטאַרסקי און שאַין (פּיאָטרקאָווער 19), טשעל (קאָפּערניקאַ 26), מ. ליפּיעץ (פּעטריקאָווער 147). וו. קלימאַשעווסקי (זשגאָזשער 147).

אַנשטעקענדע קראַנקהייטען

אין דער צייט פון דעם 31/1 ביז׳ן 6/2 זענען אין דער געזונדהייטס־אָפּטיילונג פאַרמערקט געוואָרען פאָלגענדע אַנשטעקענדע קראַנקהייטען:

טיפוס 8 פאַלען (פאַריגע וואָך (3) שקאַרלאַטין 8 פאַלען (2) דיפטעריט 5 פאַלען (2) מאָזלען 25 פאַלען (33), רויז 9 פאַלען (4) קאָקלוש 4 פאַל (20), אין אַלגעמיין זענען פאַרגעמערקט צופאַלען פון אַנשטעקענדע קראַנקהייטען קימפּעטאָרין־היץ 6 פאַלען (7).

Dr. H. LUBICZ

ספּעצ. פאַר הויט, ווענערישע קראַנקהייטען און מענער־שוואַכע

האָט זיך איבערגעציגען פון ציגעל־גאַס 7 צו

69 פּילסודסקיעגאָ 69

(רוג נאַרוטאָוויטשאַ) טעל. 141-32

נעהמט אָן פון 8–10 פריה, 12–2 און 5–8

זונטאָג און חגאות פון 9–11 פריה.

וויסגעקלאַפּט די שויבן אין דער פירמע „יאַרק"

רונג פּיעטריקאַווער און פּשעיאַזד

(ז) צוויי כוליגאַנעס האָבן נעכטן בײטאָג אויסגעקלאַפּט די שויבן אין דער פירמע „יאַרק" אין פּשעיאַזד און פּיעטריקאַווער. איינעם פון די כוליגאַנעס איז געלונגען צו פאַרהאַלטן. דאָס איז קאַדער רופיק. דער צווייטער איז אַנטלאָפן.

פאַר'ן וועלעז איבערקויפן א בעטשעז?

(א) די 28־יאָהריגע יוכבר בלושטיין איז נעכטן געמשפּט געוואָרען דורכ'ן קרייז־געריכט דרויער. וואָס זי האָט געפּרובט צו געבען שוחד'ן קאָנטראָלער פון געזונדהייטס־אַמט אַנטאָני ...נסלאַק, 20 זלאָטיס.

זי איז פאַרמשפּט געוואָרען אויף 10 חדשים ...ומע.

זיך שווער אָפּגעבריהט

(ז) אין דער וואוינונג פון ה' ישראל פוקס (...ושער 17) איז פאָרגעקומען פאָלגענדער אומ־...קסאַל. דאָס דינסט־מיידעל לאה קאָרנגאָלד איז א געוויסען מאָמענט צוגעגאַנגען צום אויוון ...מאַכען דעם טירעל, פּלוצלינג איז אַרויסגע־...לן א שטיק קויל און איהר שווער אָפּגע־...יהט דעם פוס. די אַרויסגערופענע פּריוואַטע ...אַטאָוויע האָט איהר ערטיילט די ערשטע הילף.

...ך געוואָלט לייכטער מאַכען דאָס לעבען

(א) דאָס קרייז־געריכט האָט נעכטן פאַר־...פּט דעם 17־יאָהריגען סטאַניסלאַוו פּאַביאַן ...ן אויסבעסערונגס־הויז, אַבער צוליב זיין יונגען ...טער — אָפּצולייגען די שטראָף און איבערגעבען ...ם אונטער דער אויפזיכט פון זיינע עלטערן.

ער איז געווען א קאָנטראָקטירטער בריוו־...נער, און אַלס אַזא — זאָגט ער, אַנשטאָט צו־...לן קאָרעספּאָנדענץ צו אדרעסאַטען, אַריינ־...וואָרפן זי אין... קלאָזעט פון'ם פּאָסט־אַמט.

דערפאַר האָט ער בעקומען דעם פּסק.

צוליב א בוידעם־שליסעל

(א) אויף פּיעקאַרסקאַ 54 איז אויסגעבראָכען ...שטיג געשלעג צווישען די לאָקאַטאָרקעס פון ...הויז: יאַדוויגאַ סלאַמטשיקאָווא און סטעפאַניא ...נטשקאָווסקאַ.

די זאַיאַנטשקאָווסקאַ האָט געפּלעט דער ...מטשיקאָווא דער קאָפּ און די סלאַמטשיקאָווא ...צעבאָסען די זאַיאַנטשקאָווסקאַ מיט קאָכעדיג ...סער...

פּאָגאָטאָוויע האָט זיי ביידען ערטיילט ערשטע ... און די זאַיאַנטשקאָווסקא'ן אָפּגעפיהרט אין ...שפּיטאָל. דער סכסוך איז ענטשטאַנען צוליב א בוי־...דעם־שליסעל. ווער ווייסט צוליב וואָס פאַר א סיבה וועט אויסברעכען דער נייער וועלט־קריג?...

געכאַפּט ביי דער האַנד

(א) אויף דער לאַגעווניקער גאַס, נעבען דעם ...טער פּלאַץ האָט מען געכאַפּט ביי דער האַנד ... בעקאַנטען גנב אַנטאָני בערנאַרעק, בעת ער ... געהאַט צוגעגנב'עט א וואַליזע ביי איינעם ... דעם בלומענטאַל פון אָזאָרקאָוו וועלכער האָט ... אויף א טראַמוואַי, מ'האָט בערנאַרעק'ן ...געזעצט.

איבערגעפאָהרען

(א) אויף דער זגערזשער גאַס איז איבערגע־...רען געוואָרען דורך אַנ'אויטאָ דער 47־יאָהרי־... אהרן קויפמאַן פון לענטשיץ, פּאָגאָטאָוויע האָט ... אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל.

פון דער האַנדווערקער־עקספּאָזיטור

פּיעטריקאַווער 45

די פאַרוואַלטונג פון צענטראַלן יודישען האַנדווערקער פאַרבאַנד אין פּוילען, עקספּאָזיטור אין לאָדז האָט בעשלאָסען א ווערבוּפיהרען א ווערביר־אַקציע צווישען די לאָדזער יודישע האַנדווערקער.

לויט'ן בעשלוס פון דער פאַרוואַלטונג קען יעדער האַנדווערקער ווערען א מיטגליד פון פאַראיין אָהן וועלכען אַפּצאָהל. די האַנדווערקער וואָס ווערען מיטגלידער פון פאַראיין דאַרפן בלויז צאָהלען דעם מיטגליד'ס אָפּצאָהל, וואָס בעטרעפט איין גילדען א חודש.

עס האַנדעלט זיך נישט וועגען דעם גילדען א חודש וואָס דער מיטגליד דאַרף צאָהלען, די פאַרוואַלטונג געהט אַרויס פון שטאַנדפּונקט, אַז אַלע לאָדזער יודישע האַנדווערקער מוזען כדי זייערע אינטערעסען זאָלען ווי געהעריג פאַרטיידיגט ווערען געהערען צום פאַראיין.

איבערהויפּט איצט ווען עס זענען צוגעקומען נייע האַנדווערקער פאַכען ווי יעש־נעהער, גאָרסעטען מאַכער, שלאָפּראַקען, גאַרדינען, קאַפּען און שירצען נייער ליגט אין אינטערעס פון יעדען האַנדווערקער פון די דערמאָנטע פאַכען צו געהערען צום פאַראיין.

עס איז אויך די אויפגאַבע פון פאַראיין צו שיצען די בעלי מלאכות ביים שאַפן זיך די געהעריגע דאָקומענטען און זאָרגען אַז זיי זאָלען נישט אריינפאַלען אין נישט געוואונשענע הענד, ווי עס זענען שוין געווען אַזעלכע פאַלען ווען דעם בעל מלאכה האָט געקאָסט געלד און האָט סוף כל סוף די האַנדווערקער קאַרטע נישט בעקומען.

דער פאַראיין פאַר'ן יודישען האַנדווערקער מוז זאָרגען פאַר זיינע אינטערעסען און דאָס קען נאָר געשעהען דאַמאָלס ווען דער האַנדווערקער וועט זיך צום פאַראיין. דעריבער האָט די פאַרוואַלטונג בעשלאָסען צו פאַרלייכטערען דעם בעל מלאכה דאָס פאַרשרייבען זיך אַלס מיטגליד.

די פאַרוואַלטונג פון דער עקספּאָזיטור האָט בעשלאָסען איינצופיהרען דיזשורען צו וועלכע די מיטגלידער קענען זיך ווענדען אין אַלע זייערע פראַגען, אויסערדעם קענען אַלע האַנדווערקער ווי אויך פאַרשטעהער פון צעכען זיך ווענדען אין פראַגען וואָס האָבען א שייכות מיט דער האַנדווערקער קאַמער צו ראַטמענער פון דער קאַמער, וועלכע ערטיילען אינפאָרמאַציעס.

די ראַטמענער נעמען אָן נאָר אין לאָקאַל פון דער עקספּאָזיטור יעדען אָוונד.

וועגען שטײערען א. א. פראַגען ערטיילט אינ־פאָרמאַציעס דער דיר. פון דער עקספּאָזיטור ה' י. רעדלוס.

די עקספּאָזיטור האָט אויך אָנגענומען א בע־שלוס צו רעאָרגאַניזירען און שטאַרקען די פּראָווינ־צער אָפּטיילונג פון דער האַנד ווערקער צענטראַלע. צו דעם צוועק בעזוכען כסדר פאַרשטעהער פון דער עקספּאָזיטור אַלע שטעט און שטעטלעך פון דער לאָדזער וואָיעוואָדזטווא.

וועשנייער־סעקציע

די וועשנעהער סעקציע פיהרט אָן א ברייטע טעטיגקייט אויפ'ן געביט פון צו העלפען די מיטגלי־דער פון די נייע האַנטווערקער־פאַכען ווי וועשנייערי־שירצעס און שלאָפראַקען נייער, גאַרדינען און קאַ־פּעי מאַכער זיך צו פאַרשאַפען די האַנדווערקער קאַרטע.

די אַקציע איז אין פולען גאַנג און עס איז שוין צו זעהען די געהעריגע פאָלגען, די צאָהל מיטגלי־דער פאַרגרעסערט זיך כסדר און בקרוב וועט די סעקציע צוטרעטען איבערצוענדערען זיך אַלס צעך.

די לייטונג פון דער סעקציע מאַכט אויפמערק־זאַם אַלע פאַכמענער פון דער בראַנזשע, זאָלען זיך שוין פאַרזעהען מיט דער האַנדווערקער קאַרטע, ווייל די וואָס וועלען נישט בעזיצען די קאַרטע וועלען...

בעשטראָפט ווערען און עס דראָהט אויך אַז זייער ווערקשטעל זאָל געשלאָסען ווערען.

שניידער־צעך

די פאָרגענומענע אַקציע פון דער פאַרוואַלטונג פון שניידער צעך, וואָלטשאַנסקאַ 27 איז איך פולען גאַנג. טעגליך דיזשורירען אין צעך פאַר־וואַלטונגס מיטגלידער, צו וועלכע די מיטגלידער ווענדען זיך אין פאַרשידענע צעך פראַגען.

דער סעקרעטאַריאַט איז נאָרמאַל טעטיג און ערלעדיגט אַלע ענינים וואָס האָבען א שייכות מיט די מיטגלידער. די טעג האָט די פאַרוואַלטונג פונאַנדערגעשיקט צו די מיטגלידער א קאָמוניקאַט וועגען האַנדווערקער ענינים, אַזעלכע קאָמוניקאַטען וועגען אַלע פראַגען וואָס האָבען א שייכות מיט'ן מיטגליד וועלען כסדר פונאַנדערגעשיקט ווערען.

די פאַרוואַלטונג מאַכט אויפמערקזאַם די שניי־דער וואָס האָבען איבערגעטראָגען זייער ווערקשטעל, אז עס מוז איבערגעענדערט ווערען דער אַדרעס אויף דער האַנדווערקער קאַרטע.

דאָס נישט איבערשרייבען פון אַדרעס דראָהט מיט אַ הויכער געלד־שטראָף. דעריבער טאָר מען דאָס נישט פאַרנאַכלעסיגען.

טישלער־צעך

זונטאָג איז אין לאָקאַל פון טישלער צעך ב שעזשינער 7 פאָרגעקומען א אַלגעמיינע מיט־גלידער פאַרזאַמלונג.

די פאַרזאַמלונג איז גערופען געוואָרען מיט'ן צוועק צו בעטראַכטען די לאַגע פון די מיטגלידער ווי אויך צו רעאָרגאַניזירען די אַרבייט פון צעך.

דער פאַרזיצענדער גיט איבער א בעריכט וועגען דער פראַגע פון פאַראייניגען ביידע טישלער־צעכען אין לאָדז. די פראַגע איז אין גאַנג און דערווייל איז עס נאָך נישט ערלעדיגט.

עס איז בעטראַכט געוואָרען די פראַגע פון די פאַרלעגענע בייטראַגען פון די מיטגלידער וואָס זענען נישט בכח דעם בייטראַג צו בעצאָהלען. די פאַרזאַמלונג בעשליסט אַרויסצוטרעטען צו דער מאַכט מיט דעם פאָרשלאַג צו אַנולירען די פאַרלעגענע בייטרעגער ביי די מיטגלידער וואָס זענען נישט אומשטאַנד דעם חוב צו בעצאָהלען און פון אָנפאַנג יאָהר זאָלען זיי דעם בייטראַג צאָהלען נאָרמאַל.

די פאַרזאַמלונג בעשליסט אויך צוצוטרעטען אוועקצושטעלען א נאָרמאַלע אַרבייט פון צעך לטובת די מיטגלידערשאַפט.

שוסטער־צעך

אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן אָנגענומענעם בע־שלוס צו ענדערען דעם צעכען סטאַטוט, האָט א דעלעגאַציע אין די פּערזאָנען פון ה"ה ציטרין, וולאַשטשאַווסקי, ראַטמאַן און סעקרעטאַר גאָלדמאַן בעזוכט דעם וויצע־דירעקטאָר פון דער האַנדווערקער קאַמער ה' איזיצקי און איהם בעריכטעט וועגען די גאַנצע טעטיגקייט פון צעך, נאָכ'דעם ווי דער ראַט מאַן פיאַלקאַ האָט פאַרלאָזט דעם קאָמיסאַר אַמט צוליב דער קראַנקהייט, האָט דער ה' איזיצקי זיך פאַראינטערעסירט מיט'ן צעך. ס'איז אויך איבער־געגעבען געוואָרען א אָפּשרייבט פון פּראָטאָקאָל פון דער פאַרזאַמלונג וועגען בעשטימען דעם סטאַטוט, און צוגעזאָגט, דאָס די האַנדווערקער קאַמער וועט זיך ווי געהעריג בעציהען צום צעך. ביי דער געלעגענהייט איז אויך אַרומגערעדט געוואָרען די פראַגע פון דער הלוואה־קאַסע, עס איז בעקאַנט געמאַכט געוואָרען, דאָס די קאַסע איז אַ צווייג ביי דעם צעך און געהער נישט קיין שום פּריוואַט פּערזאָן אין דער נאָהענטסטער צייט וועט אַדורכגעפיהרט ווערען וואַהלען פון אַ נייער פאַר־וואַלטונג אין דער קאַסע.

רעזולטאַט פון'ם קאָנקורס

פון דער „געז. פריינט פון יודישען טעאַטער" אין לאָדז.

דער קאָנקורס אויף א טעאַטער־שטיק (דראַמע אָדער קאָמעדיע) אויסגעשריבען דורך דער „געז. פריינט פון יודישען טעאַטער" אין לאָדז איז פאַר־ענדיגט געוואָרען דעם 31־טען אָקטאָבער 1936 י.

ס'זענען דערהאַלטען געוואָרען ביז אַנ'ערך 40 אַרבייטען פון א רייהע איינגאַנצען אַנאָנימע בעקאַנטע ווי אויך רענאָמירטע שריפטשטעלער־דראַמאַטורגען פון פּוילען און אויסלאַנד ווי: טשעכיען, רומעניען, ליטע פּאַלעסטינאַ און אויך אַמעריקאַ.

די קאָנקורס־זשורי האָט נאָך גרינטליכען בעטע־נען זיך מיט די צוגעשיקטע מאַטעריאַלען בעשלאָסען דעם ערשטען פּרייז פאַר דער בעסטער אַרבייט אין דער הויך פון 200 זל. צו בעשטימען פאַר דעם אי־בעסטער פון אַלע אויף שום דראַמע „בערגאַפּ די טויטע" משה ריטער פון ניו־יאָרק.

דער צווייטער פּרייז איז צוליב'ן פעהלען פון אַנ־אַנדערער אַרבייט מיט די נויטיגע סצעניש־קינסט־לערישע וואַלאָרען קיינעם נישט אַנערקענט גע־וואָרען.

א טויט קינד אין פעלד

(א) אויף א פעלד פון'ם דאָרף דאַלקאָוו, לאָדזער קרייז האָט מען געפינען א טויט קינד — א מיידעלע פון אַנ'ערך א האַלב יאָהר אַלט. אויף דעם טויטען קערפּער האָט מען פעסטגעשטעלט סימנים פון א מאָרד. פּאָליציי האָט פאַראָרדענט אַנ'אויספאָרשונג.

וועמענס בייטעלע?

(א) אינם 10־טען פּאָליציי־קאָמיסאַריאַט געפינט זיך צו אָפּנעהמען געגען סימנים א בייטעלע מיט געלט.

ראַדיאָ־פּראָגראַם

דינסטאָג, דעם 9־טען פעברואַר

6.33 גימנאַסטיק, 6.50 מוזיק (פּליטען), 7.15 ידיעות, 7.35 לייכטע מוזיק. 8 אוידיציע פאַר שילען, 11.57 צייט־סיגנאַל, 12.03 קאָנצערט (פון קאַטאָ־וויץ), 12.30 ידיעות 12.50 פּליטען, 2.57 לאָדזער בערזע, 3 ווירטשאַפטליכע ידיעות, 3.15 רעקלאַמע־קאָנצערט, 3.40 אַקטועלע ידיעות, 4 וואַלצען (פּלי־טען), 4.15 פון פ. ק. א 4.30 קאָנצערט, 5 דער־צעהלונג, 5.15 קאָנצערט פון לאָדזער סאַלאָן־אָרקעס־טער אונטער דער דיר. פון טעאָדאָר רידער, 6 „אויף דער חתונה", 6.20 אַקטועלע שמועס, 6.30 ספּאָרט אין שטעט און שטעטלעך" (פון קראָקאָ), 6.50 אַריעס פון אָפּערעטקעס, 7.10 אַקטועלע שמועס, 7.20 „מיר ווילען נישט עסען קיין ברויט" — מוזיק. אוידיציע, 8 סק. טש, 8.15 פאַנטאַזיע, 8.45 וועטער ידיעות, 8.55 אַקטועלע ידיעות 9 די לעצטע טעג פון קאַרנאַוואַל", 10.30 טאַנץ־מוזיק, 11 טאַנץ־מוזיק (פון וואַרשאַ).

צום „קאַמף פאַר ענטיודישען דעם פּוילישען אַרבייטס־מאַרק"

(ענדע פון דער פערטער זייט)

רעגנט די אָרטיגע אַרבייטער — אין דערזעלבער צייט אַרבייטען און פערדינען אין פּוילען טויזענטער יודי־שע אַרבייטער אין די פאַבריקען און פאַבריקלעך פון די פערשידענע טוביה קויפמאַנס, אין טראַנזיט אונ־טערנעהמונגען אַלס פּוהרמאַנעס און שאָפערס, אין בוי־אַרבייטען אַלס גרעבער, מויערער, מאַלאַרשעס, גלעזער א. אז. וו. או קיין שום פּוילישע פאַראיינען קעמפען נישט געגען דעם און קיין פאַראיין פּראָטעס־טירט נישט געגען דעם".

דער „רוזשעניק נאַראָדאָווי" ווענדעט זיך צו די פּוילישע אַרבייטער, אַז זיי זאָלען זיך נעהמען א בייישפּיל פון די פּויערים און סטודענטען, וואָס פיה־רען שוין דעם ענטיודישונגס־קאַמף אויף זייערע געביטען.

— „עס איז שוין באמת געקומען די צייט — שרייבט דאָס יודען־פרעסערישע בלאַט — אַז די פּוילישע אַרבייטערשאַפט וועלט זאָל אָנהויבען א קאַמף פאַר דער ענטיודישונג פון פּוילישען אַרבייטס־מאַרק און אַראָבטרייבען איהם אויף דעם אויסשליסליכען נוצען פון די פּאָלאַקען. פּונקט אַזא קאַמף, וואָס עס פיהרען די פּויערים פאַר דער ענטיודישונג פון די סטראַגאַנעס און קליינעם האַנדעל, די סוחרים פאַר דער ענטיודישונג פון גרעסערען האַנדעל, די סטו־דענטען פאַר דער ענטיודישונג פון די אוניווערזיטע־טען, און די אַדוואָקאַטען פאַר דער ענטיודישונג פון דער אַדוואָקאַטור — מוזען אויך פיהרען די אַרבי־טער פאַר דער ענטיודישונג פון אַרבייטס־מאַרק".

דער „רוזשעניק נאַראָדאָווי" ווייסט גאַנץ גוט, אַז אמווגעוויסטען אין דער פּוילישער אַרבייטס־מאַרק „פערדודישט", אַז עס קומט אָן מיט גרויסע שוועריג־קייטען פאַר א יוד צו בעקומען אַרבייט אין א פאַב־ריק, אַז אַפילו די פאַבריקען, וואָס האָבען יודישע איינענטימער זענען „ריין" פון יודישע אַרבייטער און דאָך שטערט עס איהם נישט צו פיהרען א נידער־טרעכטיגע העצע און צו מאַכען דעם אָנשטעל ווי די יודישע אַרבייטער וואָלטען געווען א קאָנקורענץ פאַר די פּוילישע אַרבייטער. יודישע אַרבייטער זענען קיינמאָל נישט געווען קיין קאָנקורענץ פאַר די פּוי־לישע, להיפּך די יודישע אַרבייטער מוזען ערשט אָנהויבען פיהרען א פאַרביטערטען קאַמף פאַר דעם „רעכט אויף אַרבייט". א רעכט, וואָס קיין משוגענער הינט פון „רוזשעניק נאַראָדאָווי" וועט ביי זיי נישט קענען צונעהמען.

Dr. REICHER
פּאָלודניאָווא 28, טעל. 201־93
ספּעציאַליסט
פאַר מענער · שוועכע · בעהאַנדלונג
סעקסועלע בעראַטונגען פון פּסיכאָ־אַנאַליז
נעמט אָן פון 8—11 פון 5—8 אָוונד.

נישט ווילטשעק, נאָר ווילק

מיט דער הילף פון א מעסער געוואָלט אַרויסקריגען 10 זלאָטעס

(א) פאַרן שטאָטישען געריכט איז נעכטן גע־שטאַנען דער 31־יאָהריגער מאַריאַן ווילטשעק — בעקאַנטער „פּויגעל־בחור", — וועלכער האָט דעם 27. נאָוועמבער ה. י. 11 אין אָוונט געפּרובט אונ־טער דער דראָהונג פון א מעסער צוגעשטעלט צום האַלז, אַרויסצוקריגען ביי א געוויסען יאָסעל באַרנ־שטיין 10 זלאָטעס אויף בראָנפען.

פּאַסירט האָט עס איינס באַר־אויטאָמאַט אויף פּעטריקאַווער 63.

ווילטשעק האָט בעקומען א פּסק־דין — אַנדערט־האַלבען יאָהר טורמע.

די עווידענץ־אָפּטיילונג פון מאַגיסטראַט

נעמט איבער די אַלטע הויז־ביכער

די אָפּטיילונג פון דער בעפעלקערונגס־עווידענץ ביי דער שטאָט־פאַרוואַלטונג טיילט מיט, אַז אָנהויבענדיג פון 15 פעברואַר ה. י. טרעט זי צו צו אַנ'אַקציע פון איבערנעמען און אַריינלעגען אין אַרכיוו אַלע אַלטע הויז־מעלדונגס־ביכער, וועלכע געפינען זיך איצט אין די הייזער פון גאַנץ לאָדז. אַלס אַלטע ביכער ווערען בעטראַכט די, וועלכע זענען געפיהרט געוואָרען בעת דער דייטשער אָקופּאַציע און די פּוילישע ביכער ביז'ן 14 מאַי 1931, דאָס הייסט ביז'ן מאָמענט פון איינפיהרען דעם נייעם מעלדונגס־סיסטעם.

די פּליכט צוצושטעלען די דערמאָנטע ביכער ליגט אויף די פאַרזאָגען, וועלכע פיהרען די ביכער, אָדער די הויז־בעזיצער.

אַלע הויזבעזיצער וועלען בעקומען ספּעציעלע אויפפאָדערונגען מיט א בעשטימטען טאָג און שעה צוצושטעלען די ביכער.

די דאָזיגע אַקציע ווערט אונטערגענומען, כדי צו פאַרזיכערן די ביכער פון פולשטענדיגער פאַרניכטונג. די אַלטע ביכער האָבען טיילמאָל א גרויסען ווערט.

Dr. med.
HALTRECHT
ספּעציעל־אַרצט פאַר הויט, געשלעכטס קראַנקהייטען און מענער־שוועכע
האָט זיך איבערגעצויגען פון פּיעטריקאַווער 10 אויף
161 פּיעטריקאַווער 161
טעל. 245־21.
נעהמט אָן פון 8 ביז 2 בייטאָג און פון 7 ביז 9 אָוו.
זונטאָג און חגאות פון 9 ביז 1 בייטאָג.
פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצאַ־פּרייזען

ZACHĘTA
זגערזשער 26
היינט און פאָלג. טעג
גרויסער דאָפּעלטער פּראָגראַם
I
„JADZIA"
אין דער הויפּט־ראָלע
Jadwiga Smosarska
II
דאָס מיידעל פון פאַסט־רעסטאָראַנט
אָנהויב 4 נ"מ, שבת און זונטאָג—12 בײט.

קינא PALACE
פיעטריקאווער 108.

אין דער הויפט-ראלע KÄTHE de NAGY

הײנט פרעכטיגסטע פרעמיערע פון הײנטיגען יאהר
גרעסטער טריומף פון דער פילם-קונסט זייט די לעצטע יאהרען!
דער גרעסטער יודישער זינגער. פענאמענאלער טענאר, וועלכער פארנעהמט צווישען די גרעסטע זינגער דאס ערשטע

BENIAMINO GIGLI
„פאר דיר מאריע"

אין גרויסען פילם = מייסטער-ווערק, וואס מ'וועט געדענקען לאנגע יאהרען א. ז. :

GIGLI אונגעוועהנליך אינטערעסאנטע אינסצעניזאציע און רייצענד געזאנג פון

וועלען בלייבען אויף אייביג אונפארגעסליך.

אנהויב 4 נאכמ. פאספארטוס און הנחה-בילעטען
אנהויב 4 נאכמ. זענען אונגילטיג ביז'ן אבענד

קלאנג-קינא CAPITOL
זאוואדזקא 16

הײנט און פאלג. טעג
מעכטיגער פילם, וואס האט געהאט דעם גרעסטען ערפאלג אויפ'ן אויסלענדישען עקראן, א. ז.

„זיי דריי" (...CH TROJE)
אין דער הויפט-ראלע MIRJAM HOPKINS

אויסערן פראגראם: קלאנג-צונאבען און אקטואליטעטען פון פ.א.ט.
פרייזען פון די פלעצער אויף אלע סעאנסען פון ... 54

Dr. Jungh NOWOCZESNE wieczne pióro poleca JERZY MILL Łódź, Piotrkowska 73
Wielki wybór wiecznych piór wszystkich firm.

Dr. Vajnberg
ספעציאליסט פאר לונגען, הארץ סקלעראז קראנקהייטען
פיעטריקאווער 45
טעל. 126-02.
נעמט אן פון 9-10 פריה, 3-5, 8-9

ד"ר העלער
ספעצ. פאר הויט און וועגעריש קראנקהייטען און מענער. - שוואכע
טראוגוטא 8, טעל. ...89
נעמט אן פון 8-11 און פון 4-8
זונטאג פון 10-2 מיטאג.
פאר פרויען - א ספעציעלער ווארט...
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייז

לערנט אייך טאנצען
אין דער בעוואוסטער
טאנץ = שולע
פון ש.
קאזאנאווסקי
וואלטשאנסקא 35 טעל. 241-45
פרייטאג פון 7-10 אוונט
שבת פון 3,30-7 נאכמ. ספעציעלע גרופען. קרייזען פאר לאנג-געקלייד...
שבת און זונטאג פון 6,30-10 אוו.
אלגעמיינע פראקטישע טענץ.
מעסיגע פרייזען.
פיינע געזעלשאפט.

בעקומען אויסצייכנונג און א גאלדענע מעדאל אויף די אויסשטעלונגען אין די גרעסטע שטעט פון אייראפא און אין תל-אביב (ארץ-ישראל)

מ... אין אלע אפטייקען, אפטייק-סקלאדען און פארפומעריעס.
Fabr. Chem. Kosm.
„Pharmachemja", Bydgoszcz.

וויכטיג פאר דאמען
נאר 2 זל. ווערט פאר איבערגע-מאכט די אלטעסטע
היטע!
אויף גאנץ ניי און אויף נייע היטען צו
3.50
„TOLA"
25 Zawadzka 25

די בעסטע און די שענסטע
פאטאגראפיעס
קאנט איהר בעקומען געמאכט
צו אלע ארט לעגיטימאציעס
נאר אין דעם קינסטלערישען אטעליער
„POLONIA"
לאדז, גדאנסקא 31
אינהאבער: י. גוטערמאן.

קריינע אנאנסן
1 זלאטי אנ'אנאנס ביז 15 ווערטער 1 זלאטי

איך קויף געבראוכטע לאנ... קאסעס, קאנטשוק, פיניעטקעס און שפילטע לאפטשען אויף לעדער ג... צו ערפאהרען ביי מ. לענטשיצקי, ... מיעסקא 9, רעכטס, 3-טער שטאק, 7 ביז 9 אוונד.

א בשורה טובה פאר מחות...
דער ניי-רעמאנטירטער ענגלישער (וואלטשאנסקא 5) מיט א שענעם ... מענער-זאל. מיט א גרויסער היגיע... כשר'ער קיך, הערליכע בעלייכטונג ... די נייעסטע געשירען און טיש-ב... און שעהנע דעקאראציעס, איז צו ... רינגען אויף חתונות נור פאר ... אלע 1-טער מאי 2.

אין פערלויף פון 3 מאנאטען איך די העבראישע שפראך אין ... און אין שריפט מיט אלע כללים ... אויף מפטיר מיט א דרשה צו ... מצוה. פרייז צוגענגליך. מיין ... גדאנסקא 24, לעהרער א. אישקי.

פערשידענעס

פאר הענטשקע - פאבריקאנ... מאשינען און שטיקרייען פאר הענט... ביי גאלדקראנץ, פיעטריקאווער 64 ...

עס ווערט געזוכט צו קויפ... דאמסקע ניי-מאשין אין גוטען צוש... מעלדען זיך פיעטריקאווער 64, ...

אכטונג, פארמירערן! ביליג צו ... קויפען שפען, פערשידענע פערט... טישען. צו ערפאהרען פיעטריקאוו... אין האנדווערקער-פארבאנד פון 5-... צו גערטלער'ן.

פרייע פאסטענס

א פרייליין פון 16-17 יאהר איז נויטיג צו שטובען-ארבייט. צו מעלדען זיך פון 12-1 און פון 5-6 נאכמיטאג פאמארסקא 4, וו. 47.

קוואליפיצירטע ארבייטערינס אויף האנד-שטיקעריי קענען זיך מעלדען יעדען טאג - צגעלניאנא 19, וו. 20.

ראקאלען

פון זאפארט צו פערמיטען א פראנט-לאקאל א געוועלב מיט 2 צימער, 75 מעטער קווארט, שרודמיעסקא 4. צו ערפאהרען ביים וועכטער.

א מעבלירט צימער זוכען צו דינגען 2 יונגעלייט ביי אן'אינטעליגענטער פאמיליע אין צענטרום שטאט. אפערטען אין אדמ. אונטער „מעבלירט צימער".

ס'ווערט געזוכט א שטוב מיט א קיך, עווענט. א גרויסע שטוב אין צענטרום שטאט. צו ערפאהרען פילסודסקיעגא 35, ביי צוקערמאן, פראנט, 3. שט.

Do wynajęcia 5-pokojowe mieszkanie, wyremontowane z wszelkiemi wygodami, front. II p. Zawadzka 16a, u gospodarza od 12–15.

בעקאנטמאכונג. איך נעהם אן צו פרייבען און צו שערען אויף קראפט בוימוואל און זייר צו ביליגע פרייזען. רעעלע בעהאנדלונג. - זאוואדזקא 27, מ. מאלינסקי, רעכטע אפיצינע, 2-טער שטאק, וו. 12.

א קוואליפ. צירטער פאכמאן פון קארב און מעבל-פלעכטעריי
פאר א גרעסערן ווארשטאט קען זיך מעלדען אין ביורא „ארט", וואולטשאנסקא 27 אין די ביורא-שעה'ן.

כחנם ווערט צוגעפאסט אלערליי גלעזער!

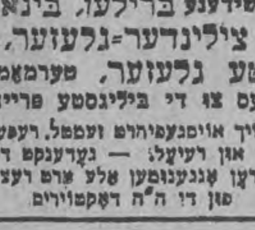

„OPTICUM"
28 פיעטריקאווער 28
בעזיצט אויף לאגער א גרויסען אויסוואהל פון פערשידענע ברילען, בינאקלען, אלערליי צילינדער-גלעזער, קאמבינירטע גלעזער, טערמאמעטערס, אלעס צו די ביליגסטע פרייזען.
ס'ווערן אויך אויסגעפיהרט ואמטל. רעפעראטורען פינקטליך און רעעל; - געדענקט די אדרעס עס ווערען אנגענומען אלע ארט רעצעפטען פון די ה"ה דאקטוירים

Dr.
Mlecz. Kalisz
צוריקגעקעהרט

Dr. med.
M. TAUBENHAUS
ספעציאליסט
פאר אקושעריע און פרויען קראנקהייטען
פערהיטונג געגען שוואנגערשאפט
שער 11, טעלעפאן 246-09
נעמט אן פון 8-9 פריה און פון 4-8 אוו.

לעטשניצע
פאר וועגעריש-קראנקע מענער - שוואכע און הויט-קראנקהייטען
פון דאקטוירים ספעציאליסטען
פיעטריקאווער 45
טעטיג פון 9 פריה ביז 9 אוונט.
פרויען און קינדער נעמט אן א פרוי-דאקטאר פון 11-1 און פון 5-7 אוונט.
א בעראטונג 3 זל.

דאקטאר
צ. י. פראוודא
אינערליכע קראנקהייטען
זגיערסקא 20, טעל. 133-26
נעמט אן פון 5—7 אוונד

Dr. med.
M. JAKOBSON
choroby chirurgiczne
(spec. chirurgia kostna)
ul. Dr. Sterlinga 22
telefon 174-42.

Dr. med.
Z. DATYNER
אוראלאג
ספעצ. פאר נירען בלאז און אורין-טראקט
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95.

די מעכאנישע
שלאסעריי
פון י. רעדער
11 ליסטאפאדא 11-טער
פיהרט-אויס אלער ארט שלאסער-ארבייט, טיילען צו מאשינען און שווימונגען

Doktór
Daniel Kon
שטערלינגא 5 טעל. 228-08
אינערליכע און נערוועז-קראנקהייטען
נעהמט אן פון 5 ביז 7 אוונד.

Dr. med.
HERSZFINKIEL
ספעצ. פאר קינדער-קראנקהייטען
האט זיך איבערגעצויגען
אויף שרודמיעסקא 17
פראנט, I שט. טעל. 111-87.

Dr. med
J. Nadel
ספעציאליסט פון אקושעריע און פרויען-קראנקהייטען.
אנדזשעיא 4, טעל. 228-92
נעמט אן פון 10-12 און פון 5-7 אוו.
אין דער לעטשניצע בזשעזשינער 11 פון 12 ביז 1 בייטאג.

Dr. med. Niewiażski
ספעציאליסט פאר טריפער, סיפילים און הויט - קראנקהייטען. בעהאנדלונג פון מענער - שוואכע
אנדזשעיא 5, טעל. 159-40
פראנט, 1-טער שטאק
נעהמט אן פון 8-11 און פון 5-9 אוונט
זונטאג און יום טוב פון 9-1 נאכמיטאג.
ספעציעלער ווארטעזאל פאר פרויען.
נעמט אן פון 9-11 און פון 6-8 אוונט

Dr. B. Hurwicz
Choroby skórne i weneryczne
Piotrkowska 10
telefon 26-553.
נעמט אן פון 8-11 און פון 5-9 אוו.
זונטאג און יום-טוב - פון 8 ביז 1 בייטאג

אבאנעמענטס-פרייז:
אין לאדז — 4 זלאטעס א חודש מיט אפטראגען אהיים.
אויף דער פראווינץ — 5 זל. א חודש; אין אויסלאנד — 7 זלאטעס א חודש; אמעריקא — 2 דאלאר א חודש.

אין טעקסט — 40 ר. פרייטאג און ערב יו"ט — 60 גר. פאר א מילימעטער-שורה. אין דער זייט 4 שפאלטען. נעקראלאגען: 20 גראשען א מילימעטער שורה (אין דער זייט 10 שפאלטען). קליינע אנאנסען ביז 15 ווערטער 1 זל., יעדעס ווייטערדיגע ווארט — 10 גראשען. אויסער דער שטאט 50 פראצ. טייערער. אויסלאנד 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט.

אנאנסען-פרייז:
פארן טעקסט — 18 גר. פרייטאג און ערב יו"ט — 24 גר.
נעבן טעקסט — 12 גר. פרייטאג און ערב יו"ט — 18 גר.
פאר א מילימעטער-שורה אין דער זייט 10 שפאלטען.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub. Redaktor odpowiedzialny: Chanon Kaufman
Czcionkami i druk rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21